

Jomfruland
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Jomfruland nasjonalparkstyre
Møtested:	Formannskapssalen, Kragerø rådhus, Kragerø
Dato:	02.03.2026
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 8/2026	Godkjenning av innkalling		
ST 9/2026	Godkjenning av protokoll		
RS 13/2026	Møteprotokoll 171125 - Jomfruland nasjonalpark		2025/10099
RS 14/2026	Klargjøring - Jomfruland nasjonalpark - unntak i verneforskrifter for militær operativ virksomhet		2026/1988
RS 15/2026	Opplegg for ferdselstellere fra 2026		2026/2058
RS 16/2026	Internt notat - innspill - Jomfruland nasjonalpark - helhetlig plan for Oslofjorden		2025/14669
RS 17/2026	Kvittering - innsendt innspill - Jomfruland nasjonalpark - helhetlig plan for Oslofjorden		2025/14669
RS 18/2026	Kvittering for levert søknad - Jomfruland nasjonalpark - midler til tiltak i verneområder - 1420.31 og 1420.21 - 2026		2025/14855
RS 19/2026	Kvittering for levert rapport - Jomfruland nasjonalpark - rapport tiltaksmidler 1420.31 - 2025		2025/14845
RS 20/2026	Behov for avklaringer og krav til søknadsbehandling - Jomfruland - Færder - Ytre Hvaler nasjonalparker - tilskuddsordningen for restaureringstiltak i Oslofjorden		2026/155
RS 21/2026	Invitasjon - møte Jomfruland nasjonalpark - pågående og planlagte tiltak - Skagerrak og Oslofjorden		2026/1314
RS 22/2026	Tillatelse - innsamling av frø fra Strålholmen - Jomfruland nasjonalpark - utplanting i Færder nasjonalpark - tilbakeføring av strandtorn		2025/10417
RS 23/2026	Orientering - Jomfruland nasjonalparkstyre - Brønnøysundregistrene - endringer i opplysninger		2026/2349
RS 24/2026	Anmodning - Jomfruland nasjonalpark - rapportering antall anmeldelser til politiet 2025		2026/1432
RS 25/2026	Tilbakemelding - Jomfruland nasjonalpark - rapportering antall anmeldelser til politiet 2025	X	2026/1432
RS 26/2026	Kopi - tilbakemelding - Øitangen statlig sikra friluftslivsområde - Jomfruland nasjonalpark - rive Kalkunhuset og oppføre ny bygning med utvidet areal		2026/1684
RS 27/2026	Avklaring - Øitangen statlig sikra friluftslivsområde - Jomfruland nasjonalpark - rive Kalkunhuset og oppføre ny bygning med utvidet areal		2026/1684
DS 2/2026	Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - hente ut stein til utstilling i besøkssenteret Kragerø by		2025/13580

DS 3/2026	Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - Hovedveien 133 - 135 - 137 - motorferdsel - opprydding etter uværet Amy	2025/14278
DS 4/2026	Delegert vedtak - tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - bruk av drone for rådyrregistrering	2026/2285
ST 10/2026	Rapportering av tiltaksmidler 2025	2026/2348
ST 11/2026	Tildeling og prioritering av økonomisk ramme for 2026 - kap./post 1420.31 og 1420.21	2026/2347
ST 12/2026	Jomfruland nasjonalpark - Søknad om utvidelse av platting - Hovedveien 158, gbnr. 29/155	2026/1789
ST 13/2026	Jomfruland nasjonalpark - Søknad om etablering av landbruksgjerde på Sommerhaugen, Stråholmen	2026/1834
ST 14/2026	Leie av beiterettigheter på eiendommer i Jomfruland nasjonalpark	2026/1975
ST 15/2026	Søknad om organisert ferdsel i forbindelse med fremføring ved Tårntjernet	2026/2526
ST 16/2026	Søknad om tillatelse til lavtflyging i forbindelse med telling av ærfugl og storskarv/mellomskarv	2026/2527
ST 17/2026	Initiativ til oppstart med etablering av nytt/utvidelse av eksisterende hummerfredingsområde i Jomfruland nasjonalpark, Kragerø kommune	2025/276
RS 28/2026	Orienteringer	
ST 18/2026	Eventuelt	

**Jomfruland
nasjonalparkstyre**

Møteprotokoll

Utvalg: Jomfruland nasjonalparkstyre
Møtested: Kommunestyresalen, Rådhusgata 5, 3770 Kragerø
Dato: 17.11.2025
Tidspunkt: 10:00 - 14:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Henriette Fluer Vikre	Leder	
Heidi Herum	Nestleder	
Terje Mindrebø	Medlem	

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
------	----------	---------------

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Merknader:

Rådgivende utvalg var særlig invitert til møtet.

Øvrige frammøtte:

Navn
Eirik Johansen Dobbedal, nasjonalparkforvalter

Rådgivende utvalg:

Jan Henrik Bredsand, Indre Skagerrak Fiskerlag
Christian Skau, Jomfruland vel
Ruth Ellegård, Jomfruland nasjonalparksenter AS
Kristin Ragnes, Gea Norvegica Geopark

Underskrift:

Protokollen er sendt møtedeltakerne på e-post 18.11.2025. Merknader mottatt innen en uke er innarbeidet og protokoll er digitalt godkjent.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 40/2025	Godkjenning av innkalling		
ST 41/2025	Godkjenning av protokoll		
RS 46/2025	Møteprotokoll 08.09.2025		2025/10099
RS 47/2025	Orienteringer		
RS 48/2025	Veiledning - Jomfruland nasjonalpark - skadefelling og lisensfelling i verneområder		2025/12606
RS 49/2025	Signert avtale - Jomfruland nasjonalpark - tiltak mot spøkelsesfiske i Sør-Norge - HI-prosjektnummer 15558		2025/9820
RS 50/2025	Føringer for forvaltningsmyndighetene - Jomfruland nasjonalparkstyre - budsjett for tiltak i verneområdet - drift av nasjonalparkstyret - 2026		2025/12169
RS 51/2025	Referat styremøte 141025 - informasjon fra Miljødirektoratet - Jomfruland nasjonalpark - referat styremøter i besøkssenteret		2025/12196
RS 52/2025	Kopi av svar på oppdrag sendt KLD - Jomfruland nasjonalpark - negative påvirkninger i marine verneområder		2025/3384
RS 53/2025	Informasjon til forvaltningsmyndigheter - ekstremvær og skader i verneområder		2025/12456
DS 17/2025	Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - Kragerø 29/323 - motorferdsel til Hovedveien 133		2025/12180
ST 42/2025	Budsjett og prioritering av tiltak (kap./post) 1420.31 og drift av nasjonalparkstyret (kap./post 1420.21) for 2026		2025/12169
ST 43/2025	Bytte av tjenesteleverandør og oppgradering av nettsiden jomfrulandnasjonalpark.no		2025/12308
ST 44/2025	Eventuelt		

ST 40/2025 Godkjenning av innkalling

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 17.11.2025

Behandling

Ingen merknader.

Vedtak

Innkalling godkjent.

ST 41/2025 Godkjenning av protokoll

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 17.11.2025

Behandling

Ingen merknader

Vedtak

Protokoll godkjent

RS 46/2025 Møteprotokoll 08.09.2025

RS 47/2025 Orienteringer

Forvalter orienterte om:

11. september – Friluftskonferanse Vestfold fylkeskommune

15.-17. september – Nome vgs. anleggsgartner

18. september – Deltok på kartlegging med Green Bay – slepekamera

22. september – Ledergruppebesøk fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

23. september – Møte om tilstand for sjøfugl i Oslofjorden i regi av BirdLife. Sted: Drøbak

24. september – Møte om skilt, stier og turkart for Jomfruland

25. september – Deltakelse i foredrag om byggegrenser av Holth og Winge, Kragerø

25. september – Kort presentasjon av Jomfruland nasjonalpark i kommunestyret i Kragerø kommune

29. september – 1. oktober – Nome vgs. skogbruk – deltakelse og oppfølging av ryddejobb

30. september – befaring med Nibio på Stråholmen – evaluering av skjøtsel

6. -10. oktober – «Høstferie»

7. oktober – Befaring av stormskader på Jomfruland med oppfølgingsarbeid

14. oktober – Fellesmøte mellom miljø- og landbruksavdelingen i Tønsberg

15. oktober – Forvaltermøte Ytre Hvaler, Færder, Jomfruland og Raet

15. oktober – Velmøte Jomfruland – informasjon om nasjonalparken og pågående arbeid med fremmedarter: Hva gjør vi og hvordan kan alle hjelpe til.

27. oktober – Møte om marin naturrestaurering, Miljødirektoratet, Oslo

28. oktober – Deltakelse på møte med Kragerø kommune, Kragerø næringsforening og Jomfruland nasjonalparksenter AS ifbm. resertifisering «bærekraftig reisemål»

29. oktober – Møte med KK om kommuneplanens arealdel og hensynssone nasjonalpark.

4. november – Teamsmøte referansegruppe BlueBioClimate, [BlueBioClimate - Climate-adapted tools for a sustainable blue bioeconomy in the Kattegat-Skagerrak | University of Gothenburg](#)

6. november – Færderseminaret

8. november – Grunneiermøte Jomfruland: Stimerking og stikart

11. november – Befaring med Skjærgårdstjenesten ifbm. opprydding etter Amy

15. november – Tilstedeværelse på dugnad med Jomfruland fuglestasjon: skjøtsel og rydding i og rundt fangstgatene og sørlig del av krattskogen på Øytangen.

RS 48/2025 Veiledning - Jomfruland nasjonalpark - skadefelling og lisensfelling i verneområder

RS 49/2025 Signert avtale - Jomfruland nasjonalpark - tiltak mot spøkelsesfiske i Sør-Norge - HI-prosjektnummer 15558

RS 50/2025 Føringer for forvaltningsmyndighetene - Jomfruland nasjonalparkstyre - budsjett for tiltak i verneområdet - drift av nasjonalparkstyret - 2026

RS 51/2025 Referat styremøte 141025 - informasjon fra Miljødirektoratet - Jomfruland nasjonalpark - referat styremøter i besøkssenteret

RS 52/2025 Kopi av svar på oppdrag sendt KLD - Jomfruland nasjonalpark - negative påvirkninger i marine verneområder

RS 53/2025 Informasjon til forvaltningsmyndigheter - ekstremvær og skader i verneområder

DS 17/2025 Tillatelse - Jomfruland nasjonalpark - Kragerø 29/323 - motorferdsel til Hovedveien 133

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 17.11.2025

Behandling

Vedtak

Tatt til orientering

ST 42/2025 Budsjett og prioritering av tiltak (kap./post) 1420.31 og drift av nasjonalparkstyret (kap./post 1420.21) for 2026

Innstilling fra forvalter

Styret vedtar forslag til budsjett for 2026 fra kap./post. 1420.31 – Tiltak store verneområder – som skissert i vedlegg, med ev. suppleringer gjort i møtet.

Styret slutter seg til forslag om søknad om midler til styrets drift fra kap./post 1420.21 på 250.000,- til drift av nasjonalparkstyret, i tillegg til grunnfinansiering på 75.000,-, samlet sum 325.000,-.

Vedlagt tiltaksplan med budsjett for kap./post 1420.31 og 1420.21 danner grunnlag for søknad til Miljødirektoratet. Forvalter legger frem revidert budsjett for styret når tildelingen i klar vinteren 2026.

Styret gjennomfører rullering av flerårig tiltaksplan våren 2026 for perioden 2026-2029.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 17.11.2025

Behandling

Vedtak

Styret vedtar forslag til budsjett for 2026 fra kap./post. 1420.31 – Tiltak store verneområder – som skissert i vedlegg, med ev. suppleringer gjort i møtet.

Styret slutter seg til forslag om søknad om midler til styrets drift fra kap./post 1420.21 på 250.000,- til drift av nasjonalparkstyret, i tillegg til grunnfinansiering på 75.000,-, samlet sum 325.000,-.

Vedlagt tiltaksplan med budsjett for kap./post 1420.31 og 1420.21 danner grunnlag for søknad til Miljødirektoratet. Forvalter legger frem revidert budsjett for styret når tildelingen i klar vinteren 2026.

Styret gjennomfører rullering av flerårig tiltaksplan våren 2026 for perioden 2026-2029.

Kopi tiltaksliste 2026

[illegible]

ST 43/2025 Bytte av tjenesteleverandør og oppgradering av nettsiden jomfrulandnasjonalpark.no

Innstilling fra forvalter

Jomfruland nasjonalparkstyre godkjenner bytte av tjenesteleverandør fra Blank Space til Veniro AS og disponerer 85.000,- fra kap./post 1420.21 i 2025 til nasjonalparkstyrets andel i oppgradering av nettsiden med oppstart av arbeidet i 2025.

Styret legger til grunn at Beøkssenter Jomfruland nasjonalpark AS dekker den andre halvdelen av kostnaden og at løpende driftskostnader deles likt mellom nasjonalparkstyret og besøkssenteret fra og med 2026.

Forvalter gis i oppgave å finne en paktisk løsning på fordelingsnøkkel og fakturering i samarbeid med besøkssenteret.

Saksprotokoll i Jomfruland nasjonalparkstyre - 17.11.2025

Behandling

Ingen merknader.

Vedtak

Jomfruland nasjonalparkstyre godkjenner bytte av tjenesteleverandør fra Blank Space til Veniro AS og disponerer 85.000,- fra kap./post 1420.21 i 2025 til nasjonalparkstyrets andel i oppgradering av nettsiden med oppstart av arbeidet i 2025.

Styret legger til grunn at Beøkssenter Jomfruland nasjonalpark AS dekker den andre halvdelen av kostnaden og at løpende driftskostnader deles likt mellom nasjonalparkstyret og besøkssenteret fra og med 2026.

Forvalter gis i oppgave å finne en praktisk løsning på fordelingsnøkkel og fakturering i samarbeid med besøkssenteret.

ST 44/2025 Eventuelt

- Forvalter undersøker muligheten for samarbeid med Jomfruland nasjonalparksenter AS, Kragerø kommune og andre aktører om tiltak som faller innenfor den nye ordningen for marin restaurering.

Møtetid:

Møtet varte i fire timer med to timer forberedelse.

Jomfruland nasjonalparkstyre
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Trondheim, 08.02.2026

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2026/1795

Saksbehandler:
Hege Langeland

Klargjøring av unntak i verneforskrifter for militær operativ virksomhet

Vedlagt oversendes brev fra Klima- og miljødepartementet 16.01.2026 med klargjøring av unntaket om militær operativ virksomhet i verneforskrifter.

(Dette brevet sendes til statsforvalteren, nasjonalpark- og verneområdestyrer og kommuner med forvaltningsmyndighet for verneområder.)

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Hege Langeland
seniorrådgiver

Vedlegg

- 1 Klargjøring av unntak i verneforskrifter for militær operative virksomhet
- 2 Orientering til forvaltningsmyndighetene om definisjonen av militær operative virksomhet

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref
25/4573-

Dato
16. januar 2026

Klargjøring av unntak i verneforskrifter for militær operative virksomhet

Vi viser til vedlagte brev 3. april 2019 der Klima- og miljødepartementet gjør rede for hvilke av Forsvarets aktiviteter som er omfattet av unntaket for «militær operative virksomhet» i verneforskrifter.

I første avsnitt side 3 klargjør departementet (med vår understreking her) at det «*kun er "utrykningsøvelser med militære styrker" som er unntatt fra søknadsplikt. Øvrige øvelser er etter verneforskriftene ikke å anse som "militær operativ virksomhet".*»

Departementet viser til at dette bare er ment som en presisering av hvilke typer *øvelser* i forbindelse med lavtflyging som er omfattet av unntaket for militær operativ virksomhet.

At presiseringen ikke skal forstås videre, fremgår etter vår vurdering klart av siste setning i sitatet, som innledes med nettopp «Øvrige øvelser». Formuleringene er ikke ment å innskrenke andre deler av definisjonen av militær operativ virksomhet som er gjengitt i St. meld. nr. 62 (1991-1992) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Denne må anses som fortsatt gjeldende.

Dette betyr blant annet at militær operativ virksomhet omfatter i fredstid all virksomhet som er nødvendig for å planlegge, forberede og gjennomføre overvåkning av land-, sjø- og luftterritoriet.

Vi ber Miljødirektoratet orientere forvaltningsmyndighetene om ovennevnte.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Ernst Inge Espeland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

Brev 3. april 2019 til forvaltningsmyndighetene om definisjonen av militær operativ virksomhet

Kopi

Forsvarsdepartementet

Adressater ifølge liste

Deres ref
2015/442-0

Vår ref
18/700-5

Dato
3. april 2019

Spørsmål om definisjon av Forsvarets operative virksomhet

Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet får enkelte henvendelser vedrørende Forsvarets virksomhet i verneområdene. Det gjelder både ferdsel og motorferdsel på bakken og lavtflyging, bl.a. med helikopter. Henvendelsene har synliggjort et behov for å klargjøre hvordan verneforskriftene skal tolkes når det gjelder militær virksomhet, særlig på bakgrunn av at Forsvaret har endret sin definisjon av hvilke aktiviteter som regnes som "militær operativ virksomhet".

Verneforskriftene for det enkelte verneområde er avgjørende for hvilke aktiviteter som er tillatt i verneområdene. Forskriftene og forarbeidene, dvs. foredraget til kongelig resolusjon, er noe ulikt utformet for ulike verneområder når det gjelder Forsvarets aktivitet. Dette skyldes ulike verneformål, ulikt behov for Forsvaret til å benytte de ulike verneområdene, endringer i Forsvarets behov over tid, og at verneområdene er opprettet over en lang tidsperiode hvor det er skjedd en utvikling i utforming av forskriftene og foredraget til kongelig resolusjon. Som en følge av utfordringene Forsvaret står overfor, har også Forsvarets egne definisjoner og begrepsbruk for ulike aktiviteter endret seg, og vil fortsatt kunne komme til å endre seg, over tid. Som følge av dette, kan det oppstå uklarheter om hvordan Forsvarets aktiviteter skal kunne foregå innenfor verneområdene.

I verneområdene vil Forsvarets aktivitet primært kunne innebære ferdsel til fots, motorferdsel og lavtflyging med jagerfly og med helikopter. Hvordan dette skal håndteres innenfor det enkelte verneområde avhenger av hvordan verneforskriften er utformet, om det er en planlagt aktivitet, eller om det er en aktivitet som skjer som følge av akutte behov i gitte situasjoner.

Forsvarets aktivitet skjer i form av operasjoner, øving og trening. Forsvaret legger til grunn at begrepet operativ virksomhet omfatter operasjoner og øving. Det vises til at operativ virksomhet planlegges, ledes og gjennomføres i fred, krise og væpnet konflikt i og utenfor Norge, alene eller i allianse. Trening gjennomføres for å kunne oppnå operativ status, og defineres ikke som del av den operative virksomheten.

Klima- og miljødepartementet og Forsvarsdepartementet har drøftet de ulike problemstillingene. Forsvarsdepartementet presiserer at det ikke har vært deres intensjon å endre Forsvarets aktivitet innenfor verneområdene som følge av endret begrepsbruk eller endrede definisjoner på ulike aktiviteter. Det skal fortsatt være en god balanse mellom forvaltning av verneområdene slik at verneverdiene opprettholdes, og Forsvarets nødvendige aktivitet som i noen tilfelle også vil berøre verneområdene.

I praksis er det særlig verneforskriftenes regulering av motorferdsel på bakken og i luften som har praktisk betydning for Forsvarets virksomhet. Noen forskrifter har også regulering av organisert ferdsel, som vil kunne omfatte forsvarets ferdsel til fots og ulike former for opphold i disse verneområdene. Reguleringene innebærer at de nevnte aktivitetene gjennomgående er søknadspliktige i store verneområder.

Verneforskriftene har som hovedregel et unntak for "militær operativ virksomhet". Dette innebærer at den del av Forsvarets virksomhet som anses som "operativ virksomhet" etter verneforskriftene er unntatt fra søknadsplikt til myndigheten som forvalter verneområdene. Hvordan dette begrepet har blitt tolket i forbindelse med vedtakelse av verneforskrifter, fremgår av ulike dokumenter.

I *St.meld. nr. 62 (1991 -92) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge* er begrepet definert i pkt. 5.6 militære interesser. Det fremgår av denne at «*militær operativ virksomhet omfatter i fredstid all militær virksomhet som er nødvendig for å planlegge, forberede og gjennomføre:*

- *Overvåkning av land-, sjø- og luftterritoriet*
- *Forsvarsplaner herunder feltbefestninger, anlegg for installasjoner og stridsmidler*
- *Beredskapstiltak herunder utrykningsøvelser med militære styrker*
- *Rene militære operasjoner i spesielle situasjoner herunder søk og redningstjeneste.»*

Det fremgår videre at vanlige øvelser ikke omfattes av unntaket, men det forutsettes at der sivil virksomhet eller trafikk er tillatt, kan tilsvarende militær virksomhet uten videre finne sted.

Dette er lagt til grunn i brev av 07.01.1997 fra Forsvarets overkommando, som anses å ha vært gjeldende retningslinje også ved utarbeidelse av nye verneforskrifter. Det er i dette brevet understreket at programmerte øvelser samt trening som ikke tar i bruk faste stridsanlegg, i denne sammenheng er å regne som vanlige øvelser.

I NOU 2001:15 "Forsvarets områder for lavflyging" er operativ flyging definert som flyging iverksatt som følge av en reell hendelse, i motsetning til trening og øvelser (kap. 5.5.6.1 Unntaket for militær operativ virksomhet i verneområder).

Når det gjelder tolkning av begrepet "Militær operativ virksomhet" i verneforskrifter, og spørsmål om hvilke tiltak som er søknadspliktige, er det fortsatt denne forståelsen som skal legges til grunn. Dette innebærer at det kun er "utrykningsøvelser med militære styrker" som er unntatt fra søknadsplikt. Øvrige øvelser er etter verneforskriftene ikke å anse som "militær operativ virksomhet".

Forsvarets operative hovedkvarters bruk av begrepet operativ virksomhet har imidlertid på grunn av utviklingen i samfunnet, endret seg. Det kan derfor ha oppstått uklarheter om hvilke aktiviteter som er søknadspliktig innenfor verneområder. Klima- og miljødepartementet vil presisere at det som regnes som operativ virksomhet etter verneforskriftene ikke endres som følge av Forsvarets interne endring av dette begrepet. Klima- og miljødepartementet legger til grunn at forvaltningsmyndigheten og Forsvaret oppretter dialog om all planlagt aktivitet som vil kunne berøre verneområder. Forvaltningsmyndighetene skal vurdere om det er behov for å søke tillatelse eller ikke avhengig av hvordan den enkelte verneforskrift er utformet. I noen verneforskrifter er det tatt inn særskilte unntaksbestemmelser knyttet til spesielle behov i bestemte områder.

Aktiviteter i regi av Forsvaret som ikke faller inn under søknadsbestemmelser i forskriftene, vil det kunne søkes dispensasjon for etter naturmangfoldloven § 48. Dersom det er aktuelt å søke dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48, må det i det enkelte tilfelle vurderes om hvilket av vilkårene i bestemmelsen aktiviteten skal vurderes etter. Unntak for vesentlig samfunnsinteresse omfatter tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. I andre tilfeller vil Forsvarets virksomhet normalt være å anse som et viktig samfunnshensyn som skal tilleggs vekt i vurderingen av om dispensasjon skal gis, dersom vilkårene i § 48 er oppfylt, og dersom det er nødvendig at aktiviteten eller tiltaket skjer innenfor verneområdet. I nødvendighetsvurderingen må det bla. vurderes mulighet for alternativ lokalisering. Det vises for øvrig til Miljødirektoratets veiledning om skjønnsutøvelse ved dispensasjon pkt 8:

<http://www.miljodirektoratet.no/Documents/publikasjoner/M106/M106.pdf>

Forsvarets lavtflyging med jagerfly er regulert i de verneområdene det er aktuelt. Det vil si at det er gitt helt eller delvis unntak fra forskriftenes forbud mot lavtflyging. Slike reguleringer er mest utbredt for nasjonalparker, og forbyr flyving under 300 meter over bakken. Unntak for lavtflyging med jagerfly varierer mellom områdene ut fra både forsvarets behov og ut fra de konkrete verneverdiene.

Lavtflyging med helikopter er oftest ikke gitt tilsvarende unntak. Dette skyldes primært at det ikke har vært en relevant problemstilling når vernevedtaket er blitt fattet, og at behovet for unntak derfor ikke har blitt vurdert. I enkelte områder kan imidlertid dette ha endret seg over tid. I nyere verneområder som bla. i Raet nasjonalpark og i utvidelsen av de Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark er bestemmelser om dette innarbeidet i verneforskriftene. I nyere skogvernforskrifter er det tatt inn generelt unntak for landing og start med Forsvarets luftfartøy. I verneområder hvor dette ikke er spesifikt omtalt og regulert, forutsettes som omtalt over, at det er en dialog mellom forvaltningsmyndigheten og Forsvaret om planlagt helikopterflyging og hvordan dette mest hensiktsmessig bør behandles gjennom eventuelt søknad om tillatelse/dispensasjon. Ved ikke-forhåndsplanlagt lavtflyging knyttet til f.eks. krisesituasjoner og vanskelige værforhold o.l. vil det være å anse som en nødrettssituasjon

som vil kunne gjennomføres. Flyving som ledd i militær operativ virksomhet i forbindelse med akutte hendelser er gjennomgående unntatt søknadsplikt etter forskriftene.

Klima- og miljødepartementet vil for øvrig vurdere om det er behov for en ytterligere presisering i verneforskriftene knyttet til Forsvarets nødvendige aktivitet, spesielt innenfor nasjonalparkene. Dette vil skje i forbindelse med andre planlagte endringer av nasjonalparkforskriftene.

Dette brevet er utarbeidet i et samarbeid mellom Klima- og miljødepartementet og Forsvarsdepartementet.

Vi ber fylkesmennene distribuere dette brevet videre til de kommunene som har forvaltningsansvaret for mindre verneområder.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Ingunn Iversen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adressater: Nasjonalpark- og verneområdestyrer
Fylkesmennene

Kopi: Forsvarsdepartementet
Miljødirektoratet

Saksnr ephorte: 2025/14669
Saksbehandler: Eirik Johansen Dobbedal
Dato: 18.12.2025

Jomfruland nasjonalparkstyre - Innspill til ny helhetlig plan for Oslofjorden

Innspill meldt inn via egen portal ([Høringer på regjeringen.no!](https://horinger.paa.regjeringen.no/)) DEN 12.12.2025. Følgende notat er tekst som ble sendt inn:

Jomfruland nasjonalpark ligger i ytre del av Oslofjordplanens tiltaksområde. Nasjonalparken forvaltes av Jomfruland nasjonalparkstyre. Nasjonalparkstyret er en egen juridisk enhet. Nasjonalparken ligger i Ytre Oslofjord og omfatter et areal på ca. 117 km², hvorav 98% er viktige marine naturtyper og oppvekstområder for fisk og dyr som ålegrassenger, tareskoger, bløtbunnsområder. I Oslofjordplanens virkeområdet finnes ytterligere to nasjonalparker med egen forvaltningsmyndighet, Ytre Hvaler nasjonalpark og Færder nasjonalpark.

Nasjonalparkene er opprettet med hjemmel i naturmangfoldloven. Formålet er å ta vare på intakte og representative naturtyper og landskap med et rikt plante- og dyreliv. Som egen forvaltningsmyndighet, bør omtales særskilt i planen. Forvaltningsmyndigheten har etter verneforskriften selvstendig ansvar for å iverksette tiltak for å bevare eller forbedre naturtilstanden i nasjonalparken. Flere sektortiltak vil direkte/indirekte ha påvirkning på verneverdiene og verneområdet, og det har så langt vært til dels dårlig informasjonsflyt og informasjonsdeling direkte til nasjonalparkstyrene.

1. Styrket samordning og mer tilgjengelig informasjonsflyt

Det finnes i dag en betydelig mengde aktører og initiativ i Oslofjorden: Oslofjorderådet, vannområdene, kommuner, nasjonalparkene, forskningsmiljøer, næringsliv og frivillige organisasjoner. Informasjonsflyten mellom disse er fragmentert og varierende.

Styret anbefaler at Oslofjordplanen legger føringer for:

- Ett tydelig informasjonsnavn: En digital, lett tilgjengelig samleside for beslutninger, tiltak, overvåkingsresultater og statusrapporter.
- Klarere ansvars plassering for formidling: Oslofjorderådets sekretariat bør ha ansvar for regelmessig og systematisk informasjon ut til kommuner, statlige aktører, vannområder og verneområdeforvaltning.
- Vurdering av utvidet observatørstatus

Norsk Vann bør vurderes som observatør i Oslofjorderådet, ettersom avløp er et av de mest sentrale påvirkningsområdene for fjordens miljøtilstand.

- De marine nasjonalparkene bør løftes fram som viktige områder, med egen forvaltningsmyndighet.
- De marine nasjonalparkene er i dag ikke en del av noen av nettverkene knyttet til Oslofjordplanen. De marine nasjonalparkene bør vurderes som observatør i Oslofjorderådet, ettersom de er en egen forvaltningsmyndighet.

2. Et helhetlig og koordinert overvåkingssystem

Robust og langsiktig overvåking er nødvendig for å forstå utviklingen i økosystemene, dokumentere effekten av tiltak og prioritere ressursbruk. I dag er overvåkingen fordelt på flere programmer, noe som gir et ujevnt kunnskapsgrunnlag.

Styret anbefaler at Oslofjordplanen:

- Sikrer stabile, årlige tidsserier: Dette gjelder blant annet planteplankton, bløtbunn, hardbunn, tareskog og ålegras, og sjøfugl.
- Etablerer et koordinert overvåkingssystem: Statlige, regionale og kommunale overvåkingsprogrammer må kobles tettere sammen, med en felles datatilgang.
- Det innføres tre 0-fiskeområder fra 01.01.26 og det bør igangsettes tiltak for følgeforskning og effekt av tiltak.
- Særskilte utfordringer og behov i Ytre Oslofjord

Ytre Oslofjord er både et av de mest verdifulle og mest påvirkede områdene i fjorden. Natur og planteliv i Jomfruland nasjonalpark påvirkes er særlig av:

- Langtransporterte næringsstoffer fra et stort nedbørsfelt.
- Høyt antall fritidsbåter og intensiv rekreasjonstrykk (særlig i sommerhalvåret). Nye fremkomstmidler som SUP og kajakk øver et økende press på hekke- og rasteområder for fugl, pga. økt tilgjengelighet i grunne områder.
- Arealendringer i nærliggende naturområder: Påvirkning på sårbare gruntvannsområder, blant annet ålegrasenger, tap av hekkeområder og tilhørende forstyrrelser for bl.a. hekkende sjøfugl.
- Klimaendringer som gir sterkere bølge- og stormeksponering.
- Økende aktivitet hele året, med påvirkning på grunne områder og særlig overfor sjøfugl

Denne kombinasjonen gjør at Ytre Oslofjord trenger et særlig robust og helhetlig overvåkingsopplegg for å kunne dokumentere utvikling og prioritere riktige tiltak.

3. Ålegras – et kritisk kvalitetselement som må prioriteres

Ålegrasenger er en av de mest sentrale naturtypene i nasjonalparken, med stor betydning for vannkvalitet, karbonbinding, fiskerekuttering og biologisk mangfold. Samtidig er ålegras i

tilbakegang og påvirkes av økt forekomst av alger («lurv»). Forskere er imidlertid tydelige på at ivaretagelse og beskyttelse av eksisterende ålegrassenger er det beste og mest kostnadseffektive restaureringstiltak.

Styret anbefaler at:

- Overvåkingen av ålegras intensiveres både i antall lokaliteter og i frekvens, og at det etableres overvåking av lokaliteter innenfor nasjonalparken.
- Ålegras inngår som et sentralt indikatorelement i Oslofjordplanens målsystem.
- Kunnskapsgrunnlaget styrkes for å støtte restaurering og forvaltning av gruntvannshabitater.

4. Restaurering av marine naturtyper – behov for tydelig satsing

Restaurering av natur blir stadig viktigere for å oppnå miljømålene, og Oslofjorden er et prioritert område. Jomfruland nasjonalpark har særlige forutsetninger for å gjennomføre konkrete, målbare restaureringstiltak, med nasjonalparkstyret som ansvarlig for gjennomføring av tiltak.

Styret anbefaler at Oslofjordplanen:

- Inkluderer en tydelig satsing på restaurering av marine naturtyper.
- Prioriterer naturtyper der restaurering gir høy effekt, særlig ålegrasenger, tareskog og bløtbunnsområder.
- Legger til rette for pilotprosjekter i nasjonalparker og verneområder, der resultatene kan brukes i resten av fjorden.

Restaurering i nasjonalparken vil styrke økologisk tilstand lokalt, samtidig som den bidrar med kunnskap for tiltak andre steder i fjorden.

5. Bærekraftig fritidsbåtbruk i sårbare områder hele året

Fritidsbåttrafikken i ytre Oslofjord har økt markant de siste årene og påvirker særlig ålegrasenger, fugleliv, bunnsubstrat og naturverdier i verneområdene. Særlig sårbare naturtyper ligger i grunne bukter og sund med mye aktivitet (attraktive ankringsområder) om sommeren. Nyere forskning tilsier også at særlig fugl er sårbar for forstyrrelser også utenfor hekkeperioden, inklusive vinterperioden.

Styret anbefaler at Oslofjordplanen:

- Omtaler behovet for bedre styring av fritidsbåtaktivitet i sårbare områder.
- Vurderer tiltak som informasjon, soneinndeling, fartsgrenser eller tidsbegrensninger der naturhensyn tilsier det.
- Styrker arbeidet med å informere om naturverdier, sårbare habitater og hensynsfull ferdsel.
- Inkluderer sjøfugl som indikator for miljøtilstanden, og gjennomfører helårskartlegging av sjøfugl, med særlig fokus på sjøfuglområder og nasjonalparkene.

- Utrede muligheten for adaptiv forvaltning av sjøfugl i hekkeområder, med mulighet for å innføre ferdselsforbud basert på observasjoner og hekkeaktivitet på kort varsel utenfor «faste» fredningsområder.

6. Oppsyn og overvåking

Det innføres fiskerireguleringstiltak for fritids- og kommersielt fiske fra 01.01.26, med tre områder med 0-fiske, hvor to av disse ligger innenfor grensene til hhv Færder og Ytre Hvaler nasjonalparker. Jomfruland nasjonalpark har i dag forbud mot bunnslpende redskaper, men omfattes av innføringen av redskapsbegrensninger for kommersielle fiskefartøy og fritidsfiske etter nye regler. For å få en forventet effekt av disse tiltakene, er det svært viktig med en koordinering og styring av innsatsen fra de ulike aktørene.

Styret anbefaler:

- En helhetlig samordning mellom overvåkingsaktører
- Nasjonalparkstyrene inviteres som observatører
- Skjærgårdstjenesten er i flere områder til stede hele året, og kan inneha en viktig rolle i overvåking/oppsyn og bør utredes
- Nasjonalparkstyrets rolle mht. tilsyn ifbm. fiskeritiltak inne i verneområdene.

Avsluttende merknad

Styret for Jomfruland nasjonalpark støtter regjeringens arbeid for en forsterket og kunnskapsbasert Oslofjordplan. Vi bidrar gjerne i videre dialog og kunnskapsdeling, og står til disposisjon for innspill om hvordan nasjonalparken best kan integreres i det videre arbeidet med å forbedre økosystemene i Oslofjorden.

Kvittering på innsendt svar på Invitasjon til å gi innspill til ny plan for Oslofjorden

Saksnummer: 25/4002

Sak: Invitasjon til å gi innspill til ny plan for Oslofjorden

Levert: 12.12.2025 17:48

Svartype: Med merknader

Jeg svarte som: Annen offentlig etat

Avsender: Jomfruland nasjonalparkstyre

Kontaktperson: Eirik Dobbedal, nasjonalparkforvalter

Kontakt e-post: eirik.dobbedal@statsforvalteren.no

Jomfruland nasjonalpark ligger i ytre del av Oslofjordplanens tiltaksområde. Nasjonalparken forvaltes av Jomfruland nasjonalparkstyre. Nasjonalparkstyret er en egen juridisk enhet. Nasjonalparken ligger i Ytre Oslofjord og omfatter et areal på ca. 117 km², hvorav 98% er viktige marine naturtyper og oppvekstområder for fisk og dyr som ålegrassenger, tareskoger, bløtbunnsområder. I Oslofjordplanens virkeområdet finnes ytterligere to nasjonalparker med egen forvaltningsmyndighet, Ytre Hvaler nasjonalpark og Færder nasjonalpark.

Nasjonalparkene er opprettet med hjemmel i naturmangfoldloven. Formålet er å ta vare på intakte og representative naturtyper og landskap med et rikt plante- og dyreliv. Som egen forvaltningsmyndighet, bør omtales særskilt i planen. Forvaltningsmyndigheten har etter verneforskriften selvstendig ansvar for å iverksette tiltak for å bevare eller forbedre naturtilstanden i nasjonalparken. Flere sektortiltak vil direkte/indirekte ha påvirkning på verneverdiene og verneområdet, og det har så langt vært til dels dårlig informasjonsflyt og informasjonsdeling direkte til nasjonalparkstyrene.

Styrket samordning og mer tilgjengelig informasjonsflyt

Det finnes i dag en betydelig mengde aktører og initiativ i Oslofjorden: Oslofjordrådet, vannområdene, kommuner, nasjonalparkene, forskningsmiljøer, næringsliv og frivillige organisasjoner. Informasjonsflyten mellom disse er fragmentert og varierende.

Styret anbefaler at Oslofjordplanen legger føringer for:

- Ett tydelig informasjonsnav: En digital, lett tilgjengelig samleside for beslutninger, tiltak, overvåkingsresultater og statusrapporter.
- Klarere ansvars plassering for formidling: Oslofjordrådets sekretariat bør ha ansvar for regelmessig og systematisk informasjon ut til kommuner, statlige aktører, vannområder og verneområdeforvaltning.
- Vurdering av utvidet observatørstatus

Norsk Vann bør vurderes som observatør i Oslofjordrådet, ettersom avløp er et av de mest sentrale påvirkningsområdene for fjordens miljøtilstand.

- De marine nasjonalparkene bør løftes fram som viktige områder, med egen

forvaltningsmyndighet.

- De marine nasjonalparkene er i dag ikke en del av noen av nettverkene knyttet til Oslofjordplanen. De marine nasjonalparkene bør vurderes som observatør i Oslofjordrådet, ettersom de er en egen forvaltningsmyndighet.

Et helhetlig og koordinert overvåkingssystem

Robust og langsiktig overvåking er nødvendig for å forstå utviklingen i økosystemene, dokumentere effekten av tiltak og prioritere ressursbruk. I dag er overvåkingen fordelt på flere programmer, noe som gir et ujevnt kunnskapsgrunnlag.

Styret anbefaler at Oslofjordplanen:

- Sikrer stabile, årlige tidsserier: Dette gjelder blant annet planteplankton, bløtbunn, hardbunn, tareskog og ålegras, og sjøfugl.
- Etablerer et koordinert overvåkingssystem: Statlige, regionale og kommunale overvåkingsprogrammer må kobles tettere sammen, med en felles datatilgang.
- Det innføres tre 0-fiskeområder fra 01.01.26 og det bør igangsettes tiltak for følgeforskning og effekt av tiltak.
- Særskilte utfordringer og behov i Ytre Oslofjord

Ytre Oslofjord er både et av de mest verdifulle og mest påvirkede områdene i fjorden. Natur og planteliv i Jomfruland nasjonalpark påvirkes særlig av:

- Langtransporterte næringsstoffer fra et stort nedbørsfelt.
- Høyt antall fritidsbåter og intensiv rekreasjonstrykk (særlig i sommerhalvåret). Nye fremkomstmidler som SUP og kajakk øver et økende press på hekke- og rasteområder for fugl, pga. økt tilgjengelighet i grunne områder.
- Arealendringer i nærliggende naturområder: Påvirkning på sårbare gruntvannsområder, blant annet ålegrasenger, tap av hekkeområder og tilhørende forstyrrelser for bl.a. hekkende sjøfugl.
- Klimaendringer som gir sterkere bølge- og stormeksponering.
- Økende aktivitet hele året, med påvirkning på grunne områder og særlig overfor sjøfugl

Denne kombinasjonen gjør at Ytre Oslofjord trenger et særlig robust og helhetlig overvåkingsopplegg for å kunne dokumentere utvikling og prioritere riktige tiltak.

Ålegras - et kritisk kvalitetselement som må prioriteres

Ålegrasenger er en av de mest sentrale naturtypene i nasjonalparken, med stor betydning for vannkvalitet, karbonbinding, fiskerekuttering og biologisk mangfold. Samtidig er ålegras i tilbakegang og påvirkes av økt forekomst av alger («lurv»). Forskere er imidlertid tydelige på at ivaretagelse og beskyttelse av eksisterende ålegrassenger er det beste og mest kostnadseffektive restaureringstiltak.

Styret anbefaler at:

- Overvåkingen av ålegras intensiveres både i antall lokaliteter og i frekvens, og at det etableres overvåking av lokaliteter innenfor nasjonalparken.
- Ålegras inngår som et sentralt indikatorelement i Oslofjordplanens målsystem.
- Kunnskapsgrunnlaget styrkes for å støtte restaurering og forvaltning av gruntvannshabitater.

Restaurering av marine naturtyper - behov for tydelig satsing

Restaurering av natur blir stadig viktigere for å oppnå miljømålene, og Oslofjorden er et prioritert område. Jomfruland nasjonalpark har særlige forutsetninger for å gjennomføre konkrete, målbare restaureringstiltak, med nasjonalparkstyret som ansvarlig for gjennomføring av tiltak.

Styret anbefaler at Oslofjordplanen:

- Inkluderer en tydelig satsing på restaurering av marine naturtyper.
- Prioriterer naturtyper der restaurering gir høy effekt, særlig ålegrasenger, tareskog og bløtbunnsområder.
- Legger til rette for pilotprosjekter i nasjonalparker og verneområder, der resultatene kan brukes i resten av fjorden.

Restaurering i nasjonalparken vil styrke økologisk tilstand lokalt, samtidig som den bidrar med kunnskap for tiltak andre steder i fjorden.

Bærekraftig fritidsbåtbruk i sårbare områder hele året

Fritidsbåttrafikken i ytre Oslofjord har økt markant de siste årene og påvirker særlig ålegrasenger, fugleliv, bunnsubstrat og naturverdier i verneområdene. Særlig sårbare naturtyper ligger i grunne bukter og sund med mye aktivitet (attraktive ankringsområder) om sommeren. Nyere forskning tilsier også at særlig fugl er sårbar for forstyrrelser også utenfor hekkeperioden, inklusive vinterperioden.

Styret anbefaler at Oslofjordplanen:

- Omtaler behovet for bedre styring av fritidsbåtaktivitet i sårbare områder.
- Vurderer tiltak som informasjon, soneinndeling, fartsgrenser eller tidsbegrensninger der naturhensyn tilsier det.
- Styrker arbeidet med å informere om naturverdier, sårbare habitater og hensynsfull ferdsel.
- Inkluderer sjøfugl som indikator for miljøtilstanden, og gjennomfører helårskartlegging av sjøfugl, med særlig fokus på sjøfuglområder og nasjonalparkene.
- Utrede muligheten for adaptiv forvaltning av sjøfugl i hekkeområder, med mulighet for å innføre ferdselsforbud basert på observasjoner og hekkeaktivitet på kort varsel utenfor «faste» fredningsområder.

Oppsyn og overvåking

Det innføres fiskerireguleringstiltak for fritids- og kommersielt fiske fra 01.01.26, med tre områder med 0-fiske, hvor to av disse ligger innenfor grensene til hhv Færder og Ytre Hvaler nasjonalparker. Jomfruland nasjonalpark har i dag forbud mot bunnslepene redskaper, men omfattes av innføringen av redskapsbegrensninger for kommersielle fiskefartøy og fritidsfiske etter nye regler. For å få en forventet effekt av disse tiltakene, er det svært viktig med en koordinering og styring av innsatsen fra de ulike aktørene.

Styret anbefaler:

- En helhetlig samordning mellom overvåkingsaktører
- Nasjonalparkstyrene inviteres som observatører

- Skjærgårdstjenesten er i flere områder til stede hele året, og kan inneha en viktig rolle i overvåking/oppsyn og bør utredes
- Nasjonalparkstyrets rolle mht. tilsyn ifbm. fiskeriltak inne i verneområdene.

Avsluttende merknad

Styret for Jomfruland nasjonalpark støtter regjeringens arbeid for en forsterket og kunnskapsbasert Oslofjordplan. Vi bidrar gjerne i videre dialog og kunnskapsdeling, og står til disposisjon for innspill om hvordan nasjonalparken best kan integreres i det videre arbeidet med å forbedre økosystemene i Oslofjorden.

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på regjeringen.no.

BEHOVSINNMELDING STATSFORVALTEREN - 2026

Organisasjonsnummer: 921645996

Foretaksnavn JOMFRULAND NASJONALPARK

Adresse: Ytre Strandvei 15, 3770 KRAGERØ

E-postadresse: eirik.dobbedal@statsforvalteren.no

Kontaktperson

Navn: Eirik Johansen Dobbedal

Telefonnummer: 99429065

E-postadresse: eirik.dobbedal@statsforvalteren.no

Utfyller

Navn: Eirik Johansen Dobbedal

Mottaker: Miljødirektoratet

SØKNAD

REFERANSENr.: 26S3DE57

Om søknaden

Er søker verneområdeforvalter eller statsforvalter? Verneområdeforvalter

Hvilken statsforvalter hører du til? Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Tiltak

Oversikt over alle tiltak					
Navn	Kapittelpost	Fagområde	Kostnadsart	Ansvarlig	Beløp
Drift Jomfruland nasjonalparkstyre 2026	142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet	Forvaltning verneområder	Driftskostnader, Kjøp av tjenester	Eirik Johansen Dobbedal	250 000

Drift Jomfruland nasjonalparkstyre 2026

Navn på tildeling/prosjekt/tiltak: Drift Jomfruland nasjonalparkstyre 2026

Beskrivelse av tildeling/prosjekt/tiltak:

Midler til drift av nasjonalparkstyre for 2026. Det søkes om driftsmidler på 250.000,- . Søknadssum forutsetter tildeling av grunnfinansiering jf. 2025 på minimum 75.000,- slik at samlet budsjett (Inntektssiden for 2026) blir på 325.000,-.

Jf. avklaringer fra MD i 2025 er faktureringskrav fra styremedlemmer, jf. SPH 5.11.4 gyldig for arbeid i møter i JNP. Dette innebærer vesentlig høyere kostand for drift av NP-styret, tross lavt antall styremedlemmer.

Referanse til tildelingsbrev/VØI: Jomfruland nasjonalpark

Kapittelpost: 142021 - 21-post Spesielle driftsutgifter Miljødirektoratet

Fagområde: Forvaltning verneområder

Underområde: Drift av nasjonalpark- og verneområdestyrer

Kostnadsart:

- Driftskostnader
- Kjøp av tjenester

Ansvarlig saksbehandler hos statsforvalteren: Eirik Johansen Dobbedal

Omsøkt beløp: Kr 250 000

Er tiltaket flerårig? Nei

Er tiltaket geografisk nærliggende relevante verneområder, naturtyper, leveområder for trua arter etc.: Nei / Ikke relevant

Vedlegg

Ingen vedlegg

Eirik Johansen Dobbedal for JOMFRULAND NASJONALPARK

Lvert 17.12.2025

RAPPORT - MIDLER TIL TILTAK I VERNEOMRÅDER (KAP 1420 POST 31) - 2025

Organisasjonsnummer: 921645996

Foretaksnavn: JOMFRULAND NASJONALPARK

Navn: Eirik Johansen Dobbedal

Telefonnummer (fra søknad): 99429065

E-postadresse (fra søknad): eirik.dobbedal@statsforvalteren.no

Mottaker: Miljødirektoratet

Saksnr.: 2025/4141

ØKONOMISK RAPPORT

REFERANSENr.: 25R62B3D

Tiltak

Sum udisponert: Kr -958 775

Oversikt over alle tiltak						
Navn	Tiltakskategori	Verneområde	Øk. ansvarlig	Innvilget beløp	Status	Økonomisk forbruk
Kjøp av tjenester Statens naturoppsyn	Annet	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Lokalt SNO	150 000	Sluttført	150 000
Vedlikeholdsrydding trevirke, varder og groper mfl	Annet	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	56 500
Utbedring av drenering sone A Stråholmen (NP)	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Sluttført	10 000
Fjerne fremmedart - spirea Tårnhagen	Uttak av fremmede arter	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Igangsatt – ikke sluttført	30 000
Nødvendig utredning før tiltak: Marin	Kartlegging	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke aktuelt	0
Evaluerings av beite- og skjøtselstiltak i landskap	Kartlegging	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Igangsatt – ikke sluttført	
Fremmedarter: Oppfølging av kartlegging 2024.	Uttak av fremmede arter	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Annen (angi i kommentarfeltet)	87 500
Kjøp av beitetjenester Jomfruland	Beiting og lyngbrenning	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	85 000
Kjøp av beitetjenester Stråholmen	Beiting og lyngbrenning	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	55 000

Tjenestekjøp skjøtsel Stråholmen	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	87 375
Tjenestekjøp skjøtsel Jomfruland	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	138 700
Vedlikehold eikegjerde Holmsløkka	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Supplering skilt	Tilrettelegging og informasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Slutført	61 000
Nødvendig utredning før tiltak og tiltak	Annet	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Slutført	225 000
Slått fem teiger Jomfruland + manuell slått	Slått	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	18 500
Skjøtselsrydding Nome vgs - skogbruk	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	32 600
Restaurering av steingjerder - Nome vgs	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	15 000
Skjøtsel tangplass - opptak av tang og tare	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke aktuelt	
Skjøtsel strandtorn	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Slutført	6 600
Lyngheibrenning og rest skjøtsel Styrmannsholmen	Beiting og lyngbrenning	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Inngjerding av nye asketrær Plommehagen	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Oppsett av bålpanner	Tilrettelegging og informasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Fjerne nedgravd piggtråd i rullesteinstranda	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Slutført	
Fjerne gammel telekabel fra Øytangen gård	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Vedlikehold og utskifting av husdyrgjerde	Beiting og lyngbrenning	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Annen (angi i kommentarfeltet)	

Rydding av kantsone - slåtteeng Øytangeløkka	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Igang satt – ikke slutført	50 000
Vedlikeholdsrydding Sandbakken jf. skjøtelsplan	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	
Morfologisk undersøkelse eller DNA analyse	Annet	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Tiltak strandmaurløve og strandmurerbie	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Igang satt – ikke slutført	
Utbedring av kjørespor i strandvoll mot Saltstein	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Oppgradering av stier i tårnskogen til UU-standard	Tilrettelegging og informasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Fristille eik mellom Plommehagen og Sandbakken	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Toalett Aasvik	Tilrettelegging og informasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Vedlikehold av utvalgte stistrekninger	Tilrettelegging og informasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Kontroll av hekking i fuglekasser Jomfruland	Annet	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	
Fjerning av gammelt husdyrgjerde Saltstein	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Slutført	
Vedlikehold eikepåler langs sti Øytangen	Tilrettelegging og informasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Samlet pott	Pott for gjennomføring av prioriterte tiltak		Forvaltningsm.	1 000 000	Slutført	1 000 000
				1 150 000		2 108 775

Kjøp av tjenester Statens naturoppsyn

Navn på tiltaket: Kjøp av tjenester Statens naturoppsyn

Tiltakskategori: Annet

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Lokalt SNO
Søknadsbeløp: Kr 150 000
Behandlingsstatus: OK
Innvilget beløp: Kr 150 000
Status: Sluttført
Økonomisk forbruk: Kr 150 000
Kommentar:
Ikke utfyllt

Vedlikeholdsrydding trevirke, varder og groper mfl

Navn på tiltaket: Vedlikeholdsrydding trevirke, varder og groper mfl
Tiltakskategori: Annet
Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)
Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet
Søknadsbeløp: Kr 60 000
Behandlingsstatus:
Innvilget beløp: Kr 0
Status: Løpende skjøtsel
Økonomisk forbruk: Kr 56 500
Kommentar:
Ikke utfyllt

Utbedring av drenering sone A Stråholmen (NP)

Navn på tiltaket: Utbedring av drenering sone A Stråholmen (NP)
Tiltakskategori: Restaurering
Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)
Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet
Søknadsbeløp: Kr 20 000
Behandlingsstatus:
Innvilget beløp: Kr 0
Status: Sluttført
Økonomisk forbruk: Kr 10 000
Kommentar:
Ikke utfyllt

Fjerne fremmedart - spirea Tårnhagen

Navn på tiltaket: Fjerne fremmedart - spirea Tårnhagen
Tiltakskategori: Uttak av fremmede arter
Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)
Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet
Søknadsbeløp: Kr 25 000
Behandlingsstatus:
Innvilget beløp: Kr 0
Status: Igangsatt – ikke sluttført
Økonomisk forbruk: Kr 30 000
Kommentar:
Mulig behov for oppfølging i 2026.

Nødvendig utredning før tiltak: Marin

Navn på tiltaket: Nødvendig utredning før tiltak: Marin

Tiltakskategori: Kartlegging

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 950 000

Behandlingsstatus: Avvent

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke aktuelt

Økonomisk forbruk: Kr 0

Kommentar:

UPF jf. tilbakemelding MD. Ber om at verneseksjonen snakker med seksjon med ansvar for marint, slik at vi kan finne mulighet for kartlegging av marine naturtyper. Ber videre om at samtlige marine NP-er i Oslofjord/Skagerrak prioriteres!

Evaluering av beite- og skjøtselstiltak i landskap

Navn på tiltaket: Evaluering av beite- og skjøtselstiltak i landskap

Tiltakskategori: Kartlegging

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 20 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Igangsatt – ikke slutført

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Ikke utfyllt

Fremmedarter: Oppfølging av kartlegging 2024.

Navn på tiltaket: Fremmedarter: Oppfølging av kartlegging 2024.

Tiltakskategori: Uttak av fremmede arter

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 90 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Annen (angi i kommentarfeltet)

Økonomisk forbruk: Kr 87 500

Kommentar:

Pågående arbeid. Fjernet flere fremmede treslag på privat eiendom på grensen til nasjonalparken 2025.

Kjøp av beitetjenester Jomfruland

Navn på tiltaket: Kjøp av beitetjenester Jomfruland

Tiltakskategori: Beiting og lyngbrenning

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 90 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0
Status: Løpende skjøtsel
Økonomisk forbruk: Kr 85 000
Kommentar:
Ikke utfyllt

Kjøp av beitetjenester Stråholmen

Navn på tiltaket: Kjøp av beitetjenester Stråholmen
Tiltakskategori: Beiting og lyngbrenning
Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)
Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet
Søknadsbeløp: Kr 60 000
Behandlingsstatus:
Innvilget beløp: Kr 0
Status: Løpende skjøtsel
Økonomisk forbruk: Kr 55 000
Kommentar:
Ikke utfyllt

Tjenestekjøp skjøtsel Stråholmen

Navn på tiltaket: Tjenestekjøp skjøtsel Stråholmen
Tiltakskategori: Skjøtsel av (tre)vegetasjon
Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)
Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet
Søknadsbeløp: Kr 65 000
Behandlingsstatus:
Innvilget beløp: Kr 0
Status: Løpende skjøtsel
Økonomisk forbruk: Kr 87 375
Kommentar:
Ikke utfyllt

Tjenestekjøp skjøtsel Jomfruland

Navn på tiltaket: Tjenestekjøp skjøtsel Jomfruland
Tiltakskategori: Skjøtsel av (tre)vegetasjon
Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)
Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet
Søknadsbeløp: Kr 50 000
Behandlingsstatus:
Innvilget beløp: Kr 0
Status: Løpende skjøtsel
Økonomisk forbruk: Kr 138 700
Kommentar:
Ikke utfyllt

Vedlikehold eikegjerd Holmsløkka

Navn på tiltaket: Vedlikehold eikegjerd Holmsløkka

Tiltakskategori: Restaurering
Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)
Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet
Søknadsbeløp: Kr 10 000
Behandlingsstatus:
Innvilget beløp: Kr 0
Status: Ikke igangsatt
Økonomisk forbruk:
Kommentar:
Ikke prioritert 2025.

Supplering skilt

Navn på tiltaket: Supplering skilt
Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon
Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)
Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet
Søknadsbeløp: Kr 20 000
Behandlingsstatus:
Innvilget beløp: Kr 0
Status: Sluttført
Økonomisk forbruk: Kr 61 000
Kommentar:
Skilt kjøpt inn. SNO gjennomfører utskifting og oppsett som del av løpende skjøtsel/tiltak i kombinasjon med andre aktiviteter.

Nødvendig utredning før tiltak og tiltak

Navn på tiltaket: Nødvendig utredning før tiltak og tiltak
Tiltakskategori: Annet
Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)
Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet
Søknadsbeløp: Kr 380 000
Behandlingsstatus: Annet
Innvilget beløp: Kr 0
Status: Sluttført
Økonomisk forbruk: Kr 225 000
Kommentar:
Bunnliggende marint avfall. Kartlegging gjennomført 2025. Dataleveranse oversendt JNP.

Slått fem teiger Jomfruland + manuell slått

Navn på tiltaket: Slått fem teiger Jomfruland + manuell slått
Tiltakskategori: Slått
Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)
Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet
Søknadsbeløp: Kr 30 000
Behandlingsstatus:
Innvilget beløp: Kr 0
Status: Løpende skjøtsel
Økonomisk forbruk: Kr 18 500
Kommentar:

Ikke utfyllt

Skjøtselsrydding Nome vgs - skogbruk

Navn på tiltaket: Skjøtselsrydding Nome vgs - skogbruk

Tiltakskategori: Skjøtsel av (tre)vegetasjon

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 50 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Løpende skjøtsel

Økonomisk forbruk: Kr 32 600

Kommentar:

Ikke utfyllt

Restaurering av steingjerder - Nome vgs

Navn på tiltaket: Restaurering av steingjerder - Nome vgs

Tiltakskategori: Restaurering

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 50 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Løpende skjøtsel

Økonomisk forbruk: Kr 15 000

Kommentar:

Lite kull 2025. Lavere kost. enn budsjett.

Skjøtsel tangplass - opptak av tang og tare

Navn på tiltaket: Skjøtsel tangplass - opptak av tang og tare

Tiltakskategori: Skjøtsel av (tre)vegetasjon

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 10 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke aktuelt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Jf. tilbakemelding på søknad fra MD = UPF

Skjøtsel strandtorn

Navn på tiltaket: Skjøtsel strandtorn

Tiltakskategori: Skjøtsel av (tre)vegetasjon

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 10 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Sluttført

Økonomisk forbruk: Kr 6 600

Kommentar:

Ikke utfyllt

Lyngheibrenning og rest skjøtsel Styrmannsholmen

Navn på tiltaket: Lyngheibrenning og rest skjøtsel Styrmannsholmen

Tiltakskategori: Beiting og lyngbrenning

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 20 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Utsatt til 2026. Slipp av beitedyr før ytterligere ryddebehov vurderes.

Inngjerding av nye asketrær Plommehagen

Navn på tiltaket: Inngjerding av nye asketrær Plommehagen

Tiltakskategori: Skjøtsel av (tre)vegetasjon

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 10 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Prioritert ned av styret i 2025.

Oppsett av bålpanner

Navn på tiltaket: Oppsett av bålpanner

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 15 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Bruk og erfaringer fra etablerte områder overvåkes og evalueres før ev. nye tiltak.

Fjerne nedgravd piggtråd i rullesteinstranda

Navn på tiltaket: Fjerne nedgravd piggråd i rullesteinstranda

Tiltakskategori: Restaurering

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 30 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Slutført

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Gjennomført av SNO.

Fjerne gammel telekabel fra Øytangen gård

Navn på tiltaket: Fjerne gammel telekabel fra Øytangen gård

Tiltakskategori: Restaurering

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 10 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Plan om opprydding som del av ryddeaksjon. Krever mer graving, pga. dybde. Gjennomføres senere.

Vedlikehold og utskifting av husdyrgjerde

Navn på tiltaket: Vedlikehold og utskifting av husdyrgjerde

Tiltakskategori: Beiting og lyngbrenning

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 40 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Annen (angi i kommentarfeltet)

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Delvis gjennomført av SNO. Krever større innsats etter Amy. Gjennomføres delvis av Skjærgårdstjenesten som oppdrag vinteren 2025/2026 - avhengig av vær.

Rydding av kantsone - slåtteeng Øytangenløkka

Navn på tiltaket: Rydding av kantsone - slåtteeng Øytangenløkka

Tiltakskategori: Skjøtsel av (tre)vegetasjon

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 50 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Igangsatt – ikke slutført

Økonomisk forbruk: Kr 50 000

Kommentar:

Gjennomføres av skjærgårdstjenesten vinter 2025/26. Pga. store nedbørsmengder har oppdraget måttet settes på pause frem til bakken er litt mer drenert i kombinasjon med tele.

Vedlikeholdsrydding Sandbakken jf. skjøtselsplan

Navn på tiltaket: Vedlikeholdsrydding Sandbakken jf. skjøtselsplan

Tiltakskategori: Skjøtsel av (tre)vegetasjon

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 50 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Løpende skjøtsel

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Kost. ført som skjøtsel Jomfruland/skogrydding Nome vgs.

Morfologisk undersøkelse eller DNA analyse

Navn på tiltaket: Morfologisk undersøkelse eller DNA analyse

Tiltakskategori: Annet

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 15 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Ikke prioritert 2025

Tiltak strandmaurløve og strandmurerbie

Navn på tiltaket: Tiltak strandmaurløve og strandmurerbie

Tiltakskategori: Restaurering

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 15 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Igangsatt – ikke slutført

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Igangsatt innenfor SNO-ramme. Overvåkning av effekt, ses opp mot større tiltak på Sandbakken 2026.

Utbedring av kjørespor i strandvoll mot Saltstein

Navn på tiltaket: Utbedring av kjørespor i strandvoll mot Saltstein

Tiltakskategori: Restaurering

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 5 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Ikke utfyllt

Oppgradering av stier i tårnskogen til UU-standard

Navn på tiltaket: Oppgradering av stier i tårnskogen til UU-standard

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 90 000

Behandlingsstatus: Ikke OK

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Ikke igangsatt jf. tilbakemelding søknad fra MD.

Fristille eik mellom Plommehagen og Sandbakken

Navn på tiltaket: Fristille eik mellom Plommehagen og Sandbakken

Tiltakskategori: Skjøtsel av (tre)vegetasjon

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 15 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Ikke utfyllt

Toalett Aasvik

Navn på tiltaket: Toalett Aasvik

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 300 000

Behandlingsstatus: Avvent

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Avventer tilbakemelding fra ev. samarbeidspartnere om samfinansiering fra kommune og fylkeskommune.

Vedlikehold av utvalgte stistrekninger

Navn på tiltaket: Vedlikehold av utvalgte stistrekninger

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 20 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Ikke prioritert 2025.

Kontroll av hekking i fuglekasser Jomfruland

Navn på tiltaket: Kontroll av hekking i fuglekasser Jomfruland

Tiltakskategori: Annet

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 5 000

Behandlingsstatus: Utenfor postformål

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Løpende skjøtsel

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Gjennomført innenfor ramme til fuglestasjonen og SNO.

Fjerning av gammelt husdyrgjerde Saltstein

Navn på tiltaket: Fjerning av gammelt husdyrgjerde Saltstein

Tiltakskategori: Restaurering

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 10 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Slutført

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Gjennomført av SNO.

Vedlikehold eikepåler langs sti Øytangen

Navn på tiltaket: Vedlikehold eikepåler langs sti Øytangen

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Verneområde: Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 10 000

Behandlingsstatus:

Innvilget beløp: Kr 0

Status: Ikke igangsatt

Økonomisk forbruk:

Kommentar:

Ikke utfyllt

Samlet pott

Navn på tiltaket: Samlet pott

Tiltakskategori: Pott for gjennomføring av prioriterte tiltak

Verneområde:

Øk. ansvarlig: Forvaltningsmyndighet

Søknadsbeløp: Kr 0

Behandlingsstatus: OK - inngår i pott

Innvilget beløp: Kr 1 000 000

Status: Sluttført

Økonomisk forbruk: Kr 1 000 000

Kommentar:

Ikke utfyllt

Eirik Johansen Dobbedal for JOMFRULAND NASJONALPARK

Lever 16.12.2025

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

**Færder
nasjonalpark**

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

**Raet
nasjonalpark**

**Færder
nasjonalpark**

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Trondheim, 03.02.2026

Deres ref.: 667db331-030f-41e1-aaaf-4ddc1117e458 2025/14226

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):

Saksbehandler:
Emilie Sandsbråten

Tillatelse til innsamling av frø fra Stråholmen/Jomfruland og utplanting i Færder nasjonalpark

Miljødirektoratet viser til søknaden datert 08.09.2025 der det søkes om innsamling av frø fra den fredete plantearten strandtorn *Eryngium maritimum* fra Jomfruland nasjonalpark og på Stråholmen utenfor områder som inngår i Jomfruland nasjonalpark, til utplanting av oppformerte individer og eventuell utsåing av samme art i Færder nasjonalpark.

Vedtak

Miljødirektoratet gir Færder nasjonalparkstyre tillatelse til innsamling av frø fra strandtorn *Eryngium maritimum* fra bestander på Stråholmen i perioden 2025 og ut 2028 til utsetting i Færder nasjonalpark.

Vi stiller følgende vilkår:

- Innsamlingen av frø skal gjennomføres så skånsomt som mulig og foregå på en måte som ikke reduserer forekomstenes overlevelsessevne.
- Innsamling og håndtering av innsamlet frø for oppbevaring, såing og dyrking administreres av prosjektansvarlig Oddvar Pedersen, Botanikeren AS.
- Hvor og når frø samles inn og settes ut skal dokumenteres grundig, for å senere kunne dokumentere naturlig innvandring eller spredning.

Vedtak om innsamling er fattet etter forskrift om fredning av truede arter kapittel III. Vedtak om utsetting er fattet etter forskrift om fremmede organismer § 10.

Bakgrunn for saken

Dere har søkt om unntak fra fredningen av strandtorn *Eryngium maritimum*. Søknaden henviser til tidligere dispensasjon (ref. 2020/1297) fra Miljødirektoratet, som ble begrunnet med at innsamlingen skulle bidra til å bevare arten og det genetiske mangfoldet på lang sikt, i tråd med målet i naturmangfoldloven § 5. Denne søknaden gjelder ny innsamling av strandtornfrø for å

videreføre bevaringsarbeidet som ble utført i perioden 2020–2024 av Færder og Jomfruland nasjonalparkstyre i samarbeid med Statens naturoppsyn.

I 2025 søkte Færder nasjonalparkstyre om midler til å starte reetablering av strandtorn, med prosjektansvarlig Oddvar Pedersen, Botanikeren AS. Det nevnes ikke om søknaden ble innvilget eller avslått. Det forstås slik at prosjektet uansett ønskes gjennomført.

Søknaden henviser videre til notatet og prosjektbeskrivelsen "Re-etablering av strandtorn *Eryngium maritimum* i Vestfold, Færder nasjonalpark", av Oddvar Pedersen, Botanikeren AS (09. jan 2025), som grunnlag for bevaringsarbeidet som omsøkes. I notatet pekes det på området Sandø i Færder nasjonalpark som et egnet område for utsetting av strandtorn, ettersom området har hatt historisk forekomst og ligner på lokaliteter hvor strandtorn har etablert seg i nyere tid. Søknaden spesifiserer ikke at det søkes om tillatelse til utsetting, men Miljødirektoratet anser at tillatelse kan vurderes etter fremmedartsforskriften fordi søknaden henviser til notat om reetablering på Sandø i 2026 og 2027.

På Stråholmen er det i dag en større populasjon av strandtorn både i og utenfor Jomfruland nasjonalpark, hvor mesteparten befinner seg på Østerøya, Stråholmen, som er utenfor nasjonalparkområdet og innenfor Stråholmen landskapsvernområde. Søknaden viser til foto av hovedpopulasjon og utbredelsesområde, hvor det noen steder utføres tiltak for å beskytte individer mot skade. Foto viser flere forekomster av fertile bestander (med blomsterhoder).

Miljødirektoratets vurderinger

Vurdering av innsamling

Strandtorn *Eryngium maritimum* er fredet etter forskrift om fredning av truede arter. Fredninga innebærer et forbud mot direkte skade og ødeleggelse, innsamling og annen form for direkte etterstrebelse av individer av arten. Innsamling kan da kun gjøres dersom Miljødirektoratet gir dispensasjon.

Selv om minimumsvilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, gir loven dere ikke krav på å få en tillatelse. Om dere skal få tillatelse, beror derfor på en avveining av om fordelene ved innsamling av strandtornfrø til bevaringsutsetting oppveier mulige skadevirkninger.

Forskrift om fredning av truede arter åpner for at det kan gis dispensasjon fra fredningen i særlige tilfeller når det ikke strider mot formålet med fredningen. I dette tilfellet skal innsamlingen bidra til å ivareta artene og det genetiske mangfoldet på lang sikt i tråd med målet i naturmangfoldloven § 5. Miljødirektoratet vurderer inngrepet i form av innsamling av begrenset mengde frø på de aktuelle artene som relativt beskjedent, og potensialet for å skade individer av disse som svært lite.

Vi legger derfor til grunn at en tillatelse til innsamling av frø vil være i tråd med fredningsforskriftens formål. Når vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, må Miljødirektoratet også foreta en avveining av fordelene ved det aktuelle tiltaket opp mot den skaden tiltaket kan gjøre på bestanden av den aktuelle truede arten.

Miljødirektoratet legger til grunn norsk rødliste fra høsten 2021 som kunnskapsgrunnlag for bestandssituasjonen for den omsøkte arten, jf. naturmangfoldloven § 8. Arten er vurdert til kategorien sterkt truet (EN). Generelt er det derfor viktig at det ikke samles inn planter og frø fra den enkelte lokalitet slik at det kan påvirke forekomster negativt. Vi legger derfor til grunn i denne saken en føre-var tilnærming om at det maksimalt kan samles inn inntil 20% av den totale frømengden fra den enkelte forekomst.

Vi legger til grunn at frø skal samles inn for hånd, noe som framstår som en miljøforsvarlig teknikk, jf. naturmangfoldloven § 12. De øvrige miljørettsprinsippene framstår ikke som relevante i saken.

Vilkåret for å gi tillatelse er dermed oppfylt, og vi gir derfor tillatelse til innsamling.

Tillatelsen omfatter innsamling av arten, og fritar ikke for krav i andre regelverk. Vi minner om at det må søkes om egen dispensasjon fra respektive verneforskrifter i de tilfellene det skal samles frø fra forekomster som ligger i verneområder.

Vurdering av utsetting

Utsetting av strandtorn på lokaliteten som oppgis i søknaden, krever tillatelse etter forskrift om fremmede organismer. Vi kan ikke gi tillatelse til å sette ut fremmede organismer dersom det er grunn til å tro at det vil føre til vesentlig skade på det biologiske mangfoldet.

Dersom vi har grunn til å tro at innførselen vil føre til uheldige, men ikke vesentlige, konsekvenser, må vi gjøre en skjønnsmessig vurdering. I vurderingen er fordelene med innførselen og om fordelene kan oppnås på andre måter viktige momenter. Vi vurderer også risikoen organismen utgjør for det biologiske mangfoldet og avstanden til viktige naturtyper og arter i nærheten som den kan påvirke.

Det er ingen indikasjoner på at utsetting i områder der arten tidligere var naturlig utbredt kan medføre uheldige følger for biologisk mangfold. Individene som skal settes ut er hentet fra naturlig forekomster av arten. Risikoen for uheldige følger for biologisk mangfold som følge av den planlagte utsettingen av strandtorn er svært lav. Miljødirektoratet vektlegger også at tiltaket vil kunne bidra til artens overlevelse innenfor dens naturlige utbredelsesområde, og gir derfor tillatelse til den planlagte utsettingen.

Tillatelsen omfatter utsetting av arten, og fritar ikke for krav i andre regelverk.

Klagerett

Dere og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket. Fristen for å klage er tre uker fra dere har mottatt dette brevet. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Aina Holst
seksjonsleder

Emilie Sandsbråten
rådgiver

Brønnøysundregistrene

REGISTERUTSKRIFT FRA ENHETSREGISTERET

Type opplysninger:	Registrerte opplysninger:	Dato for registr.:	Merknad:
--------------------	---------------------------	--------------------	----------

Organisasjonsnr.:	921 645 996		
-------------------	-------------	--	--

Navn/foretaksnavn:	JOMFRULAND NASJONALPARK	05.11.2018	
--------------------	-------------------------	------------	--

Forretningsadr.:	Ytre Strandvei 15	31.12.2023	
	3770 KRAGERØ		
Kommune:	4014 KRAGERØ		
Land:	Norge		

Postadresse:	Postboks 2076	31.12.2023	
	3103 TØNSBERG		

E-postadresse:	eirik.dobbedal@statsforvalteren.no	10.08.2023	
Hjemmeside:	jomfrulandnasjonalpark.no/	05.11.2018	
Mobiltelefonnr.:	994 29 065	10.08.2023	

Organisasjonsform:	Annen juridisk person	05.11.2018	
--------------------	-----------------------	------------	--

Stiftelsesdato:	16.12.2016	05.11.2018	
-----------------	------------	------------	--

Daglig leder:	Eirik Johansen Dobbedal	10.08.2023	
	Bufjellveien 6		
	3766 SANNIDAL		
	Fødselsdato: 27.04.1989		

Virksomhet/ bransje:	Forvaltning av Jomfruland nasjonalpark	05.11.2018	
-------------------------	---	------------	--

Næringskode:	84.120 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, undervisning, kultur og annen sosial virksomhet	20.05.2025	
--------------	---	------------	--

Institusjonell sektorkode:	6100 Statsforvaltningen	13.12.2018	
-------------------------------	-------------------------	------------	--

Styre:		17.02.2026	
--------	--	------------	--

Styrets leder:	Henriette Fluer Vikre		
	Vestre Langøyveien 10		
	3783 KRAGERØ SKJÆRGÅRD		
	Fødselsdato: 07.10.1977		

Styremedlem:	Heidi Therese Herum		
	Herumveien 240		
	3962 STATHELLE		
	Fødselsdato: 16.03.1979		

Type opplysninger:	Registrerte opplysninger:	Dato for registr.:	Merknad:
	Terje Mindrebø Vestheiveien 37 3770 KRAGERØ Fødselsdato: 15.12.1959		
Signatur:	Daglig leder eller styrets leder hver for seg.	10.08.2023	
Målform:	Bokmål	05.11.2018	

OPPLYSNINGER OM UNDERENHET:

Type opplysninger:	Registrerte opplysninger:	Dato for registr.:	Merknad:
Organisasjonsnr.:	922 504 342 Til internt bruk		
Navn/avdelings- betegnelse:	JOMFRULAND NASJONALPARK	25.03.2019	
Beliggenhetsadr.:	Ytre Strandvei 15	31.12.2023	
	3770 KRAGERØ		
Kommune:	4014 KRAGERØ		
Land:	Norge		
Postadresse:	Postboks 2076	31.12.2023	
	3103 TØNSBERG		
E-postadresse:	eirik.dobbedal@statsforvalteren.no	10.08.2023	
Mobiltelefonnr.:	994 29 065	10.08.2023	
Næringskode:	84.120 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, undervisning, kultur og annen sosial virksomhet	20.05.2025	

Brønnøysundregistrene

Organisasjonsnr : 921 645 996
JOMFRULAND NASJONALPARK
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

17.02.2026

Vi har endret opplysninger som er registrert om din virksomhet

Navn/foretaksnavn: JOMFRULAND NASJONALPARK
Adresse: Ytre Strandvei 15
3770 KRAGERØ
Organisasjonsnr: 921 645 996

Ny enhetsregisterlov og ny foretaksregisterlov trådte i kraft 1. januar 2026. Som følge av lovendringene har vi gjort én eller flere av følgende endringer i din virksomhet:

- * Omregistrert nestleder til styremedlem.
Nestleder skal kun registreres i de virksomhetene hvor det går fram av særlov at styret skal ha nestleder.
- * Fjernet kontaktperson.
Kontaktperson skal kun registreres når virksomheten ikke har registrert andre fysiske personer.
- * Fjernet observatør.
Roller observatør skal ikke lenger registreres.
- * Fjernet opplysning om at styremedlemmer er valgt av de ansatte.
Denne opplysningen skal ikke lenger være registrert i Enhetsregisteret, kun i Foretaksregisteret.

Er rollen nestleder omfattet av signatur- eller prokurabestemmelse?

Der vi har omregistrert rollen nestleder til styremedlem, og nestleder er tildelt signatur eller prokura, må dere sende melding om endring av bestemmelsen, eller at den skal utgå. Bruk skjemaet Samordnet registermelding på www.altinn.no.

Sjekk registrerte opplysninger om virksomheten

I vedlagte registerutskrift kan du se hvilke opplysninger som er registrert. Du finner også dette i tjenesten Virksomhetsopplysninger på www.brreg.no

Du kan lese mer om hva ny enhetsregisterlov og ny foretaksregisterlov innebærer på våre nettsider www.brreg.no

Aktuelle regler

Kontaktperson: enhetsregisterloven § 4-2 andre ledd.

Nestleder og observatør: foretaksregisterloven § 3-2 andre ledd og enhetsregisterloven § 4-2.

Ansattvalgt: enhetsregisterloven § 4-2.

Ikke adgang til å klage

De endringene vi har gjort for din virksomhet er ikke å regne som enkeltvedtak, og kan derfor ikke påklages.

Med hilsen

BRØNNØYSUNDREGISTRENE - Enhetsregisteret

Arnt Kristiansen
fagdirektør

Jomfruland nasjonalparkstyre
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Trondheim, 27.01.2026

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/15336

Saksbehandler:
Lise Rognes

Anmodning om rapportering av antall anmeldelser til politiet i 2025

Vi viser til Stortingsmelding nr. 19 (2019-2020) om Miljøkriminalitet hvor regjeringen har valgt to strategier i arbeidet mot miljøkriminalitet, hhv. forebyggende tiltak og oppfølging av lovbrudd som er begått. Det er et sentralt mål å styrke den strafferettslige forfølgningen av miljøkriminalitet, blant annet ved å styrke anmeldelsespraksis.

I arbeidet med miljøkriminalitet og som ledd i oppfølging av St. Meld nr. 19 (2019-2020) om Miljøkriminalitet, ber Miljødirektoratet om en kort oversikt over alle nye anmeldelser som er fra verneområdestyrene til politiet i 2025 og som omhandler brudd på miljøregelverket.

Vi ber om følgende informasjon fra styrene;

Navn på verneområdet

Gjerningskommune

Gjerningstidspunkt

Anmeldt foretak, av personvern hensyn skal navn på privatpersoner ikke oppgis, her er det tilstrekkelig å angi at den anmeldte er "privatperson"

Tema

Loverk

Dato for anmeldelse

Anmeldelsesnummer

Status (Eksempler: ikke avgjort/henlagt (inkl. på hvilket grunnlag)/straffereaksjon (forelegg, betinget/ubetinget dom, inndragning, rettighetstap)

Vi ber også om rapportering dersom det ikke er anmeldt brudd på miljøregelverket i 2025.

Videre ber vi også om rapportering på status på anmeldelser rapportert inn til Miljødirektoratet for tidligere år og som tidligere ikke er rapportert som avsluttet.

Det skal ikke rapporteres på anmeldelser inngitt av andre samarbeidsparter som for eksempel SNO eller fjelloppsynet.

Rapporteringen gjøres i brev til Miljødirektoratet som merkes unntatt offentlighet, jf. offl. § 24 andre ledd andre setning. Brevet skal merkes med sak 2025/15336.

Det settes frist for tilbakemelding til 1. mars 2026.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Tone Lise Alstad Eid
seksjonsleder

Lise Rognes
seniorrådgiver

**Jomfruland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Kragerø kommune
Ytre Strandvei 15
3770 Kragerø

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371114
sfvtpost@statsforvalteren.no
eijdo@statsforvalteren.no

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Eirik Johansen Dobbedal

Vår ref. 2026/1432-2 432.3

Deres ref.

Dato 06.02.2026

Jomfruland nasjonalparkstyre - Svar på anmodning om rapportering av antall anmeldelser til politiet 2025 – Sak 2025/15336

Viser til anmodning om rapportering av antall anmeldelser til politiet om miljøkriminalitet i 2025.

Jomfruland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Jomfruland nasjonalpark (FOR-2016-12-16-1630) og Stråholmen landskapsvernområde (FOR-2016-12-16-1631).

Jomfruland nasjonalpark har levert egne anmeldelser brudd på verneforskriften i 2025. Vi har ingen pågående saker fra tidligere år.

Vesentlige brudd på verneforskriften i 2025, som forvaltningsmyndigheten har oppdaget, er oversendt Statens naturoppsyn i dialog med lokal SNO-ressurs for videre oppfølging/anmeldelse. Tall fra verneområdet rapporteres derfor av SNO.

Med hilsen

Eirik Johansen Dobbedal
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

TELEMARK FYLKESKOMMUNE
Postboks 2844
3702 SKIEN

Trondheim, 02.02.2026

Deres ref.:
2025/4637

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/7652

Saksbehandler:
Ann Jori Romundstad

Svar på henvendelse om endring i forbindelse med salg av bygninger - Gnr. 29 bnr. 5 Øitangen, Jomfruland i Kragerø kommune

Vi viser til deres henvendelse av 23.1.2026 om Øitangen friluftslivsområde i Kragerø kommune, og til vårt brev i saken datert 3.3.2025.

Om saken

Miljødirektoratet har i brev av 3.3.2025 informert om at vi ikke har innsigelser til salget av bygningene til Telemark avdeling NOF (senere omtalt som BirdLife Norge). Vi vurderer at slik bruk av bygningene er i henhold til festekontraktens punkt 6 om statens forutsetning om at bruken av bygninger ikke kommer i konflikt med bruken av Øitangen friluftslivsområde. BirdLife Norge har nå planer om å rive Kalkunhuset og oppføre en ny bygning med utvidet areal til ca. 100 kvm i grunnflate, noe som krever samtykke fra Miljødirektoratet jf. festekontraktens § 7,2.

Miljødirektoratets vurdering

I festekontraktens § 7,2 står følgende "Bygningsmessige forandringer må ikke foretas uten at dette er vurdert av departementet i samsvar med pkt. 9 i vernebestemmelsene". Kravet i § 7,2 viser til vernebestemmelsene, og Miljødirektoratet gir som grunneier samtykke til gjennomføring av bygningsmessige endringer på vilkår om at verneområdeforvaltningen gir samtykke til tiltaket. Vi forutsetter at tiltakshaver innhenter samtykke fra kommunen i henhold til plan- og bygningslovens bestemmelser.

Det er Kragerø kommune som drifts- og tilsynsansvarlig for Øitangen statlig sikrede friluftslivsområde som har ansvaret for å forvalte brygga i på Øitangen. Dette er i samsvar med til retningslinjene for forvaltning av statlig sikrede friluftslivsområder [Veileder: Forvalte statlig sikrede friluftslivsområder - miljodirektoratet.no](https://www.miljodirektoratet.no/veileder-forvalte-statlig-sikrede-friluftslivsomraader)

Kopi av brevet sendes til Kragerø kommune og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ingunn Margrethe Limstrand
seksjonsleder

Ann Jori Romundstad
seniorrådgiver

Kopi til:

KRAGERØ KOMMUNE
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Postboks 128
Postboks 2076

3791 KRAGERØ
3103 TØNSBERG

7. Jomfruland landskapsvernområde.

Eiendommen "Øytangen" går i sin helhet inn i det område som ved kongelig resolusjon av 28. april 1978 er vernet som landskapsvernområde. Bruken av festerens bygninger må derfor skjé på en måte som ikke bryter med vernebestemmelsene. Vernebestemmelsene for Jomfruland landskapsvernområde er vedheftet denne kontrakt.

Bygningsmessige forandringer må ikke foretas uten at dette er vurdert av departementet i samsvar med pkt. 9 i vernebestemmelsene.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

**Jomfruland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Kragerø kommune
Ytre Strandvei 15
3770 Kragerø

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371114
sfvtpost@statsforvalteren.no
eijdo@statsforvalteren.no

Gea Norvegica Geopark IKS

Saksbehandler Eirik Johansen Dobbedal

Vår ref. 2025/13580-2 432.3

Deres ref.

Dato 26.11.2025

Delegert vedtak

Delegasjonssak	18/2025
-----------------------	----------------

Svar på søknad om uttak av stein til utstilling på Jomfruland nasjonalparksenter i Kragerø sentrum

Vedtak

Jomfruland nasjonalparkstyre tillater innsamling av 17 bergarter fra rullesteinstranda i på Jomfruland i nasjonalparken til utstillingen i besøkssenteret på Jernbanestasjonen i Kragerø sentrum. Det tillates innsamling av inntil to eksemplarer av hver bergart, totalt 34 bergarter.

Nasjonalparkstyret setter følgende vilkår til tillatelsen:

- Innsamlingen skal gjennomføres av personell fra Geoparken.
- Det tillates kun innsamling av frittliggende stein.
- Innsamlingen av stein skal foregå under stormflomålet.
- Det skal i utstillingen opplyses om at stein i nasjonalparken er fredet mot skade og inngrep og at innsamling av stein er forbudt.

Dispensasjon er gitt med hjemmel i verneforskriften § 11. Tiltaket vurderes å ikke stride mot vernevedtakets formål og uten nevneverdig påvirkning av verneverdiene. Formålet med innsamlingen er formidling av den geologiske historien i parken og innsamlingen omfatter et fåtall bergarter. I vurdering av dispensasjon er det lagt særlig vekt på at formålet med innsamlingen er å etablere en utstilling på et autorisert besøkssenter for nasjonalparken og innsamlingen skjer i regi av fagpersoner fra geoparken.

Vedtak er fattet i samråd med Jomfruland nasjonalparkstyre på e-post 26.11.2025.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

Søknaden

I forbindelse med etablering av besøkssenter og utstilling i den gamle jernbanestasjonen i Kragerø sentrum, søker Geoparken og Jomfruland nasjonalparksenter om tillatelse til innsamling av 17 ulike bergarter fra rullesteinstranda på Jomfruland i Jomfruland nasjonalpark. Det søkes om innsamling av inntil tre eksemplarer av hver bergart som skal inngå i «steinfamilien» i geologiutstillingen på senteret. Det finnes i dag en tilsvarende utstilling i tilknytning til senteret på Jomfruland.

Bergartene skal samles inn under stormflonivået, slik at uttaket ikke påvirker strandvollene på høyere nivå.

Søknaden er vurdert i samsvar med

Forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 11, [FOR-2016-12-16-1630](#)

[Forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark \(2019\)](#)

Verneforskrift og verneformål

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a. Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken
- b. Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog
- c. Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller
- d. Kulturminner på land og i sjø
- e. Vitenskapelige referanseområder.

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteeenger, strandenger og lauvvingstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Presedens

Dispensasjonsbestemmelsen (verneforskriften § 11, jf. nmfl. § 48) er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Med hjemmel i § 11, kan forvaltningsmyndigheten vurdere å tillate aktiviteter/tiltak basert på en konkret vurdering av den enkelte søknad. Hver søknad behandles for seg. I og med at det

etter disse paragrafene er snakk om dispensasjon til et – i utgangspunktet forbudt – tiltak, danner ikke en dispensasjon i sak presedens i ev. påfølgende saker.

Vurdering

Etter verneforskriften § 3 skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet. § 3 annet ledd lister opp en rekke tiltak som er forbudt, herunder:

- (...) *uttak av stein og mineraler, graving, sprenging, boring, bryting av stein, mineraler og fossiler, fjerning av større steiner og blokker, mineraler eller fossiler, drenering, gjødsling, nydyrking, jordarbeiding, tilplanting, bakkeplanering, framføring av ledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper og lignende. Opplistingen er ikke uttømmende.*

Etter § 3 tredje ledd h.) er forbudet i første og annet ledd ikke til hinder for:

- *Uttak av stein til vedlikehold av steingjerder på landbrukseiendommer på Jomfruland og til gravsteiner i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.*

Geoparken søker om uttak av 17 bergarter, inntil tre eksemplarer av hver bergart. Tiltaket er ikke omfattet av de generelle unntakene i § 3 tredje ledd, eller omfattet av de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene etter § 3 fjerde ledd.

Tiltaket må derfor behandles etter verneforskriften § 11, jf. naturmangfoldloven § 48, som sier at:

- *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra verneforskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig (...).*

Det følger videre av veileder M106-2014 (Rundskriv om forvaltning av verneområder):

- *Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.*

Og videre at:

- *Kravet om at tiltaket ikke skal påvirke nevneverdig innebærer at dispensasjonsadgangen er snever. Det kan bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene. Dette kan være ved midlertidig eller forbigående forstyrrelser, eller enkeltstående aktiviteter eller tiltak.*

Bruk av dispensasjoner etter § 11, jf. nmfl § 48, skal ikke benyttes til å utvide handlingsrommet i forhold til verneforskriften.

Søknaden faller inn under første setning og stiller krav at tiltaket *ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*, for at dispensasjon kan vurderes. Vilklårene er kumulative, som innebærer at begge vilkår må være oppfylt.

Etter verneforskriften § 1 er en del av formålet med vernet bevaring av naturen med et «geologisk særpreg med israndavsetninger». Den synlige rullesteinstranda, med tilhørende strandvoller mot toppen av Jomfruland er et viktig geologisk minne fra istiden. Målet er å bevare en mer eller mindre urørt rullesteinstrand. Etter § 3 annet ledd er det bl.a. forbudt å fjerne eller skade «*stein og mineraler, graving, sprenging, boring, bryting av stein, mineraler og fossiler, fjerning av større steiner og blokker, mineraler eller fossiler (...)*».

Formålet med vernet er bevaring av en større geologisk formasjon, og tiltak som kan bidra til å ødelegge dette vil være forbudt. Jf. § 3 første ledd er området vernet mot enhver form for inngrep, «*med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.*». Selv om uttak til omsøkte formål verken er nevnt i § 3 tredje eller fjerde ledd, og forutsetter dispensasjon etter forskriften § 11, vurderer nasjonalparkstyret at uttak av inntil to eksemplarer av 17 bergarter som skal inngå i utstillingen på besøksenteret, kan bidra til å fremme formålet med vernet gjennom økt kunnskap og informasjon. I forbindelse med vurderingen om tiltaket er «i strid med verneformålet», legges det vekt på at innsamlingen er ledd i utstilling som kommer allmennheten til gode.

Nasjonalparkstyret anser ikke at tiltaket, gitt rammer og omfang, anses å være i strid med verneformålet.

På spørsmålet om tiltaket kan sies å ha nevneverdig betydning for verneverdiene, er det nasjonalparkstyrets vurdering at innsamling av inntil 34 bergarter fra den bølgepåvirkede sonen i rullesteinstranda, isolert sett har liten påvirkning på verneverdiene. Både før og etter opprettelsen av nasjonalparken har det vært samlet og fjernet utallige steiner fra rullesteinstranda. I et slikt perspektiv kan man legge til grunn at «samlet belastning» på rullesteinstranda er vesentlig høyere enn hvert enkelt inngrep. Samtidig kan innsamlingen til utstillingen bidra til å formidle verneverdiene og reglene rundt ferdsel før besøkende kommer til nasjonalparken.

Under stormflomålet foregår en kontinuering utskifting av steiner som følge av bølgepåvirkning. Innsamling av omsøkt antall bergarter anses ikke å ha nevneverdig betydning for verneverdiene.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8.(kunnskapsgrunnlaget)

Kunnskapsgrunnlaget er godt. Det er utarbeidet en egen skjøtselsplan for rullesteinstranda med tilhørende tiltak. Trusler mot verneverdiene er slitasje gjennom lovlig ferdsel (til fots og tillatt kjøring ifbm. landbruksdrift), fjerning av stein og etablering av varder, bålgrøper og solgrøper. Lovlige unntak i verneforskriften for innsamling av stien til bl.a. steingjerder og gravsteiner, er fulgt opp med retningslinjer i gjeldende forvaltningsplan og gjennomføres i dialog med nasjonalparkforvaltningen. **§ 9.(føre-var-prinsippet)** kommer ikke til anvendelse.

§ 10.(økosystemtilnærming og samlet belastning)

Jf. formålet med Jomfruland nasjonalpark, er områdets geologi vernet mot inngrep og skade. Samtidig vurderer nasjonalparkstyret det som viktig å formidle den geologiske historien til parken. Det tillattes innsamling av inntil tre eksemplarer av 17 ulike bergarter fra utsiden av Jomfruland. Innsamlingen forgår under stormflomålet, hvor steiner flyttes og påvirkes av bølger. Innsamlingen påvirker derfor ikke sporene etter landhevingen. Samlet belastning av tiltaket er lavt. Nasjonalparkstyret er kjent med at det hvert år flyttes, plukkes og føres bort stein fra nasjonalparken. Vurdert mot dette, kan omsøkt tiltak også vurderes som nok et inngrep som samlet kan svekke verneverdiene. Samtidig vil en utstilling, med tilhørende informasjon, bidra til å opplyse publikum om atferdsreglene og hensynet overfor den geologiske arven i nasjonalparken.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Innsamlingen gjennomføres manuelt. Det er ikke søkt om eller gitt tillatelse til motorferdsel ifbm. gjennomføring av innsamlingen. Bergartene som skal samles inn er små og kan transporteres i ryggsekk. Det er kun tillatt å samle frittliggende stein og det skal ikke knuses/hakkes for å frigjøre bestemte bergarter o.a. Tiltaket vurderes å ha lav risiko for miljøforringelse og § 11 kommer vurderes mindre relevant i denne saken.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

Innsamlingen skal foregå under stormflomålet, hvor steinen flyttes av bølger. Innsamlingen vil naturlig spres ut, da forekomstene av ulike bergarter er tilfeldig i moreneavsetningene. Det kan samles inn inntil to eksemplarer av 17 ulike bergarter. Størrelsen på steinene er inntil ca. 15x15 cm. Innsamlingen skal gjennomføres av personer med god geologisk kompetanse. Innsamlingen vurderes å oppfylle kriteriene til beste gjennomføring, jf. § 12.

Med hilsen

Eirik Johansen Dobbedal
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette dokumentet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Jomfruland nasjonalparksenter AS

Postboks 2076 3103 TØNSBERG

**Jomfruland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Kragerø kommune
Ytre Strandvei 15
3770 Kragerø

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371114
sfvtpost@statsforvalteren.no
eijdo@statsforvalteren.no

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Eirik Johansen Dobbedal

Vår ref. 2025/14278-6 432.3

Deres ref. «REF»

Dato 11.12.2025

Delegert vedtak

Delegasjonssak	19/2025
-----------------------	----------------

Tillatelse til motorferdsel til Hovedveien 133, gbnr. 29/323

Vedtak

Jomfruland nasjonalparkstyre gir Peder Aarø AS tillatelse til motorisert ferdsel på strekningen mellom eikeskogen og Hovedveien i Jomfruland nasjonalpark 133, gbnr. 29/323, i forbindelse med gjennomføring av opprydding etter stormen Amy for grunneier Bjarne Corwin.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Det skal ikke kjøres etter kraftig regnvær, på bløt mark eller i teleløsning. Det skal gå minst 4 dager med oppholdsvær etter regnvær før motorferdsel på Hovedveien kan gjennomføres.
- Transporten skal gjennomføres på ukedager.
- Søker skal gi beskjed når oppstart planlegges.
- Eventuelle kjørespor skal rettes.
- Søker skal melde til forvalter når oppdraget er utført.
- Tillatelsen skal tas med under kjøringen og vises fram på forespørsel fra politi, Statens naturoppsyn eller grunneier.

Motorferdselen er begrenset til nødvendig transport på Hovedveien gjennom nasjonalparken:

- Det tillates en inn- og uttransport av lassbærer, type Alstor 841, minilassbærer, fireakslet lastbærer med bil og tilhenger, inkl. nødvendig utstyr for å gjennomføre oppdraget.
- Det tillates en inn- og uttransport av flishugger med bil og henger.
- Det tillates inn- og utkjøring med ekstra bil (klasse B uten henger) de dagene oppdraget gjennomføres, av hensyn til sikkerhet og tilgang på nødvendig utstyr.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark § 9 fjerde ledd d.) og g.). Det må i tillegg innhentes tillatelse fra berørte grunneiere. Eier av 29/6 Hasselgården er Kari Nicolaysen. Miljødirektoratet er eier av eiendommen 29/5 Øytangen. Forvaltning av statlig sikrede areal ligger hos kommunen.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

Søknaden

Peder Aarø AS, Skagerak Trepleie, søker om tillatelse til motorferdsel langs Hovedveien gjennom nasjonalparken i forbindelse med opprydding av en stor eik som har falt over og knust uthuset på Hovedveien 133 under stormen «Amy». Oppdraget er bestilt av eier Bjarne Corwin. Eiendommen arbeidet skal gjennomføres på ligger utenfor nasjonalparken, men har eneste veiadkomst gjennom verneområdet. Det er ca. 600 meter fra porten til eikeskogen frem til eiendommen.

Eiendommen har egen brygge på innsiden med anløpsmulighet for småbåt, men til gjennomføring av oppdraget er det behov for maskiner som krever inn- og uttransport langs Hovedveien.

Det søkes tillatelse til motorferdsel for inn- og uttransport av en lastbærer, type Alstor 841, fireakslet lassbærermaksimal last 3000 kg, samt beltegående flishugger på bil med tilhenger. Oppdraget skal etter planen løses i løpet av tre dager med inntransport på morgenen dag 1 og uttransport på dag 3. Av hensyn til sikkerhet søkes det om inn- og uttkjøring med varebil (transporter) hver dag oppdraget pågår, av hensyn til sikkerhet. Jobben er planlagt mot slutten av uke 50.

Søknaden er vurdert i samsvar med

Forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark, § 9 første ledd: Det er forbud mot motorferdsel på land, på is og i luften lavere enn 300 meter over bakken.

§ 9 fjerde ledd; forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

d.) Motorferdsel for annen nødvendig transport av varer og utstyr til hytter som ligger i nasjonalparken eller som har sin eneste adkomst gjennom den.

og

g.) Nødvendig motorisert ferdsel til hytter som bruker veien inn til Øitangen gård.

Forvaltningsplan

Forvaltningsmål: Preget av ro og stillhet nord på Jomfruland skal bevares.

Kjøretøy og redskap skal ikke gi varige kjøreskader på vegetasjon eller terreng. Sporvidden til traktorer skal ikke være større enn eksisterende kjørespor. Kjøring skal unngås i perioder da værmessige forhold tilsier at faren for kjøreskader på veier og stier er større enn vanlig. Ved eventuelle skader, skal den som forårsaker skaden selv sørge for at skadene blir reparert og bekoste dette.

Presedens

§ 9 fjerde ledd a.) – g.) er «kan»-bestemmelser. Med dette menes at det ikke er en rett å få dispensasjon, men noe forvaltningsmyndigheten kan vurdere å innvilge basert på en konkret vurdering av den enkelte søknad. Hver søknad behandles for seg. I og med at det etter disse paragrafene er snakk om dispensasjon til et (i utgangspunktet forbudt) tiltak, danner ikke en dispensasjon i sak presedens i ev. påfølgende/ liknende saker.

Verneforskrift og verneformål

Vurdering

Jf. verneforskriften § 9 første ledd er motorferdsel i Jomfruland nasjonalpark forbudt. Forbudet gjelder også på Hovedveien gjennom nasjonalparken frem til Øytangen. Det er i dag kun nødvendig motorisert ferdsel til Øytangen gård som er direkte tillatt. Retningslinjer for hva som omfattes av paragrafen, gis i forvaltningsplanen.

Det er i dag 11 hytter med egen adresse som har sin eneste veiadkomst via Hovedveien gjennom nasjonalparken nord for porten til eikeskogen. Jf. verneforskriften fjerde ledd g.) kan forvaltningsmyndigheten etter søknad tillate nødvendig motorisert ferdsel til hytter som bruker veien inn til Øytangen. § 9 fjerde ledd d.) gir forvaltningsmyndigheten mulighet til å dispensere for «*Motorferdsel for annen nødvendig transport av varer og utstyr til hytter som ligger i nasjonalparken eller har sin eneste adkomst gjennom den.*»

Forvaltningsplanen har følgende, ikke juridisk bindende, retningslinje for § 9 fjerde ledd g.):

- *Med nødvendig transport menes transport som vil være uforholdsmessig fysisk krevende, tidskrevende eller kostbar hvis den skal gjennomføres uten motorisert kjøretøy. Tillatelser som gis bør være enkelttransporter eller til et begrenset antall transport. Det bør gis flerårige tillatelser.*

Forvaltningsplanens retningslinjer til § 9 fjerde ledd d.) sier:

- *Bestemmelsen gjelder nødvendig transport av varer og utstyr, ikke ren persontransport. (...)*

I tillegg til adgangen verneforskriften gir, må det innhentes tillatelse fra grunneier, hvis den som kjører ikke er grunneier selv. På strekningen eikeskogen - Øytangen er det Kari Nicolaysen og Miljødirektoratet som er grunneiere. Forvaltning av Miljødirektoratets eierskap ligger til Kragerø kommune.

Formålet med forbudet mot motorisert ferdsel er å bevare preget av stillhet og ro i nasjonalparken og skogen, samt unngå unødvendig slitasje på vegetasjon og terreng. Det er derfor ikke ønskelig med motorferdsel med høy frekvens (mange turer) eller med kjøretøy som gir mye støy.

Veien gjennom eikeskogen er av enkel standard og det er ønskelig at motorferdsel skal holdes til et minimum.

Kjøring bør primært kun tillates på dager med tørt vær og hvor ev. regnvann har fått tid til å drenere eller på frossen mark. Det er lite til ingen kunnskap om ev. senskader på rotsystemet til trærne langs Hovedveien. De seneste årene har forvalter sett en økt trafikkbelastning i form av tyngre og større biler, som gjør at forvaltningsmyndigheten bør legge til grunn en føre-var-tankegang. Nasjonalparkforvalter mener det må ses på rekkevidden og omfanget av

motorferdsel (den direkte tillatte og gjennom dispensasjoner) ved revisjon av forvaltningsplanen.

Hovedveien er ikke dimensjonert for kjøring med stadig tyngre (moderne) kjøretøy. Moderne biler har jevnt over høyere egenvekt og lovlig kjøring ifbm. renovasjon på Øytangen gjennomføres i dag med tunge lastebiler. Forvaltningsmyndigheten kan sette vilkår om tørr og frossen mark på dispensasjoner, men renovasjonstjenesten kjører på faste dager, uansett vær. Det er derfor stor slitasje fra lovlig kjøring i barmarksesongen når det regner eller er vått. Dette understøtter at nasjonalparkstyret bør legge til grunn strenge vilkår for transport som må søkes om og kan styres til tider hvor veien tåler større belastning.

Forvaltningsmyndigheten bør videre vurdere hensynet til eikeskogen som står svært tett på veien. Ut fra beskrivelser og observasjoner er veilinja svært enkelt bygget med skog tett på. Gamle trær er svært sårbare for trykkskader på røttene i dryppsonen. Skadene ses først etter mange år, hvor trærne begynner å dø. Gjentakende kjøring med tung redskap bidrar til å fremskynde dette.

Til tross for forvaltningsmålet om fred og ro, bør det gjøres en avveining mellom trykkskader knyttet til tyngre kjøretøy og frekvens. Dette særlig på dager i lavsesong, hvor det oppholder seg få turister på øya. Det kan være fordelaktig for ev. skader på vegetasjon og terreng at det tillates flere transporter med lettere maskiner, enn et fåtall turer med svært tung redskap, ev kjøretøy med lavt marktrykk.

Særlig om værforholdene høsten 2025

Etter stormen Amy i starten av oktober, har regn og fuktig vær dominert nasjonalparken. En kaldere periode i siste del av november gjorde at bakken noen steder frøs til. Kuldeperioden ble så erstattet av mildvær i overgangen mot desember, som har gitt lokal «teeløsning» og vått bakke. Regnet har dominert i starten av desember og Hovedveien gjennom nasjonalparken er nå våt. Nasjonalparkstyret har selv innstilt en rekke rydde- og skjøtselstiltak som krever motorferdsel, for å begrense skadene på terrenget. Hensynet til naturen veier tyngre enn hva som er «praktisk», og nasjonalparkstyret setter derfor vilkår om at det skal være et gitt antall dager med oppholdsvær, før motorferdselen tillates.

Forholdet til miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget:

Hovedveien har en enkel oppbygging uten tyngre grunnarbeid. Nasjonalparkstyret gjennomførte i 2024 en mindre utbedring av de mest sårbare/fuktige partiene, men veien er ikke dimensjonert for intensiv og høy belastning fra moderne, tunge kjøretøy. Rotsystemet fra nærliggende eiketrær ligger trolig under veibanen og er utsatt for skade. Ferdsel med tyngre kjøretøy – og særlig i perioder med våt veibane – kan medføre råteskader på trærne. Det kan ta lang tid fra skade påføres rotsystemet, til dette er synlig på treet. Det er generelt god kunnskap om naturverdiene langs Hovedveien på Jomfruland, som for det meste blir brukt til fots eller med sykkel, men som også har noe motorferdsel. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt.

§ 9 om føre-var-prinsippet

Hensynet til råteproblematikk og skade på rotsystemet i dryppsonen tilsier at motorferdsel bør forbys i perioder med mye nedbør og frem til underlaget er drenert. Ferdselen kan

fremme uønsket erosjon i våte perioder. Motorferdsel bør derfor begrenses til tørr/drenert vei eller i perioder med tele. Gitt de siste ukenes kraftige regnvær, bør ikke motorferdsel tillates før bakken er drenert. En indikasjon langs Hovedveien er at vanndammer/pytter i veien er tomme for vann. Veilinja dreneres raskt og fire dager med oppholdsvær er erfaringsmessig tilstrekkelig for nødvendig avrenning.

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning

Det er få hytter i nasjonalparken eller hytter som har sin eneste adkomst gjennom den. Verneforskriften har en begrenset dispensasjonsadgang og mulig samlet belastning vurderes til å være lav. Jf. tidligere vurderinger anses transport med tung renovasjonsbil som den største negative påvirkningen på veien og naturverdiene.

Tiltaket er knyttet til opprydding etter stormen «Amy». Stormen har gjort stor skade på flere eiendommer og forvalter regner med det vil komme flere søknader om motorferdsel i løpet av det kommende året. Opprydding etter stormen er en akutsituasjon som ikke vil innebære vesentlig samlet belastning utover «normal» bruk av veien.

§ 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Under forutsetning av at kjøringen skjer langs trase som omsøkt, og det ikke oppstår uhell, er det lite sannsynlig at kjøringen vil gi miljøskader som må utbedres. Skulle skader likevel oppstå, vil den som har tillatelsen være økonomisk ansvarlig for utbedring.

§ 12.(miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å redusere risiko for skade på rotsystemet bør det settes vilkår til tillatelsen, som sikrer at kjøring kun foregår i perioder hvor veien tåler belastningen. Kjøring bør videre foregå med kjøretøy og ev. tilhenger med lav aksellast. Ferdselens omfang er begrenset til tre definerte, sammenhengende dager. Gitt vilkår om i tillatelsen, anses kjørebok derfor ikke nødvendig, men tillatelsen skal bringes med under kjøring.

Med hilsen

Eirik Johansen Dobbedal
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette dokumentet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Postboks 2076

3103

TØNSBERG

**Jomfruland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Besøksadresse
Kragerø kommune
Ytre Strandvei 15
3770 Kragerø

Kontakt
Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371114
sfvtpost@statsforvalteren.no
eijdo@statsforvalteren.no

Kragerø kommune v/landbrukskontoret

Saksbehandler Eirik Johansen Dobbedal

Vår ref. 2026/2285-2 432.3

Deres ref.

Dato 19.02.2026

Delegert vedtak

Delegasjonssak	1/2026
-----------------------	---------------

Svar på søknad om bruk av drone i Jomfruland nasjonalpark

Vedtak

Jomfruland nasjonalparkstyre tillater flyving med drone i Jomfruland nasjonalpark i forbindelse med kartlegging/telling av rådyr med termisk og optisk kamera på Jomfruland.

Nasjonalparkstyret innvilger dispensasjon tiltaket ikke vurderes å være i strid med verneformålet eller har nevneverdig betydning for verneverdiene. Avgjørende i vurderingen er tidspunktet flyvingen søkes gjennomført, samt kunnskapen kartleggingen gir mht. forvaltning av rådyrbestanden på øya. Det legges særlig vekt i tillatelsen på at tiltaket ikke lar seg gjennomføre utenfor verneområdet og at kartleggingen inngår som en totaltelling av rådyrene på hele Jomfruland. Dispensasjonen begrunnes videre med at tiltakets fordeler (økt kunnskap), veier opp for forbigående forstyrrelser (unødvendig støy).

Flyvingen tillates ikke senere enn 1. april og skal følge vedlagt metodikk fra USN/Nome vgs. Tillatelsen skal bringes med under flyving og vises uoppfordret til politiet eller Statens naturoppsyn.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 11.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark. Tiltakshaver er selv ansvarlig for å innhente eller inneha nødvendige tillatelser etter annet lovverk eller privatrettslige regler.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

Dokumenter i saken

- Søknad om tillatelse til droneflyging for rådyrregistrering i Jomfruland nasjonalpark.
- Concept of operations: Kartlegging og overvåking av rådyrbestand på Jomfruland.

Søknaden

Kragerø kommune v/ viltforvalter Aleksander Gundrosen, søker om tillatelse til droneflyving i Jomfruland nasjonalpark i forbindelse med kartlegging av rådyrbestanden på Jomfruland. Flyvingen er planlagt i slutten av februar/ starten av mars, mens det er kjølig i været og trærne ikke har løvdekke. Flyvingen skal gjennomføres systematisk over hele øya, jf. vedlagt beskrivelse.

Formålet med droneoperasjonen er å gjennomføre en bestandsregistrering av rådyr på øya ved hjelp av droner med varmesøkende kamera. Det er et samarbeid mellom Kragerø kommune, Jomfruland hytteeierforening, Jomfruland vel og Jomfruland nasjonalpark. Flyvningen er planlagt gjennomført i 60 meters høyde.

Telling av rådyrbestand gir et grunnlag for videre forvaltning, og gir mulighet for mer presise bestandstall. Dronebasert kartlegging i vinterhalvåret gir gode observasjonsforhold fordi dyrene er lettere å identifisere mot snødekt bakke. Det anbefales derfor å gjennomføre tellingen før snøen forsvinner for å oppnå best mulig datakvalitet.

Droneflygingen blir gjennomført av USN og Nome vgs. Kartleggingen vil ha et opplæringsperspektiv for elevene. Prosjektansvarlig er James Richard Stainsby Fountain.

Søknaden er vurdert i samsvar med

Forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark § 10 – forbud mot forurensning og støy og § 11 – generelle dispensasjonsbestemmelser.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skaldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken
- Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog
- Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller
- Kulturminner på land og i sjø
- Vitenskapelige referanseområder.

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteeenger, strandenger og lauvvingstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark § 10 annet ledd forbyr unødvendig støy og bruk av modellfly eller lignende. Jf. avklaringer fra Miljødirektoratet sidestilles drone med modellfly. Verneforskriften § 10 har ikke bestemmelser for dispensasjon.

Etter verneforskriften § 11 om generelle dispensasjonsbestemmelser, kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra verneforskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

Delegasjon

Behandling av søknader om tillatelse til drone er delegert til forvalter, jf. vedtekter for Jomfruland nasjonalparkstyre og sak 2023/20.

Vurdering

Jf. verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark § 10 er det forbudt med «modellfly eller lignende». Miljødirektoratet har spesifisert at droner omfattes av dette forbudet. § 10 har videre ingen spesifisert dispensasjonsbestemmelse og ev. dispensasjon fra forbudet må vurderes etter forskriften § 11, jf. nmfl. § 48. Forvaltningsmyndigheten kan dispensere fra forbudet dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig

Jomfruland nasjonalparkstyre har tidligere vedtatt følgende retningslinjer knyttet til søknad om flyvning med drone i sak 2017/28:

- *I saker om bruk av droner til film- og bildeopptak, kan det vurderes å gi tillatelse dersom det gjelder opptak av bilder som skal brukes mot et større publikum og kan tjene informasjonen og kunnskapen om nasjonalparken, i vitenskapelig sammenheng eller i annen nødvendig sammenheng, men ikke til private formål.*

Adgangen til dispensasjon etter § 11 er streng. Miljødirektoratet påpeker at «*Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.*» (s.11).

Det bemerkes særlig at selv om tiltaket vurderes å ikke være i strid med verneformålet, eller ha nevneverdig betydning for verneverdiene, utløser ikke dette en rett til dispensasjon. Oppfyllelse av vilkårene er premisset for at forvaltningsmyndigheten kan vurdere dispensasjon. Vilårene er kumulative, som innebærer at begge vilkår må være oppfylt for at dispensasjon kan vurderes.

Omsøkt droneflyving knytter seg til kartlegging av rådyrbestanden for å bedre forvaltningen på Jomfruland. Bestanden har de senere årene økt kraftig, og Kragerø kommune har nylig satt ned mistearealet på øya for å øke uttaket. Bestanden er relativt skjermet og har begrenset inn- og utvandring, selv om dyr er observert på is om vinteren og svømmende om sommeren.

Tiltaket gjennomføres med fire droner, fordelt på fire operatørlag i løpet av en dag. Tiltaket innebærer ingen fysiske inngrep i landskapet og påvirker nasjonalparken i begrenset grad. Kun 20% av Jomfruland er verneområde og store områder bestående av rullestein og åpne arealer vil kunne kartlegges raskt og uten vesentlige forstyrrelser. Flyvningen gjennomføres i en periode (februar/mars) hvor påvirkningen av fugl vurderes som svært lav og forvalter vurderer at omsøkt flyvning ikke er i strid med verneformålet.

Flyvningen vinnebærer videre en forbigående forstyrrelse og forvalter mener at tiltaket ikke vil ha nevneverdig betydning for verneverdiene.

Jf. retningslinjer for behandling av dronedispensasjoner, mener forvaltningen at fordelene ved dispensasjon (økt kunnskap om rådyrbestanden) i denne saken veier tyngre enn ulempene (unødvendig støy).

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget:

Unødvendig støy og hensynet til dyrelivet er de mest sentrale vurderingene ifbm. dispensasjon til bruk av drone.

Bird Life Telemark gjennomfører hvert år sjøfugltellinger og det er videre utarbeidet en egen rapport med utviklingstrekk i sjøfuglbestanden fra 1974-2022 (Bergstrøm 2023). Tilstanden til en rekke sjøfuglbestander er svak og sjøfugl utsettes for en rekke lokale-, regionale og globale miljøendringer og miljøpåvirkninger. Det bør derfor være et særlig fokus i nasjonalparken å redusere mengden stressfaktorer for sjøfugl i sårbare perioder som bl.a. hekke- og mytingstid. Omsøkt dronedlyving knytter seg til sentrale områder på Jomfruland og berører i svært liten grad sjøfuglfredningsområdene og områder som fugl raster eller oppholder seg. Gitt at flyvingen gjennomføres i slutten av februar eller starten av mars, vurderes ikke aktiviteten ha nevneverdig betydning for fuglelivet eller hensynet til unødvendig støy.

Forvaltningsmyndigheten mener å ha tilstrekkelig kunnskap om dyreliv, med fokus på fugl, i nasjonalparken. Kunnskapsgrunnlaget er vurdert som tilstrekkelig for området det søkes om for å gjøre en vurdering av ev. påvirkninger ved dispensasjon.

§ 9 om føre-var-prinsippet

Siden opprettelsen av Jomfruland nasjonalpark i 2016 har droneteknologi blitt bedre, rimeligere og mer utbredt. Tilgang har resultert i økt bruk. Forvaltningsmyndigheten behandler hvert år en rekke dispensasjonssøknader om droneflyvning og antallet har økt for hvert år. Selv om hver enkelt dispensasjon i liten grad påvirker verneområdet som helhet, må man legge til grunn at det ikke finnes kunnskap om samlet effekt av alle dispensasjonene i verneområdet. Forvaltningsmyndigheten mener derfor man bør før en streng dispensasjonspraksis ut fra hensynet om samlet effekt og føre-var-prinsippet.

Forvaltningsmyndigheten legger også til grunn at det er ikke mulig å gjennomføre nødvendige opptak/kartlegging utenfor verneområdet, men at overflyving må gjennomføres. Det legges derfor opp til at flyving må gjennomføres før 1. april.

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning:

Det er ikke kjent hvor mange søknader som kan forventes om tillatelse til tilsvarende droneflyging, men antallet søknader ifbm. kartlegging og forskning har vært økende i alle marine nasjonalparker. Forvlater ser at flere forskningsinstitusjoner benytter eller vurderer drone som metode i flere marine kartleggingsoppdrag. Sett i lys av føre-var-prinsippet og manglende kunnskap om samlet effekt, er det usikkert hvor dette punktet ligger. Jf. verneforskriften § 10 annet ledd er «unødvendig støy forbudt». Forvaltningsmyndigheten legger derfor til grunn en lav terskel for verneområdets samlede belastning, særlig i sårbare perioder for sjøfugl. Ev. kartlegginger med drone må gjennomføres på de minst sårbare periodene i året.

§ 11 – kostandene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Paragrafen er mindre relevant i denne søknaden, men tiltakshaver plikter å sikre at skade på naturmangfoldet ikke oppstår. Dersom skade oppstår plikter tiltakshaver å dekke ev. utgifter med opprydding.

§ 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det er ikke mulig å forutse reaksjonen på fugl og dyreliv i områdene det søkes om. Ferdsel med drone i lav hastighet påvirker fugl i ulik grad, avhengig av høyde, hastighet m.m. Vedlagt metodebeskrivelse legger til grunn god metode mht. gjennomføring og løpende overvåkning.

Med hilsen

Eirik Johansen Dobbedal
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette dokumentet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Postboks 2076

3103

TØNSBERG

Vedlegg – metodebeskrivelse fra søknad

CONOPS

Concept of operations

**Kartlegging og overvåking
av rødyrbestand på
Jomfruland**

Prosjektteamet:

USN, Nome vgs

Prosjektansvarlig:

James Richard Stainsby
Fountain

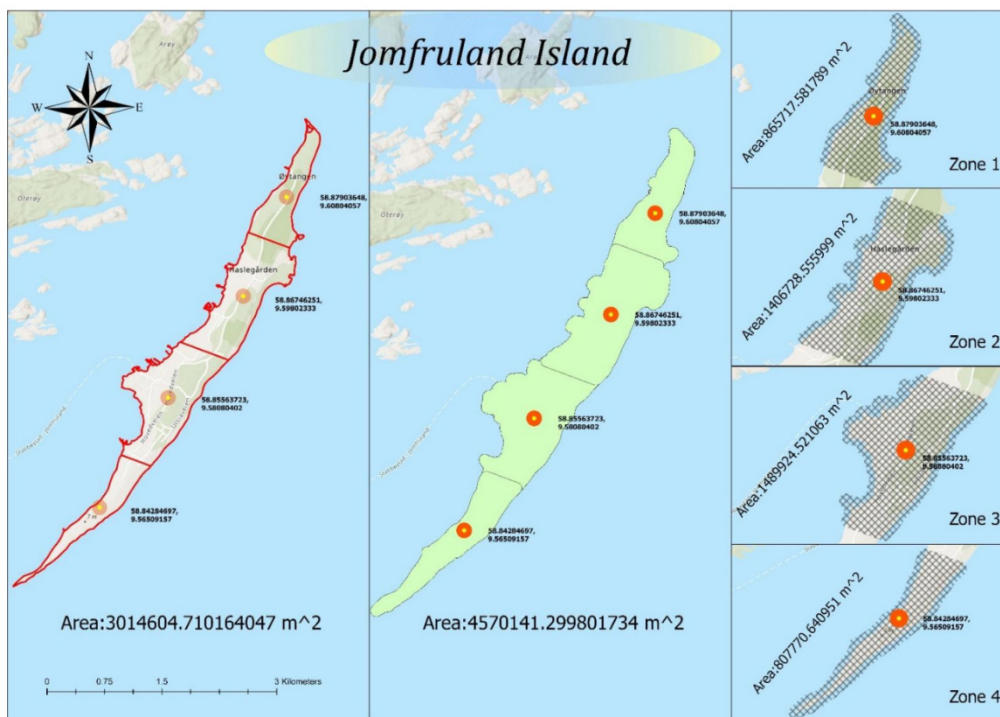
+4747350835

1. Generell beskrivelse av operasjonen

- **Formålet med operasjonen:** Målet med prosjektet «Kartlegging og overvåking av rødyrbestand på Jomfruland» er å kartlegge og estimere antall rådyr på øya ved hjelp av droneutstyr utstyrt med termisk sensor. Undersøkelsen skal gjennomføres over to dager, med planlagte autonome flybaner og høydejusteringer for å sikre minst mulig forstyrrelse for både mennesker og dyreliv. Innsamlede data vil gi pålitelig informasjon om rådyrbestandens størrelse og fordeling, samtidig som natur og lokalbefolkning påvirkes minimalt.
- **Område:** Arealet av øya Jomfruland er omtrent 3 km², og fra nord til sør har den en lengde på over 7 kilometer. Med tanke på at øya er bebodd, er reduksjon av flytid og risikonivå, sammen med økt nøyaktighet, blant hovedprioriteringene i dette prosjektet. Dette skal oppnås ved å dele øya inn i fire soner og gjennomføre samtidige flygninger i hver sone ved hjelp av fire droner utstyrt med termiske sensorer.

For å øke nøyaktigheten og sikre full dekning av hele øya, er det definert en 70 meters buffer rundt hovedkartet av øya. I tillegg har grensene mellom de fire definerte sonene en overlapp på 70 meter.

2. Type operasjon

Som nevnt i forrige del, er sikkerhet hovedprioritet i denne operasjonen, med tanke på at øya er delvis bebodd. Øya er spredt befolket, og de fleste eiendommer er hytter med liten eller ingen aktivitet om vinteren, da tilgangen er vanskelig via ferge. Derfor er flyging i kategori A2 og innen VLOS den beste løsningen.

Av den grunn er det angitt sentrale punkter i hver sone som gir best mulig oversikt over hele sonen. De nøyaktige koordinatene for disse punktene fremgår av kartet. For ekstra sikkerhet er det også lagt inn en buffer på 50 meter rundt hvert sentralt punkt, slik at landings- og takeoff-område ved behov kan defineres innenfor denne buffersonen.

3. Operational Environment

- **Geografisk område:** Jomfruland øy
- **Øykoordinater:**

Nordligste punkt

N: 58.8833°, Ø: 9.5810°

Sørligste punkt

N: 58.8430°, Ø: 9.5833°

Østligste punkt

N: 58.8590°, Ø: 9.6250°

Vestligste punkt:

N: 58.8600°, Ø: 9.5450°

- **Bebyggelse:** Bolig og fritid
- **Befolkningstetthet:** fastboende / midlertidig
- **Terregegenskaper:** flatt med noen små høydeforskjeller

4. Luftromsbeskrivelse

- **Luftromsklasse:** G, Ukontrollert luftrom
- **Nærhet til flyplasser:** Den nærmeste flyplassen til denne øya er Skien lufthavn, som ligger omtrent 45 kilometer unna, og etter loven utgjør den ingen problemer for lavtflyvning under 120 meter over øya.
- **Brukere av luftrom:** Sjekk NOTAM på flytidspunktet.

5. Bakkeomgivelser

- **Tilstedeværelse av personer:** Sporadisk tilstedeværelse av personer; tilgang til område for avgang og landing kan kontrolleres..
- **Infrastruktur:** Fyret har en høyde på 31 meter fra basen i sjøen.

6. Operational Volume

- **Flygegeografi:** Området er omtrent 3 km², basert på vektorfiler for øya som er beregnet i ArcGIS Pro. I åpen kategori er det heller ikke krav om å etablere et beredskapsområde (contingency area).

- **Høydebegrensninger:** Maksimalt tillatt flygehøyde er 120 m, men flyging vil bli gjennomført i 60 meters høyde for å sikre god VLOS og samtidig oppnå akseptabel kvalitet på bilder og video.
- **Bakkesikkerhetsbuffer:** Dette avhenger av flygehøyden i henhold til 1:1-regelen. Vanligvis er det ikke krav om bakkesikkerhetsbuffer i åpen kategori, men buffer er etablert kun ved takeoff- og landingspunktene for å ivareta sikkerheten. Disse bufferne er vist på kartet.

7. UAS og tekniske hjelpemidler

- **UAS-kapasiteter:** C2, RTH, hovering
- **Egenskaper for C2-forbindelse:** RF
- **Navigasjon og posisjonering:** GPS, GNSS, IMU
- **Detect-and-avoid-funksjon:** Nei

8. Menneskelige ressurser

- **Besetningssammensetning:** James Richard Stainsby Fountain, Christian Robstad, Martin Midboe, Floris Meijer, Sulejman Alihodzic, Bjørn Tore Næss, Farrokh Ghaffarzadeh
- **Roller og ansvar:** Operatør, Fartøysjef (Pilot in Command)
- **Forutsetninger for kompetanse:** A2 og STS-sertifisering

9. Operasjonelle faser

- **Pre-flight:** sjekkliste
- **Oppstart / takeoff:** sjekkliste
- **Under flyging / oppdragsutførelse:** sjekkliste
- **Gjenoppretting / landing:** sjekkliste
- **Post-flight:** sjekkliste

10. Nød- og beredskapsforutsetninger

- **Nødlanding:** Ha alternativt landingssted
- **Failsafe-funksjon:** RTH, hovering
- **Interaksjon med tredjeparter:** Via observatør dersom nødvendig

11. Sikkerhets- og personvernshensyn

- **Metodikken for datainnsamling:** omfatter bruk av IR-varmesøkende kameraer med autonome flybaner, kombinert med visuell inspeksjon i etterbehandling av dataene utført av eksperter ved USN. For å minimere påvirkning på natur og dyreliv benyttes dronen med autonome KI-styrte flybaner som reduserer støy, og flyhøyden holdes basert på tidligere forskning til minst 60 meter. Det er også lagt vekt på minimal bevegelse på bakken, utenfor eksisterende veier.
- **Databeskyttelse:** Basert på GDPR (vi følger alltid GDPR-regler for å sikre både våre kunder og oss selv og oppnå tilfredshet)
- **Fysisk sikkerhet:** Ekstern minne med passord (vi bruker separat harddisk eller flashminne for hver kunde)
- **Forutsetninger for cybersikkerhet:** Lagring av data på offline-PC

Arkivsaksnummer: 2026/2348-1

Saksbehandler: Eirik Johansen Dobbedal

Dato: 23.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Jomfruland nasjonalparkstyre	10/2026	02.03.2026

Rapportering av tiltaksmidler 2025

Innstilling fra forvalter

Jomfruland nasjonalparkstyre tar forvalters redegjørelse om rapportering og forbruk av tiltaksmidler i 2025 til orientering.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Rapport – Midler til tiltak i verneområder kap/post 1420.31 - 2025

Saksopplysninger

Jomfruland nasjonalparkstyre mottok i 2025 1.000.000,- NOK til skjøtselstiltak i Jomfruland nasjonalpark og Stråholmen landskapsvernområde. Forvalter søkte om 150.000,- i 2025 som ble overført til SNO-ressurs for bekjempelse av mink i og rundt verneområdene.

Detaljert forbruk med beskrivelse fremgår av skjemaet under:

Tittel	Prioritet		Utbetalt	Disponert	Merknad	Hjemmel/ Vurdering etter nmfl. §§ 8-12
Nødvendig utredning før tiltak og tiltak: Kartlegging og opprydding av tappt fiskeredskap og bunnliggende avfall i Jomfruland nasjonalpark	1		kr 225 000,00	kr -	Tjenestekjøp. Kartlegging av områder med tappt fiskeredskap og søppeldeponier under vann, samt kartlegging av mulig brudd på trållforbudet i Jomfruland nasjonalpark.	
Kjøp av tjenester Statens naturoppsyn	1				Bestandskontroll villmink, tilsyn/tiltak teist, bekjempelse av rynkerose NP-sør og skjøtsel m.a. jf. bestillingskatalog SNO og naturoppdrag. Overføres direkte til SNO's budsjett	Forankret i gjeldende forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark (2019)
Tjenestekjøp skjøtsel Stråholmen	1		kr 87 375,00		Tjenestekjøp - oppfølging av forvaltningsplan. Rydding, sviing, beitepussing, restaurering av steingjerder og generell skjøtsel.	Sone A jf. verneforskrift JNP § 1 tredje ledd og forskrift for LVO Stråholmen.
Vedlikeholdsrydding trevirke, varder og groper, flislegging utvalgte strekninger Jomfruland -	1		kr 56 500,00		Kragerø vgs, idrettslinja. Avfallsgebyr inkludert (impregnering trevirke)	Forankret i gjeldende forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark (2019)
Fremmedarter: Oppfølging av kartlegging 2024. Bekjempelse av fremmedarter - Jomfruland	1		kr 87 341,00		Oppfølging ifbm. bekjempelse av fremmedarter.	Uttak av fremmedart. §§ 8-12 kommer ikke til anvendelse.
Kjøp av betjetjenester, inkl. tilsyn og flytting - Jomfruland	1		kr 85 000,00		Dekning av kostander knyttet til transport, slipp og tilsyn av storfe på Jomfruland. Tjenestekjøp. Flytting iht. beiteplan. Ev midler til etablering av husdyrgjerde for å intensivere beitestrykk på Øytangen med færre dyr.	Sone A jf. verneforskrift § 1 tredje ledd.
Kjøp av betjetjenester, inkl. tilsyn og flytting -	1		kr 55 000,00		Tjenestekjøp småfesaamdrift.	Sone A jf. verneforskrift § 1 tredje ledd.
Skjøtselsrydding Nome vgs - skogbruk	1		kr 32 610,00		Tjenestekjøp. Gjennomføres av Nome vgs. Skogbrukslinja. Rydding av oppslag jf. skjøtselsplaner for Øytangen og Sandbakken.	Forankret i gjeldende forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark (2019) og skjøtselsplaner.
Restaurering av steingjerder - Nome vgs	1		kr 15 050,00		Gjennomføres av vg 2 anleggsgartner Nome vgs.	Forankret i gjeldende forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark (2019)
Vedlikehold og utskifting av husdyrgjerde mellom eikeskogen og Øytangeløkka, ev. Holmslørka./ OMDISPOSERE TIL BEITEPUSING/ETTERSLÅTT AV KANTSONER 2025?? BEFARING MED KLS I AUGUST.	1				Nytt gjerde i robust netting mellom Øytangeløkka og eikeskogen. Plasseres på vestsiden av steingjerde/rydningsrøyser.	
Fjerne fremmedart - spirea Tårnhagen	1		kr 30 010,00		Spirea stående i nasjonalparken lags steingjerde mot tårnhagen.	Uttak av fremmedart. §§ 8-12 kommer ikke til anvendelse.
Tjenestekjøp skjøtsel Jomfruland	1		kr 149 379,00		Tjenestekjøp grunneiere, SNO og Skjærgårdstjeneste. Inkl., vedlikeholdsrydding beiteområder, bortkjøring av kvist og hogstavfall.	Sone A jf. verneforskrift § 1 tredje ledd.
Rydding av kantsone - slåtteeng Øytangeløkka. Ev. også Holmslørka - Kombineres med opprydding etter AMY	1		kr 50 000,00		Rydding av ekspanderende kantratt rundt Øytangeløkka. Manuell rydding, flisugging og bortkjøring av flis (flis kjøres ut av verneområdet). Rydde frem steingjerder og rydningsrøyser. Større trær bevares. Villepletrær spares. Jf. forvaltningsmål "Naturbeitemarker"	Forankret i gjeldende forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark (2019). Område er slåtteområde hvor gjengroing vurderes som største trussel mot verneverdiene. Bevaring av større trær inntil steingjerde, men oppslag av vegetasjon fjernes. Følges opp med manuell slått helt inn til gjerdet. Hogstavfall bør vurderes brent lokalt, slik at aske kan spres i slåtteområde. Gjennomføring av ev. brenning krever ev. egen vurdering.
Slått fem teiger Jomfruland	1		kr 18 500,00		Tjenestekjøp grunneiere.	Forankret i gjeldende forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark (2019). Sone A jf. verneforskrift § 1 tredje ledd.
Supplering skilt	1		kr 61 000,00		Underskilt (verneområdeskilt: Drone, sykkel, båndtvang), skilt til bålplasser.	
Fjerne fremmede treslag - sitka og edelgran Vestre Saltstein + Tårnskogen	1		kr 31 500,00		Kostnadsført i søknad under "oppfølging av kartlegging fremmedarter 2024".	Uttak av fremmedart. §§ 8-12 kommer ikke til anvendelse.
Fjerne nedgravd piggråd i rullesteinstranda (Gjennomført SNO)	1		kr -	kr -	Opprydding. Gammel, rusten piggråd som er i ferd med å komme opp av rullestein. Omfang ukjent.	Opprydding av avfall. Fare for publikum og dyreliv. Tiltak vil ha svakt lokal negativ effekt på rullestein ved bruk av gravemaskin. Kjøring til/fra og omveltning av masser. Nmfl. §§ 8-12 vurdert. Tiltak samlet positiv effekt for naturverdier og verneformål.
Vedlikehold av utvalgte stistrekniger - kanalisering av ferdsel og skjøtsel for å	1		kr -	kr -	Tjenestekjøp. Prioritere strekning fra løkkene til Østre Saltstein.	Skjøtsel/kanalisering for å bevare naturverdier.
Vedlikehold eikegjerde Holmslørka	1		kr -	kr -	Årlig skjøtsel - kjøp av nye eikerajer, lange spiker, innleid hjelp, ev. skjærgårdstjenesten.	Sone A jf. verneforskrift § 1 tredje ledd.
Skjøtsel tangplass - opptak av tang og tare	1		kr -	kr -	Tjenestekjøp. Demoopptak tang og tare.	
Overvåking og skjøtsel av strandtorn jf. skjøtselsplan	1		kr 6 633,00		Tjenestekjøp Norsk botanisk forening, SNO. Rydding av konkurrerende vegetasjon rundt strandtorn. Frisittilling av planter. Vendig av sand og luking av marehalm. Videre forsøk med utsåing av frø utenfor kasser. Tiltak overvåkes.	Skjøtselsplan
Inngjerding av nye asketrær Plommehagen (etablering av 3-4 nye styvingstrær)	1				Tjenestekjøp	Forankret i gjeldende forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark (2019). Sone A jf. verneforskrift § 1 tredje ledd.
Utbedring av drenering sone A Stråholmen (NP) og landskapsvernområdet Stråholmen	1		kr 10 000,00		Tiltak jf. § 3 tredje ledd c.) og § 3 tredje ledd g.) (Landskapsvernområdet og nasjonalparken).	
Lyngheibrenning og rest skjøtsel	1				Tjenestekjøp.	Skjøtselsplan

RAPPORT - MIDLER TIL TILTAK I VERNEOMRÅDER (KAP 1420 POST 31) - 2025

Organisasjonsnummer: 921645996
Foretaksnavn: JOMFRULAND NASJONALPARK
Navn: Eirik Johansen Dobbedal

Telefonnummer (fra søknad): 99429065
E-postadresse (fra søknad): eirik.dobbedal@statsforvalteren.no

Mottaker: Miljødirektoratet
Saksnr.: 2025/4141

ØKONOMISK RAPPORT

REFERANSENØR.: 25R62B3D

Tiltak

Sum udisponert: Kr -958 775

Oversikt over alle tiltak						
Navn	Tiltakskategori	Verneområde	Øk. ansvarlig	Innvilget beløp	Status	Økonomisk forbruk
Kjøp av tjenester Statens naturoppsyn	Annet	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Lokalt SNO	150 000	Slutført	150 000
Vedlikeholdsrydding trevirke, varder og groper mfl	Annet	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	56 500
Utbedring av drenering sone A Stråholmen (NP)	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Slutført	10 000
Fjerne fremmedart - spirea Tårnhagen	Uttak av fremmede arter	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Igang satt – ikke slutført	30 000
Nødvendig utredning før tiltak: Marin	Kartlegging	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke aktuelt	0
Evaluerings av beite- og skjøtselstiltak i landskap	Kartlegging	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Igang satt – ikke slutført	
Fremmedarter: Oppfølging av kartlegging 2024.	Uttak av fremmede arter	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Annen (angi i kommentarfeltet)	87 500
Kjøp av beitetjenester Jomfruland	Beiting og lyngbrenning	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	85 000
Kjøp av beitetjenester Stråholmen	Beiting og lyngbrenning	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	55 000

Tjenestekjøp skjøtsel Stråholmen	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	87 375
Tjenestekjøp skjøtsel Jomfruland	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	138 700
Vedlikehold eikegjerd Holmsløkka	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Supplering skilt	Tilrettelegging og informasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Slutført	61 000
Nødvendig utredning før tiltak og tiltak	Annet	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Slutført	225 000
Slått fem teiger Jomfruland + manuell slått	Slått	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	18 500
Skjøtselsrydding Nome vgs - skogbruk	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	32 600
Restaurering av steingjerder - Nome vgs	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	15 000
Skjøtsel tangplass - opptak av tang og tare	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke aktuelt	
Skjøtsel strandtorn	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Slutført	6 600
Lynghelibrenning og rest kjøtsel Styrmannsholmen	Beiting og lyngbrenning	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Inngjerding av nye asketrær Plommehagen	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Oppsett av bålpanner	Tilrettelegging og informasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Fjerne nedgravd piggtråd i rullesteinstranda	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Slutført	
Fjerne gammel telekabel fra Øytangen gård	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Vedlikehold og utskifting av husdyrgjerde	Beiting og lyngbrenning	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Annen (angi i kommentarfeltet)	

Rydding av kantsone - slåtteeng Øytangenløkka	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Igangsatt – ikke slutført	50 000
Vedlikeholdsrydding Sandbakken jf. skjøtselsplan	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	
Morfologisk undersøkelse eller DNA analyse	Annet	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Tiltak strandmaurløve og strandmurerbie	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Igangsatt – ikke slutført	
Utbedring av kjørespor i strandvoll mot Saltstein	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Oppgradering av stier i tårnskogen til UU-standard	Tilrettelegging og informasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Fristille eik mellom Plommehagen og Sandbakken	Skjøtsel av (tre)vegetasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Toalett Aasvik	Tilrettelegging og informasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Vedlikehold av utvalgte stistrekninger	Tilrettelegging og informasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Kontroll av hekking i fuglekasser Jomfruland	Annet	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Løpende skjøtsel	
Fjerning av gammelt husdyrgjerde Saltstein	Restaurering	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Slutført	
Vedlikehold eikepåler langs sti Øytangen	Tilrettelegging og informasjon	Jomfruland nasjonalpark (VV00003264)	Forvaltningsm.	0	Ikke igangsatt	
Samlet pott	Pott for gjennomføring av prioriterte tiltak		Forvaltningsm.	1 000 000	Slutført	1 000 000
				1 150 000		2 108 775

Arkivsaksnummer: 2026/2347-1

Saksbehandler: Eirik Johansen Dobbedal

Dato: 23.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Jomfruland nasjonalparkstyre	11/2026	02.03.2026

Tildeling og prioritering av økonomisk ramme for 2026 – kap./post 1420.31 og 1420.21

Innstilling fra forvalter

Styret vedtar budsjett med forslag til tiltak i verneområdet for 2026, kap.post 1420.31.

Styret vedtar budsjett for Jomfruland nasjonalparkstyre for 2026, kap./post 1420.21.

Forvalter gis fleksibilitet i gjennomføringen innenfor budsjettrammen basert på tiltaksplan, forvaltningsplan og verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark.

Ev. nye tiltak gjøres i samråd med nasjonalparkstyret, jf. vedtekter for nasjonalpark-/verneområdestyrer oppnevnt i medhold av naturmangfoldloven § 62. Nye tiltak krever forhåndsgodkjenning av direktoratet. Vesentlige justeringer mellom vedtatte tiltak og ramme gjøres i samråd med styreleder.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

1420.31 – Tiltaksplan med kostnadsoverslag 2026

1420.31 – Tildeling 2026

1420.21 – Tildeing 2026

Saksopplysninger

Basert på styrets vedtak i sak 42/2025 søkte forvalter Miljødirektoratet om midler til drift av nasjonalparkstyret (kap./post 1420.21) og tiltaksmidler (kap./post 1420.31) for 2026.

Tildeling for 2026 er nå klar. Styret har mottatt 1.000.000,- til tiltak i verneområdet, samt 395.000,- til drift/frie midler til nasjonalparkstyret.

Hjemmel

Vedtekter for nasjonalpark-/verneområdestyrer oppnevnt i medhold av naturmangfoldloven § 62, kap. 3:

Nasjonalpark-/verneområdestyret har følgende myndighet etter naturmangfoldloven:

- forvaltningsmyndighet etter verneforskrifter
- myndighet til å gi dispensasjon fra verneforskriftene med hjemmel i verneforskriftens dispensasjonsbestemmelser og naturmangfoldloven § 48
- myndighet til å utføre skjøtsel i verneområdene etter naturmangfoldloven § 47
- håndheving etter naturmangfoldloven §§ 69 – 72 og § 73.

Utøving av myndigheten skal skje i samsvar med naturmangfoldloven, herunder alminnelig bestemmelser om bærekraftig bruk i lovens kapittel 2.

Alle medlemmene i nasjonalpark-/verneområdestyret har et felles ansvar for en helhetlig forvaltning av verneområdene hvor ivaretagelse av verneverdiene og verneformålet er hovedoppgaven. Medlemmene av nasjonalpark-/verneområdestyret skal forvalte verneområdene i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for det enkelte verneområde.

Nasjonalpark-/verneområdestyret er en juridisk person med myndighet til å inngå avtaler og påta seg forpliktelser innenfor de økonomiske rammene styret disponerer.

Tiltak store verneområder – kap./post 1420.31

Jf. sak 42/2025 ble det budsjettert tiltak for 1.275.000,-. Forvalter la i søknadsrunden inn ytterligere 1.000.000,- til kartlegging av marine naturtyper i grunne områder (ned til 30 meter).

Tildelingen for Jomfruland nasjonalpark i 2026 er totalt på 1.142.000,-. Av disse er 142.000,- midler til minkbekjempelse i og rundt Jomfruland nasjonalpark. Midlene overføres direkte til SNO, men grunnet en feil er 99.000,- ført på nasjonalparkens budsjett. Forvalter har derfor holdt disse tilbake i budsjettforslaget (vedlagt).

Jomfruland nasjonalparkstyre disponerer 1.000.000,- over kap./post 1420.31 til tiltak i verneområdet. Tiltakene er stor grad skjøtsel for å opprettholde eller styrke verneverdiene. Forvalter har i samtlige tiltak gjort en vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12, samt vurdering av nasjonalparkstyrets hjemmel til å drive skjøtsel innenfor rammene av verneforskriften.

Forvalter viser til tildelingsbrev under, samt vedlagt tiltaksliste. Forvalter gir en orientering om tiltakene, prioritering og budsjett i styremøtet.

Forvalter ønsker å rette særlig fokus på tiltak på Jomfruland knyttet til vedlikehold av husdyrgjerder, behov for utbedring vanningskar Øytangen og slått/beitepussing av enger og beitemark. Det vil i 2026 være behov for å leie inn storfe fra fastlandet på Jomfruland, og småfe på Styrmannsholmen. Grunnet gjengoring etter brenning i 2024, anbefaler forvalter bruk av geiter. Beiting i kystlyngheia på Styrmannsholmen vil fungere som erfaringsinnhenting mht. beitetrykk.

Nasjonalparkstyret har videre fått tildelt midler til restaureringstiltak på Sandbakken for å bedre leveforholdene for insekter avhengig av åpne sandflater. Tiltakene involverer fjerning av vegetasjon (trær), vending av sand, flekking av toppdekke og gjenåpning av gammel sandgrop på Øytangen.

Forvalter ønsker også å løfte frem forsøk med sviing av naturbeitemark på Vestre Saltstein. Forvalter er i dialog med Grenland brann- og redning. Brenning håpes gjennomført rundt midten av mars. Gjennomføring avhenger av værforholdene frem til brennedato, men må gjennomføres på relativt kort varsel.

Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31)

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
1	Skjøtselsbrenning naturbeitemark Vestre Saltstein		Kr 0	Forvaltningsmyndighet	
2	Kjøp av tjenester Statens naturoppsyn	OK	Kr 99 000	Forvaltningsmyndighet	Tjenestekjøp mink iht avtale mellom SNO og verneområdeforvalter
3	Sandbakken: Åpen sandmark: Hogst og vegetasjon		Kr 0	Forvaltningsmyndighet	
4	Tjenestekjøp skjøtsel Stråholmen	Annet	Kr 0	Forvaltningsmyndighet	Ønsker at det tas kontakt med kontaktperson i direktoratet ang. denne for å klargjøre det styret legger i rydding
5	Kjøp av beitetjenester, storfe, inkl. tilsyn og fl		Kr 0	Forvaltningsmyndighet	
6	Tjenestekjøp skjøtsel Jomfruland		Kr 0	Forvaltningsmyndighet	
7	Nødvendig kartlegging før tiltak - Hekking	Utenfor postformål	Kr 0	Forvaltningsmyndighet	
8	Fremmedarter: Oppfølging av kartlegging 2024		Kr 0	Forvaltningsmyndighet	
9	Kjøp av beitetjenester - Stråholmen		Kr 0	Forvaltningsmyndighet	
10	Vedlikeholdsrydding trevirke, varder og groper		Kr 0	Forvaltningsmyndighet	

11	Opprydding bunnliggende marint avfall	Kr 0	Forvaltningsmyndighet
12	Motormanuell slått og beitepussing	Kr 0	Forvaltningsmyndighet
13	Skjøtselsrydding Nome vgs - skogbruk	Kr 0	Forvaltningsmyndighet
14	Restaurering av steingjerder - Nome vgs	Kr 0	Forvaltningsmyndighet
15	Kjøp av beitetjenester - Styrmannsholmen	Kr 0	Forvaltningsmyndighet
16	Slått fem teiger Jomfruland	Kr 0	Forvaltningsmyndighet
17	Innkjøp av 3x3" påler i eik/malmfuru til skilt	Kr 0	Forvaltningsmyndighet
18	Kjøp av beitetjenester, småfe - Jomfruland	Kr 0	Forvaltningsmyndighet
19	Hogst /fjerning av unge furu- og ospetrær	Kr 0	Forvaltningsmyndighet
20	Supplering skilt	Kr 0	Forvaltningsmyndighet
21	Rydding av kratt og slått/beitepussing Ø.S.	Kr 0	Forvaltningsmyndighet
22	Vedlikehold av utvalgte stistrekninger	Kr 0	Forvaltningsmyndighet

23	Vedlikehold eikegjerde Holmsløkka		Kr 0	Forvaltningsmyndighet	
24	Overvåkning og skjøtsel av strandtorn		Kr 0	Forvaltningsmyndighet	
25	Tiltak strandmaurløve og strandmurerbie - flekking		Kr 0	Forvaltningsmyndighet	
26	Nødvendig utredning før tiltak: Kartlegging marint	Avvent	Kr 0	Forvaltningsmyndighet	Avvent. Marin instruks for kartlegging med NiN er under testing 2026.
27	Samlet pott	Annet	Kr 0	Forvaltningsmyndighet	Vi regner med at dette er en sum som er lagt inn som en beskrivelse av samlet omsøkt pott. Vi behandler den ikke på denne linjen, men tildeler i egen linje samlet pott.
28	Minkbekjempelse	OK	Kr 43 000	Lokalt SNO	43 000 til 6592
29	Samlet pott	OK	Kr 1 000 000	Forvaltningsmyndighet	
Antall: 29			Kr 1 142 000		
☐ Opprettet av saksbehandler					

Drift av nasjonalparkstyret – kap./post 1420.21

Jf. avklaring med nasjonalparkstyret i styremøte i november 2025, søkte forvater om 250.000,- til drift av nasjonalparkstyret. Forvalter forutsatte at Miljødirektoratet la til grunn samme sum som hhv. 2024 og 2025 i grunnfinansiering på 75.000,-.

Jomfruland nasjonalparkstyre har i 2026 fått en samlet tildeling til drift på 325.000,- Dette muliggjør videre drift av informasjonstiltak, nettsider og filmvisninger. Fra 2026 samarbeider besøkssenteret og nasjonalparkstyret om felles nettside. Ny nettside er planlagt lansert før påske. Endringen innebærer samlet en økt kostnad mht. Oppdatering, sikkerhet og drift, men kostnaden skal fordeles på begge parter.

Forvalter søkte videre om «nødvendig kartlegging før tiltak» over kap./post 1420.31. Direktoratet viste til at det var søkt om meir midler over 1420.31 enn tildeling. Grunnet økt ramme på 1420.21, har direktoratet vurdert og tildelt søknader fra 1420.31 over kap./post 1420.21. Jomfruland nasjonalparkstyre har derfor fått tildelt 70.000,- til kartlegging og vurdering av hekkelokaliteter for sjøfugl i nasjonalparken med forslag til skjøtselstiltak og tilrettelegging. Oppdraget skal slutføres med en skriftlig rapport med anbefalinger.

Samlet tildeling over kap./post 1420.21 for 2026 er på 395.000,-

Behovsinnmelding statsforvalteren

Navn	Status	Innvilget beløp	Kommentar
Drift Jomfruland nasjonalparkstyre 2026	Innvilget	Kr 395 000	Innvilget 250 000,- i drift av styret og tildelt 75 000,- i grunnstøtte. Innvilger her også 70 000,- til "kartlegging før hekking" som opprinnelig var omsøkt på tiltaksmidler.
Antall: 1		Kr 395 000	

Forslag til budsjett 2026:

Driftsbudsjett nasjonalparkstyre 2026		Kostnad		Merknad
Nasjonalparkstyret - drift	kr	213 000,00		(Honorar, møter, transport, reise bevertning, kompetanseheving, rådgivende utvalg)
Informasjon, nettside, annonsering og profilering	kr	112 000,00		Ikke medregnet ev. andel fra besøkssenteret ifbm. delte kostander for digital informasjon.
Kartlegging hekkelokaliteter	kr	70 000,00		
Sum utgifter	kr	395 000,00		
Tildeling kap./post 1420.21	kr	250 000,00	kr 250 000,00	
Grunnfinansiering Jomfruland NP	kr	75 000,00	kr 75 000,00	
Andre tiltak 1420.21	Søknad			
Kartlegging hekkelokaliteter sjøfugl	kr	-	kr 70 000,00	Omsøkt via 1420.31, tildelt 1420.21
Sum inntekter	kr	-	kr 395 000,00	
Balanse	kr	-	kr -	

Tiltaksplan med budsjett for kap./post 1420.31 - 2026 (Tiltak store verneområder)							Hjemmel/ Vurdering etter nmff. §§ 8-12	Kommentar
Titel	Prioritet	Budsjett	Revidert budsjett etter tildeling	Utbetalt	Disponert	Merknad		
T1: Skjulteforbrenning naturbetenmark Vestre Saltholm	1	kr	150 000,00	kr	150 000,00	Tjenestekjøp. Gjennomføres sammen med Grenland brann og redning. Gjennomføres som øvelse for skogbrannvernopp.	Sjøsteilslutt i J. verneforskrift § 13 (nmff § 47), sone A, J. verneforskrift § 1 tredje ledd. Tiltak er kjent skjøttelandskap for naturtypen og vgs nr 1 i skjøtteliste for Saltholm (Saltholm 2018). Tiltak vurdert etter nmff § 8-12. Samlet vurdering er at tiltaket vil ha positive effekter på naturmangfoldet. Kjent og tradisjonelt skjøttelandskap av naturbetenmark. Utarbeidet skjøtteliste og godt kartlagt. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og fag- og prinsipprett kommer ikke til anvendelse. Hensyn til hekkende fugl taker for å gjennomføre brentingen så tidlig som mulig, men samtidig på et tidspunkt som gir hard avrenning. Gress og yng til vgs storetskikkelse ten og området er støttet faglig naturbetenmark. Rygger med krypgras og enkeltstående furustammer spares for mangfold og variasjon. Evaluering av effekt mht. videre restaurering av betenmark. Skjøtteliste i delområde 4, eng og skjøtteliste for naturbetenmark.	
1.2. Kjøp av tjenester statens naturoppbygg - Overflers direkte til SNO-resurs	1	kr	150 000,00			Bestandskontroll viltmerk, tilsyn/tiltak ledd, bekjempe av ryktnose NP sør og skjøttet m.a. jf. bestillingsskjema SNO og naturoppbygg. Overflers direkte til SNO's budsjett	Forankret i gjeldende forvaltningssplan for Jomfrulund nasjonalpark (2019)	
T3: Sandbakken: Åpen sandmark: Høgt og fjerning av stubber i gammel sandtrop på eiendommen Øyangen og restaurere til åpen sandflate. Inkl. høgt av utvalgte frøtrær foran gbnr. 29/293, på Øyangen, inkl. frøstilling av eik.	1	kr	100 000,00	kr	99 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Skjøttet hjemmel i verneforskrift § 1 annet ledd b.). Forankret i skjøtteliste for Sandbakken og Øyangen nr 2018) og skjøtteliste for Øyangen (2018). Sone med åpne sandmarker. Området er i gjengroingsfase og rommer en rekke truede arter knyttet til åpen sand. Åpning av sandflaten kan bidra til økte leveområder for storetrær og strandmurerte. Området har i sine vgs bruk, id er et pågangende et menneskelig aktivitet kan bidra til å holde frøene åpne. Fjerning av vegetasjon og gjengroing av sandflaten har visse gode resultater i Sverige. Vurdert etter nmff. §§ 8-12. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og fag- og prinsipprett kommer ikke til anvendelse. Hensyn til hekkende fugl taker for å gjennomføre brentingen så tidlig som mulig, men samtidig på et tidspunkt som gir hard avrenning. Gress og yng til vgs storetskikkelse ten og området er støttet faglig naturbetenmark. Rygger med krypgras og enkeltstående furustammer spares for mangfold og variasjon. Evaluering av effekt mht. videre restaurering av betenmark. Skjøtteliste i delområde 4, eng og skjøtteliste for naturbetenmark.	
T4: Tjenestekjøp skjøttet Strømhoven	1	kr	85 000,00	kr	85 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Sone A/J. verneforskrift § 1 tredje ledd og forskrift for LVO Strømhoven.	
T5: Kjøp av betjennestjenester, større, inkl. tilsyn og flytting - Jomfrulund	1	kr	85 000,00	kr	118 000,00	Bekjemping av kostnader knyttet til transport, utlegg og tilsyn av større på Jomfrulund (30.000). Flytting av betjennest, inkl. ekstra kostnader knyttet til tilsyn i verneområdet. Inkl. utgifter til betjennest (28.000). Gjerdemateriale og arbeid føres på T6.	Sone A/J. verneforskrift § 1 tredje ledd. §§ 8-12 kommer ikke til anvendelse.	
T6: Tjenestekjøp skjøttet Jomfrulund - samletopp	1	kr	70 000,00	kr	70 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Sone A/J. verneforskrift § 1 tredje ledd.	
T7: Nærværende kartlegging for tiltak - Vurdering av habitatkvaliteter for utvalg i nasjonalparken - Tiltak over kap./post 1420.31	1	kr	70 000,00	kr	6 930,00	Tjenestekjøp. Tiltak over kap./post 1420.31	Verneforskrift § 1 tredje ledd.	
T8: Fremmedstøtt: Oppfølging av kartlegging 2024. Bekjemping av fremmedstøtt - Jomfrulund	1	kr	40 000,00	kr	43 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Uttak av fremmedstøtt. §§ 8-12 kommer ikke til anvendelse.	
T9: Kjøp av betjennestjenester, inkl. tilsyn og flytting - Strømhoven	1	kr	60 000,00	kr	65 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Sone A/J. verneforskrift § 1 tredje ledd. §§ 8-12 kommer ikke til anvendelse.	
T10: Vedlikeholdsdrydding trevirke, varder og gropet, fridagende utvalgte strekninger Jomfrulund - Kragers VGS	1	kr	55 000,00	kr	55 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Opprydding av forurensning. Oppfølging i kartlegging i 2025. Bruk av ROV for opphenting for skånsomt tiltak.	
T11: Opprydding bunnsigende marint avfall: tapte fiskeredskaper o.s.	1	kr	50 000,00	kr	50 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Sone A/J. verneforskrift § 1 tredje ledd.	
T12: Motormanual slått og betjennings utvalgte områder, kartoner tilstøtteren inkl. rest Plommehegen og slått	1	kr	50 000,00	kr	50 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Forankret i gjeldende forvaltningssplan for Jomfrulund nasjonalpark (2019) og skjøttedydding.	
T13: Skjøttedydding Nome vgs - skogbruk	1	kr	40 000,00	kr	40 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Inneveld tjeneste for å opprette tilrettelegging betjennest i verneområde i nasjonalparken. Betjennest må evalueres f.a. betjenningsområde og skjøttet i perioden 15. juni til 15. august for å unngå konflikter med andre brukere (statlig skog fruktfullområde).	
T14: Restaurering av stenginger - Nome vgs	1	kr	40 000,00	kr	35 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Vedlikehold av eksisterende skjøttet. Lengde 150-270m. Tiltakslengde fruktfullt.	
T15: Kjøp av betjennestjenester, inkl. tilsyn og flytting - Symmannsholmen	1	kr	35 000,00	kr	40 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Inneveld tjeneste for å opprette tilrettelegging betjennest i verneområde i nasjonalparken. Betjennest må evalueres f.a. betjenningsområde og skjøttet i perioden 15. juni til 15. august for å unngå konflikter med andre brukere (statlig skog fruktfullområde).	
T16: Tiltak over følger Jomfrulund	1	kr	30 000,00	kr	30 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Verneforskrift § 1 tredje ledd. §§ 8-12 kommer ikke til anvendelse.	
T17: Tiltak over følger Jomfrulund	1	kr	20 000,00	kr	20 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Vedlikehold av eksisterende skjøttet. Lengde 150-270m. Tiltakslengde fruktfullt.	
T18: Kjøp av betjennestjenester, inkl. tilsyn og flytting - Jomfrulund	1	kr	20 000,00	kr	20 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Sone A/J. verneforskrift § 1 tredje ledd. §§ 8-12 kommer ikke til anvendelse.	
T19: Høgt/fjerning av unge furu- og ospetrær i nasjonalparken mellom gbnr. 29/233 og 29/39 - Se sammen med tiltak T3: Sandbakken. Kan dette løses innenfor budsjett, ev. supplering fra T6?	1	kr	20 000,00	kr	-	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Verneforskrift § 1 annet ledd b.). Uttak av stedsgras arter som truer naturvedene på Sandbakken. Økt utslugging fører til fuktigere klima og fremmer høsting fra bakforfengende slag som stimerer raske gjengroing. Trærne har relativt ung alder og benyttes til ålende naturveder knyttet til sandvedende viltgjenger viltgjenger av furu- og ospetrær. Tiltak vurdert opp nmff. §§ 8-12. Forbedre vesentlig større enn uetjeneste.	
T20: Supplering slått	1	kr	20 000,00	kr	-	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Sone A/J. verneforskrift § 1 tredje ledd.	
T21: Rydding av kvist og utvalg/betjennings av ringvedet område på Øvre Saltholm (Erinde)	1	kr	20 000,00	kr	15 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Sone A/J. verneforskrift § 1 tredje ledd.	
T22: Vedlikehold av utvalgte stenginger - kanalisering av ferd og skjøttet for å opprette tilrettelegging naturvedene.	1	kr	15 000,00	kr	-	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Sone A/J. verneforskrift § 1 tredje ledd.	
T23: Vedlikehold av utvalgte stenginger	1	kr	10 000,00	kr	-	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Sone A/J. verneforskrift § 1 tredje ledd.	
T24: Overvåking og skjøttet av strandom F. skjøttedydding	1	kr	10 000,00	kr	10 000,00	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Verneforskrift § 1 annet ledd b.). Skjøttedydding Sandbakken.	
T25: Tiltak strandmurende og strandmurende - hekking av sandflater på Sandbakken	2	kr	5 000,00	kr	-	Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet	Sone A/J. verneforskrift § 1 tredje ledd.	
T26: Fjerne gammel løstebak på Øyangen gård til fagstasjon	2					Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet		
T27: Nærværende utredning for tiltak: Kartlegging av omfang og tilstand marine naturtyper: Bløttbunn, ålgrassenger, tarekager, iscoralsteiner og skjøttet.	3					Tjenestekjøp. Oppfølging av forvaltningssplan. Rydding, selving, betjennings, restaurering av stenginger og generell skjøttet		
Sum kostnader		kr	1 275 000,00	kr	1 000 000,00	kr	6 930,00	
1. Tildeling kap/post 1420.31			1 000 000					
2. Tildeling kap/post 1420.31			1 000 000					
Sum inntekter			-275 000				993 070	
Resultat								

Arkivsaksnummer: 2026/1789-2

Saksbehandler: Eirik Johansen Dobbedal

Dato: 23.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Jomfruland nasjonalparkstyre	12/2026	02.03.2026

Jomfruland nasjonalpark - Søknad om utvidelse av platting - Hovedveien 158, gbnr. 29/155

Innstilling fra forvalter

Jomfruland nasjonalparkstyre tillater ikke utvidelse av platting på gbnr. 29/155, Hovedveien 158. Tiltaket vurderes å ikke være i strid med verneformålet og anses ikke å ha nevneverdig innvirkning på verneverdiene.

Selv om vilkårene for vurdering av dispensasjon etter forskriften § 11 er oppfylt, anser forvaltningsmyndigheten at tiltaket faller inn under forbudene i verneforskriften § 3 andre ledd. Tiltaket (utvidelse av platting) er av en karakter som forvaltningsmyndigheten forutsetter som et aktuelt tiltak på eiendommer i verneområder på vernetidspunktet og i senere arbeid med forvaltningsplanen, uten at det er innført unntak for denne typen tiltak på eiendommer i nasjonalparken i forskrift eller forvaltningsplan.

Forvaltningsmyndigheten mener derfor at det er gjort et aktivt fravalg i arbeidet med hhv. forskrift og forvaltningsplan, som innebærer at en dispensasjon på nåværende tidpunkt vil bidra til å utvide handlingsrommet i verneforskriften.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Eier av gbnr. 29/155, Hovedveien 158, Ingjerd Guldal og Jørgen G. Bramness søker om tillatelse til utvidelse av platting på fritidsboligen i Jomfruland nasjonalpark. Utvidelsen omfatter en samlet utvidelse på 20,5 kvm. fordelt på 12 kvm ny platting mot øst, 2,5 kvm tilleggsflate mot sør-øst og 5kvm tilleggsflate mot sør. Eiendommen har i dag en platting mot øst på 23,2 kvm, samt en veranda mot vest på 20,63 kvm. Forvalter viser til vedleggene for detaljerte skisser og mål.

Plattingen skal legges direkte på underlaget, uten oppbygging, forankring eller øvrige terrenginngrep. Søker peker på at konstruksjonen er reversibel og vil beskytte underlaget (rullestein) mot slitasje.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Behandling av omsøkt tiltak er ikke omfattet av forvalters delegasjon og skal behandles av nasjonalparkstyret.

Delegasjonsreglement for Jomfruland nasjonalpark er tilgjengelig på nasjonalparkstyre.no/Jomfruland/styret/styrets-vedtekter.

Verneformål – forskrift

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a. *Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken*
- b. *Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog*
- c. *Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller*
- d. *Kulturminner på land og i sjø*
- e. *Vitenskapelige referanseområder.*

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteeenger, strandenger og lauvvingstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Videre faller tiltaket inn under verneforskriften § 3:

Første ledd: I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner skal finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

Andre ledd: Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger herunder anlegg for energiproduksjon, hensetting av campingvogner, bobiler og maskiner, gass- eller oljeledninger, sleping av redskap på sjøbunnen, akvakulturanlegg, mudring og dumping i sjø, uttak av skjellsand, kaianlegg,

nye landfaste brygger og flytebrygger, bøyelegging av båter, opplag av båter, kunstige sandstrender, bygging av gjerder, vegbygging, bergverksdrift, uttak av stein og mineraler, graving, sprenging, boring, bryting av stein, mineraler og fossiler, fjerning av større steiner og blokker, mineraler eller fossiler, drenering, gjødsling, nydyrking, jordarbeiding, tilplanting, bakkeplanering, framføring av ledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper og lignende. Opplistingen er ikke uttømmende.

Forvaltningsplan

[Forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark \(2019\)](#)

Presedens

Tillatelser etter verneforskriften er dispensasjoner for tiltak som i utgangspunktet er forbudt. Avhengig om omsøkt tiltak behandles etter spesifiserte eller generelle dispensasjonsbestemmelser, vil hver søknad behandles individuelt. I og med at det etter disse paragrafene er snakk om dispensasjon til et (i utgangspunktet forbudt) tiltak, danner ikke et ev. avslag eller en tillatelse i en sak presedens i ev. påfølgende saker.

Vurdering

Jf. § 3 første ledd skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner i nasjonalparken finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

§ 3 annet ledd utdyper bestemmelsen gjennom en ikke uttømmende liste over tiltak som er direkte forbudt. Herunder relevante tiltak som:

- (...) *oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger herunder anlegg for energiproduksjon, hensetting av campingvogner, bobiler (...) bygging av bruer og klopper, (...)*

§ 3 tredje ledd a.-l. lister opp en rekke tiltak som er untatt søknadsplikt, mens § 3 fjerde ledd a.-r. omhandler spesifiserte dispensasjonsbestemmelser som forvaltningsmyndigheten kan dispensere fra, dersom tiltakene ikke er i strid med verneformålet.

Tiltak som omhandler ombygging og utvidelse faller inn under bestemmelsen i § 3 fjerde ledd a.) som sier at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan vurdere: *Ombygging og mindre utvidelse av bygninger i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.*

Forvaltningsplanen for Jomfruland nasjonalpark (2019) har følgende retningslinjer til § 3 fjerde ledd a.):

- *Det kan gis tillatelse til tilbygg i forbindelse med innlegging av vann og avløp når samlet bebygd areal på eiendommen med omsøkt tilbygg ikke overstiger 100 kvadratmeter og tilbyggets høyde ikke overstiger 4,5 meter over naturlig terreng, samt at tiltaket ikke har vesentlig negativ landskapsvirkning, er negativt for allment friluftsliv eller kan være til skade for naturverdier. Retningslinjen innebærer at det ikke vil bli gitt tillatelse til tilbygg når samlet bebygd areal på eiendommen med tilbygg overstiger 100 kvadratmeter. Form, materialbruk og farge skal tilpasses eksisterende bygning. Det kan settes krav til utforming. Tiltakene krever også tillatelse fra bygnings-myndigheten (kommunen). Normalt vil søknader først bli behandlet av*

nasjonalparkforvaltningen, deretter av bygningsmyndigheten. Bygningsareal oppgis som bebygd areal – BYA.

Jf. retningslinjene er adgangen til dispensasjon etter § 3 fjerde ledd a.) begrenset til tiltak ifbm. etablering av vann- og avløp, forutsatt at samlet bebygd areal på eiendommen ikke overstiger 100 kvm. Bestemmelsen i § 3 fjerde ledd a.) kommer derfor ikke til anvendelse i denne saken og tiltaket må behandles etter verneforskriften § 11 – generelle dispensasjonsbestemmelser.

- *Hvis et omsøkt tiltak eller en aktivitet ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, kan forvaltningsmyndigheten vurdere dispensasjon etter § 48 første alternativ.*

Ved søknad om dispensasjon må det først vurderes om vilkårene er oppfylt. Vilråene er kumulative, det vil si at begge vilråene må være oppfylt. Det at vilråene er oppfylt gir ikke krav på dispensasjon. Bestemmelsen er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilråene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønsmessig vurdering. Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen.

Dispensasjon etter § 48 første alternativ omfatter tiltak som er forenlig med verneformål og verneverdier i det aktuelle området. Dette vil i noen grad avhenge av verneform. Generelt vil det ikke være adgang til å dispensere for tiltak og bruk som forutsetter større tekniske inngrep, for eksempel ny kraftutbygging, eller oppføring av private fritidshytter.

(Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (Rundskriv M106-2014), s. 11).

Adgangen til dispensasjon etter § 11 er streng. Miljødirektoratet påpeker at «Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.» (s.11).

Jf. videre avklaringer i rundskrivet skal den generelle dispensasjonsbestemmelsen ikke benyttes til å utvide rammen som er etablert gjennom verneforskriften. Det følger av dette at dispensasjonsbestemmelsen kun skal nyttes i særlige tilfeller og som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses på vernetidspunktet (Rundskriv M106-2014, s. 10).

Det bemerkes særlig at selv om tiltaket vurderes å ikke være i strid med verneformålet, eller ha nevneverdig betydning for verneverdiene, utløser ikke dette en rett til dispensasjon. Oppfyllelse av vilråene er premisset for at forvaltningsmyndigheten kan vurdere dispensasjon.

Det søkes om utvidelse av totalt 20,5 kvm platting. Plattingen skal ikke fundamenteres og det skal ikke graves. Området plattingen skal ligge er mellom hytteveggen og steingjerdet som markerer eiendomsgrensen. Hytta er bygget inn i/oppå selve strandvollen som strekker seg fra Vestre Saltstein. På strekningen Saltstein-Hovedveien 158 er strandvollen særlig synlig og forvaltningsmyndigheten har gjort skjøtselstiltak for at vollen skal være synlig fra stien som går fra Ankerplassen mot eikeskogen. Søker peker på at hensynet til steingjerdet på

strandvollen skal tas særlig hensyn til. Siden det ikke planlegges graving eller andre tiltak som påvirker strandvollen, eller krever flytting av masser, anser forvalter at tiltaket ikke vil ha nevneverdig betydning for verneverdiene som i dag utsettes for en viss, men begrenset ferdsel. Mht. allmennhetens ferdsel, ligger tiltaket bort fra stien som folk ferdes og det er ikke ferdsel på selve strandvollen i området. Eksisterende stier påvirkes ikke av tiltaket.

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep. I § 1 annet ledd c.) er formålet videre presisert til å omfatte:

- *Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller*

Jf. formålsparagrafen, er det et særlig formål å ta vare på strandvoller og rullestein. Det omsøkte tiltaket innebærer ingen forflytning av masser eller stein og plattingen skal legges oppå steinen og vil, ifølge søknaden, bidra til redusert slitasje. Forvalter er ikke kjent med privat ferdsel mellom veranda og platting i dag, men legger til grunn at slitasje som følge av intern bruk er begrenset. Hovedveien 158 er bygget inn i, eller oppå strandvollen. Strandvollen i dette området er en svært markant landskapsformasjon og illustrerer landhevingen og Jomfrulands geologiske historie på en god måte. Tiltaket vil ikke innebære endring av rullesteinsvullen og overdekking med platting vil ha svært begrenset påvirkning i strandvollen, pga. tiltakets plassering i «privat sone» bak hytta. Tiltaket representerer et tvilstilfelle, men forvalter heller i retning av – grunnet tiltakets begrensede påvirkning av vollen, fraværet av graving og masseflytting – at tiltaket ikke er i strid med formålet med vernet i Jomfruland nasjonalpark.

Forvalter legger til grunn at tiltaket ikke er i strid med formålet, samt at tiltaket ikke har nevneverdig betydning for verneverdiene. Vilkårene for vurdering av dispensasjon etter § 11, jf. nmfl. § 48 vurderes oppfylt.

Selv om tiltaket oppfyller de formelle kravene som stilles til vurdering av dispensasjon etter nmfl. § 48, vil forvalter trekke inn verneforskriften § 3 annet ledd, samt vurderinger gjort i kongelig resolusjon ved opprettelsen av nasjonalparken.

I kgl. resolusjon peker Klima- og miljødepartementet særlig på at «*de viktigste påvirkningsfaktorene på verneverdiene på landarealene er gjennomføring av ulike bygge- og anleggstiltak, (...)»*

Videre skriver departementet at:

«*Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes.*» (Kgl. resolusjon for Jomfruland nasjonalpark, s.4)

Med bakgrunn i dette mener forvalter det er svært relevant å se til det generelle forbudet i verneforskriften § 3 annet ledd. Her listes det opp en rekke tiltak som er forbudt i nasjonalparken. Listen er ikke uttømmende, men fremhever en rekke kjente og aktuelle tiltak som:

«*oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger (...), bygging av bruer og klopper, (...)»*

Eksemplene er løftet frem her for å vise omfanget av forbudet i nasjonalparken.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (Rundskriv M106-2014) understreker at dispensasjon etter § 11, jf. nmfl. § 48 i utgangspunktet er «*ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet*».

Forvalter mener denne formuleringen er relevant i søknadsbehandlingen, siden Jomfruland nasjonalpark har flere bebygde fritidseiendommer, samt anlegg eid av offentlige etater.

Utvidelse av bebyggelse, herunder plattinger, verandaer, anneks m.m. er typiske tiltak knyttet til bolig- og fritidsbebyggelse. Tiltakene er av såpass normal karakter at forvalter legger til grunn at ønske om utvidelse av enten veranda, plattinger og liknende anlegg var forutsett på vernetidspunktet. Dette innebærer at det både i arbeidet med verneforskriften og senere i arbeidet med forvaltningsplanen, er gjort konkrete vurderinger av ulike byggetiltak med tilhørende fravalg av hva som skal være tillatt og ikke. Forvalter mener at en dispensasjon på nåværende tidpunkt vil bidra til å utvide handlingsrommet i verneforskriften, som vil være i strid med handlingsrommet for dispensasjon etter nmfl. § 48.

Dispensasjon beror på skjønn hvor verneverdier, tiltakets omfang og tiltakets nødvendighet vektas mot hverandre. Rundskriv M106-2014 fremhever at:

«Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning.»

Jf. tidligere drøfting anses den negative miljøvirkningen som lav, samtidig er tiltaket av en karakter som gjør bruk av eienommen mer praktisk, men ikke direkte nødvendig. Forvalter legger til grunn at nødvendighetsprinsippet ikke i tilstrekkelig grad tilsier at forvaltningsmyndigheten bør dispensere fra byggeforbudet i verneområdet etter § 3 annet ledd.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

§8 – kunnskapsgrunnlaget

Naturtyper, arts mangfold og fremmede arter på land ble kartlagt av Biofokus i 2013 i forbindelse med forarbeidene til Jomfruland nasjonalpark. Som del av samme forarbeid ble landskapsverdier vurdert av Asplan Viak i 2014. Tiltaksområdet ligger på en strandvoll med stor naturmessig verdi. Strandvollen er i stor grad uten vegetasjon og fremstår som et tydelig landskapsinnslag og en intakt visualisering av landhevingen på Jomfruland. Det står spredte forekomster av ask i vollen og det er i «nyere» tid etablert et steingjerde på eiendomsgrensen mellom gbnr. 29/304 og 29/6. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og føre-var-prinsippet (§ 9) kommer ikke til anvendelse.

§10 – økosystemtilnærming og samlet belastning

Det er åtte bebygde fritidseiendommer i nasjonalparken. Basert på vurderinger i kgl. resolusjon, samt forbudet mot tiltak i verneforskriften § 3 annet ledd, får vurderingen av samlet belastning betydning i denne saken. Jf. vurdering over er ulike bygge- og anleggstiltak, samt stykkevis nedbygging gjennom små tiltak, de største truslene mot samlet verneverdi i nasjonalparken. Selv om omsøkt tiltak anses som svært begrenset i areal, ikke innebærer noen form for graving eller forflytting av masser, faller tiltaket inn under forbudet i forskriftens § 3 annet ledd. Forvalter mener derfor tiltaket bør avslås. Forvalter legger til grunn avslag og §11 – *kostandene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver*, samt §12 – *miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder* kommer ikke til anvendelse.

Vedlegg

Jørgen G. Bramness og Ingrid Guldal
Brynjeveien 6a, 0881 Oslo

e-post: jgusta-b@online.no

Til:
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark – postmottak
Postboks 2076
3103 Tønsberg
Merk: «Jomfruland nasjonalparkstyre – søknad om tiltak»

Oslo 31.01.2026

Søknad om tillatelse til utvidelse av platting på gnr. 29 bnr. 155, Jomfruland nasjonalpark

Vi søker herved om tillatelse til å utvide og supplere eksisterende platting/utendørs oppholdsareal ved hytte gnr. 29, bnr. 155, Hovedveien 158 innenfor Jomfruland nasjonalpark. Tiltaket er i henhold til verneforskriften søknadspliktig, da all fysisk tilrettelegging og terrengnært byggverk krever tillatelse i nasjonalparken.

1. Bakgrunn og eksisterende situasjon

Eiendommen ligger innenfor Jomfruland nasjonalpark, hvor naturmangfold, rullesteinssystemer og landskap er spesielt sårbare. Vi ønsker derfor å sikre at alle tiltak gjennomføres skånsomt og i tråd med verneforskriften og forvaltningsplanen.

Eksisterende utearealer kommer frem i vedlagte illustrasjon (vedlagt på slutten):

- Eksisterende platting: $4,0 \text{ m} \times 5,8 \text{ m} = 23,2 \text{ m}^2$
- Eksisterende veranda: $3,4 \text{ m} \times 5,9 \text{ m} = 20,06 \text{ m}^2$

2. Omsøkt tiltak – ny platting

I tråd med illustrasjonen søkes det om å etablere totalt: $20,5 \text{ m}^2$ ny platting med følgende nye delarealer:

- $12,0 \text{ m}^2$ ny platting
- $3,5 \text{ m}^2$ tilleggsflate
- $5,0 \text{ m}^2$ tilleggsflate

Total størrelse etter utvidelse blir da Eksisterende platting + veranda + ny platting = $63,8 \text{ m}^2$

Tiltaket består *utelukkende* av en utvidelse av eksisterende bruksflate og innebærer ingen terrenginngrep.

Ny platting vil ikke på noe sted ligge nærmere tomtegrensen enn nåværende platting (det anerkjennes at tomtegrense avviker fra oppsatt steingjerde). I den forbindelse vil vi nevne at det vil bli tatt særskilt hensyn til ikke å skade det kulturminne som nåværende steingjerde innebærer.

Det bør også nevnes at denne plattingen ikke vil influere på gangveier eller stier på tomta (det går en offentlig sti over vår tomt) og heller ikke være synlig fra denne stien.

3. Konstruksjon, materialbruk og miljøhensyn

Tiltaket gjennomføres slik at det har minimal påvirkning på natur og terreng:

- Plattingen skal ligge marknært, direkte nedpå grunnen, uten oppbygging, klart under de 0,5 m som er definisjonen på dette.
- Ingen forankring i bakken, ingen bolter, ingen graving, ingen massebearbeiding.
- Konstruksjonen er reversibel og kan fjernes uten spor.
- Vi vil bruke miljøvennlige, resirkulerbare trematerialer av høy kvalitet.
- Plattingen vil beskytte rullestein og underlag mot slitasje fra ferdsel.
- Løsningen hemmer ikke plantevekst unødvendig, siden konstruksjonen står luftt og uten tette fundamenter.

Dette er i samsvar med verneområdets krav om lavteknisk tilrettelegging og hensyn til naturmangfold.

4. Transport og kjøretillatelser

Vi er kjent med at motorisert ferdsel i verneområdet er regulert. Derfor vil vi:

- Søke separat om nødvendige kjøretillatelser for inntransport av materialer og håndverkere.
- Planlegge transporten slik at den blir mest mulig skånsom, begrenset i omfang og gjennomført på én eller svært få turer.

5. Tidspunkt for gjennomføring

For å unngå forstyrrelser for dyreliv og friluftsliv vil arbeidet:

- gjennomføres raskt og effektivt,
- med minimal støy og aktivitet,
- og uten avfall etterlatt på stedet.

6. Vedlagte dokumenter

1. Situasjonsskart (kommunekart)

2. Målsatte tegninger
3. Bildevedlegg av dagens situasjon
4. Materialbeskrivelse
5. Plan for gjennomføring utenom sesong
6. Transport- og logistikknotat (inkl. henvisning til separat kjøretillatelse)

7. Avslutning

Vi er klar over at tiltaket kan måtte søke tillatelse fra Kragerø kommune og det vil avklares med dem om tiltaket er søknadspliktig (noe som kan hende da det kan foreligge særskilte planbestemmelser for området) og om svaret er ja vil slik søknad sendes og tiltaket vil ikke bli gjennomført før slik tillatelse foreligger.

Vi håper nasjonalparkstyret vurderer tiltaket positivt, da det gjennomføres:

- uten terrenginngrep,
- med miljøvennlige materialer,
- med begrenset transportbelastning,
- utenom sesong,
- og i full respekt for verneforskriftens formål og rammer.

Vi står gjerne til disposisjon for befarings eller ytterligere dokumentasjon.

Med vennlig hilsen

Jørgen G. Bramness

Ingjerd Guldal

Kommunikasjon kan foregå enten ved

vanlig post:

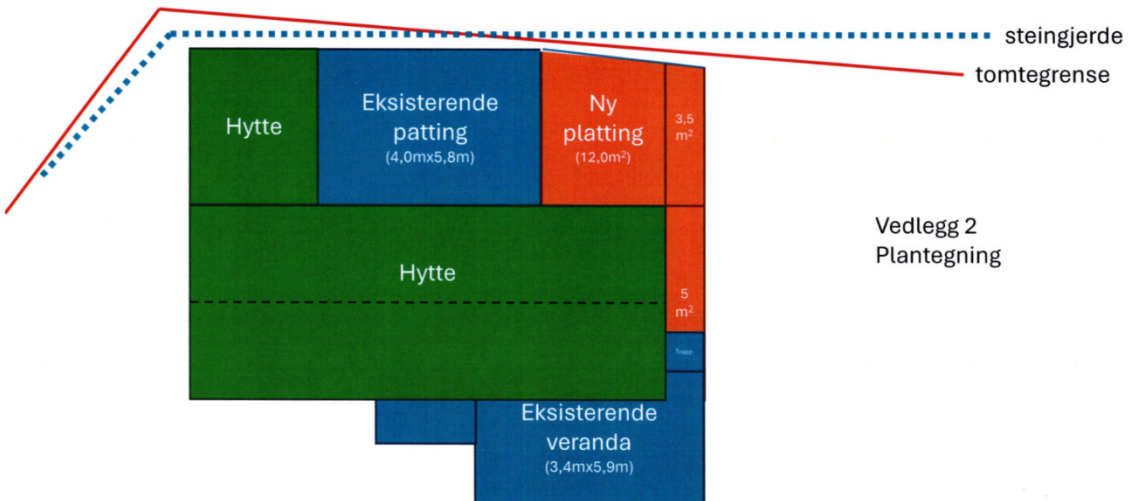
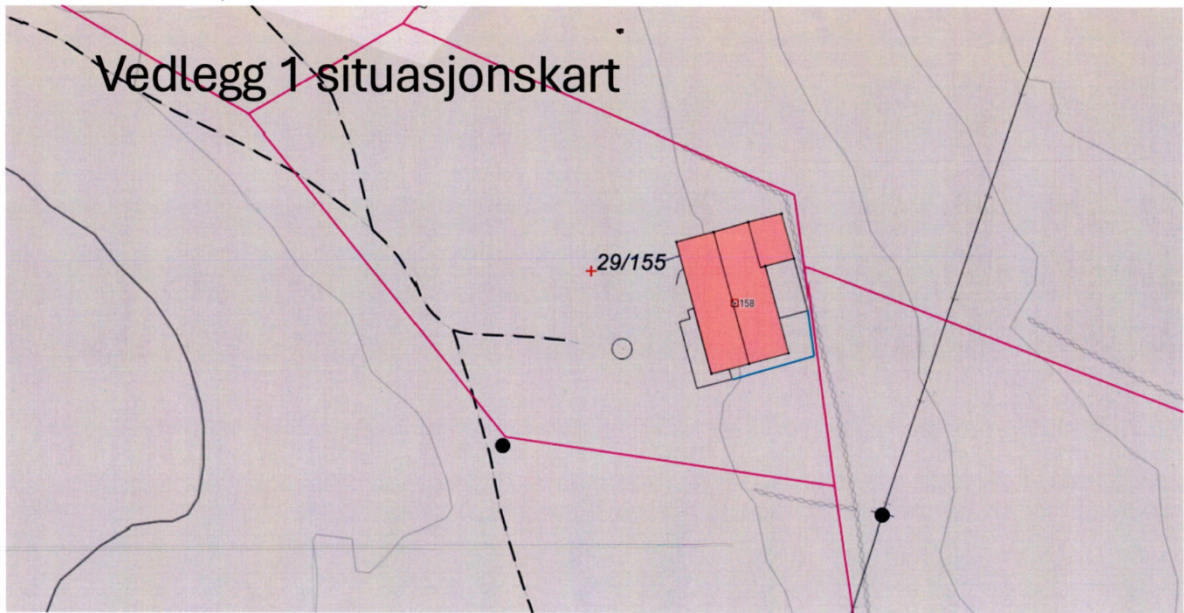
Jørgen G. Bramness,
Brynjeveien 6a
0881 Oslo

per telefon:

481 32 975

eller per e-post:

jgusta-b@online.no

Vedlegg 3 - bilde

VEDLEGG 4 – Materialbeskrivelse (miljø og reversibilitet)

Tiltak: Utvidelse av marknær platting på gnr. 29 bnr. 155, Hovedveien 158, Jomfruland

Utførende: Lokal snekker Ole Gundersen (bosatt på Jomfruland)¹

1) Overordnet materialvalg og miljøprofil

Tiltaket gjennomføres med hovedvekt på **miljøvennlige trematerialer** og **reversibel konstruksjon**, slik at inngrepet blir minst mulig og kan fjernes uten varige spor. Plattingen etableres som en **marknær løsning** uten forankring i grunnen og uten fast innfesting i hytta (selvstående). Dette reduserer både terrengpåvirkning og risiko for skade på underlag/rullestein.

2) Trevirke og bærekraft

Vi planlegger bruk av **trevirke med dokumentert bærekraftig opprinnelse**, fortrinnsvis:

- **FSC- eller PEFC-sertifisert** konstruksjonsvirke og terrassebord (alternativt tilsvarende dokumentasjon),
- dimensjonert for lang levetid i kystnært klima.

Begrunnelsen for trematerialer er lavt klimaavtrykk sammenliknet med mer materialtunge løsninger, god mulighet for gjenbruk og enkel demontering/retur.

3) Overflatebehandling og kjemikaliebruk

- Overflatebehandling velges med **lav miljøbelastning** (for eksempel vannbasert beis/olje med lav VOC) og uten unødige tilsetninger.
- Vi unngår impregnerte løsninger med høy miljøbelastning der det ikke er nødvendig, og velger i størst mulig grad materialer som kan **gjenbrukes eller materialgjenvinnes**.

4) Festemidler og demonterbarhet

- Skruer/ beslag i **rustfritt eller korrosjonsbestandig materiale** (pga. marint miljø) for lang levetid og færre utskiftninger.
- Konstruksjonen bygges modulært slik at den kan demonteres i seksjoner ved behov.

5) Underlag og beskyttelse av rullestein/terreng

- Plattingen legges **nedpå grunnen** og uten terrenginngrep (ingen graving/støp).
- Løsningen er valgt nettopp for å **redusere slitasje på rullestein/underlag** fra ferdsel og opphold, og for å unngå privatiserende eller «tung» tilrettelegging.

¹ **Navn:** Byggmester Ole Gundersen AS
Adresse: Hovedveien 62, 3781 Jomfruland
Telefon: 90 14 07 13
E-post: ole@ole-gundersen.no
Nettside: <https://www.ole-gundersen.no/>

6) Avfall, sortering og returordninger

Ole Gundersen sørger for:

- kildesortering av trevirke, plast, metall og emballasje,
- bortkjøring/retur til godkjent mottak,
- ryddig avslutning uten rester i terreng.

VEDLEGG 5 – Plan for gjennomføring utenom sesong (minimere ulempe og naturpåvirkning)

Tiltak: Utvidelse av marknær platting på gnr. 29 bnr. 155, Hovedveien 158

Utførende: Ole Gundersen (lokal snekker, Jomfruland)²²

1) Bemanning og varighet

- Utføres av **Ole Gundersen**, som bor på Jomfruland og kan planlegge gjennomføring på et tidspunkt som er egnet i lys av lokale forhold og vernebestemmelser.
- Prosjektet gjennomføres med **kort varighet** (mål: færrest mulig arbeidsdager på stedet), ved at materialer kappes/klargjøres mest mulig på forhånd.

2) Gjennomføringsmetode (skånsomhet)

- **Ingen terrenginngrep:** ingen graving, sprenging, planering eller masseutskiftning.
- Plattingen bygges som **selvstående og reversibel**, uten innfesting til hytte og uten forankring i grunnen.
- Arbeidet organiseres slik at ferdsel på sårbart underlag minimeres (faste ganglinjer, oppbevaring av materialer på egnet sted).

3) Støy- og ordensregime

- Arbeidstid begrenses til hensiktsmessige tidsrom på dagen.
- Støyende arbeid (kapping, boring) konsentreres til kortest mulig tidsrom.
- Arbeidsplassen ryddes hver dag, og materialer lagres samlet og sikkert.

4) Avfall og opprydding

- All emballasje og kapp sorteres fortløpende.
- Området tilbakeføres til ryddig stand etter endt arbeid, og det etterlates ingen materialrester i terrenget.

²² **Navn:** Byggmester Ole Gundersen AS

Adresse: Hovedveien 62, 3781 Jomfruland

Telefon: 90 14 07 13

E-post: ole@ole-gundersen.no

Nettside: <https://www.ole-gundersen.no/>

VEDLEGG 6 – Logistikk- og transportnotat (inkl. separat kjøretillatelse)

Tiltak: Utvidelse av marknær platting – gnr. 29 bnr. 155

Utførende/logistikkansvarlig: Ole Gundersen³

1) Separat søknad om motorisert transport/kjøretillatelse

Vi er kjent med at motorisert ferdsel i verneområder kan være regulert, og vil derfor **søke separat** om nødvendige tillatelser for transport av materialer og eventuelle verktøy/håndverkertjenester før arbeidet starter. Søknad om tillatelser til nasjonalparkstyret skal sendes til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, merket «Jomfruland nasjonalparkstyre».

2) Prinsipp: Færrest mulig transporter

Ole Gundersen planlegger logistikk slik at:

- antall transporter minimeres (helst 1–2 hovedtransporter),
- leveranser samordnes (samlebestilling),
- materialer klargjøres på forhånd for rask montering.

3) Lagring og håndtering på stedet

- Materialer plasseres midlertidig på et egnet sted for å unngå spredning og unødvendig tråkk.
- Det etableres enkle rutiner for å unngå slitasje på sårbart underlag og redusere visuelt avtrykk under byggeperioden.

4) Ansvar og lokal kunnskap

Ole Gundersen bor på Jomfruland og har lokalkunnskap om:

- praktisk gjennomføring i tråd med vernebestemmelser,
- hensyn til naboer og ferdsel,
- sesongvariasjoner og når det er mest hensiktsmessig å utføre arbeid.

³ **Navn:** Byggmester Ole Gundersen AS

Adresse: Hovedveien 62, 3781 Jomfruland

Telefon: 90 14 07 13

E-post: ole@ole-gundersen.no

Nettside: <https://www.ole-gundersen.no/>

Arkivsaksnummer: 2026/1834-3

Saksbehandler: Eirik Johansen Dobbedal

Dato: 06.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Jomfruland nasjonalparkstyre	13/2026	02.03.2026

Jomfruland nasjonalpark - Søknad om etablering av landbruksgjerde på Sommerhaugen, Stråholmen

Innstilling fra forvalter

Jomfruland nasjonalparkstyre tillater etablering av landbruksgjerde på Sommerhaugen som omsøkt. Jf. forvaltningsmål for Jomfruland nasjonalpark og Stråholmen landskapsvernområde (sone 5 – kalktørrenger) skal det ikke være kratt, nitrogenelskende planter som hundekjeks, brennesle, åkertistel og vegtistel på arealene. Inngjerding med sikte på beiting vurderes å underbygge forvaltningsmålet for arealene, som i dag er i tidlig gjengroing, med oppsalg av bl.a. slåpe. Arealet har videre en opplevelsesmessig viktig funksjon som utsiktspunkt beitemarkene mot sør.

Tillatelsen er hjemlet i verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark § 3 fjerde ledd g.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Stråholmen småfesesamdrift søker om å etablere et ca. 100 meter langt landbruksgjerde på Sommerhaugen. Formålet er å beite ned arealet for å fremme økt blomsterflora. Arealet ligger helt nord i Jomfruland nasjonalpark og har siden etableringen av parken ikke vært slått eller beitet. Arealet er i dag preget av høyt gress, tuedannelser og tidlig gjengroing av slåpe og tornekraut. Området skal etter planen beites i to perioder; fra 1. januar itl 20. mai og ev. etterbeite på høsten ved behov.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Forskrift om vern av Jomfruland nasjonalpark, Kragerø kommune, Telemark

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a. Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken
- b. Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog
- c. Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller
- d. Kulturminner på land og i sjø
- e. Vitenskapelige referanseområder.

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteeenger, strandenger og lauvstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Forvaltningsplan

[Forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark \(2019\)](#)

Bevaringsmål sone 5 (kalktørrenger): Det skal ikke være kratt, med unntak av Vestrestrand og ved Søndre hue som skal ha en sekstendedel til en åttedel dekning.

Det skal ikke være nitrogenelskende planter som hundekjeks, brennesle, åkertistel og vegtistel.

(Forvaltningsplan Jomfruland nasjonalpark, 2019, s. 38).

Hjemmel

Søknaden er vurdert etter § 3 fjerde ledd g.) Oppføring av gjerder i regi av eier av landbrukseiendom eller dyreeier i forbindelse med landbruksdrift med beitedyr.

Presedens

Forskriftens § 3 fjerde ledd a) - r) er «kan»-bestemmelser. Med dette menes at det ikke er en rett å få dispensasjon, men noe forvaltningsmyndigheten kan vurdere å innvilge basert på en konkret vurdering av den enkelte søknad. Hver søknad behandles for seg. I og med at det etter disse paragrafene er snakk om dispensasjon til et (i utgangspunktet forbudt) tiltak, danner ikke en dispensasjon i sak presedens i ev. påfølgende saker.

Vurdering

Dagens drift med lokal besetning av gammelnorsk spælsau er et viktig tiltak for å ivareta og fremme verneverdiene nasjonalparken og landskapsvernområdet på Stråholmen. Stråholmen har et rikt og variert kulturlandskap med en rekke sjeldne og truede arter som trenger tilstedeværelse av bl.a. beitedyr. I dag er det meste av areal i verneområdene gjerdet inn som hhv. slåtteeng (med etterbeite) eller rene naturbeitemarker. Området som søkes inngjerdet er en av få kantsoner som i løpet av de siste årene hverken er slått eller beitet. Forvalter er kjent med at området i dag bærer preg av manglende skjøtsel og anser området å være i en veldig tidlig gjengroingsfase, hvor slåpe og tornekratt i økende grad etablerer seg. Området er litt ujevnt, men steiner i marka og egner seg ikke for maskinell innhøsting. Beiting i perioden utenfor blomstringen, anses som et godt skjøtselstiltak.

Forskriften for Jomfruland nasjonalpark åpner for etablering av landbruksgjerder ifbm. beitedyr, jf. § 3 fjerde ledd g.).

Området er i forvaltningsplanen for Jomfruland nasjonalpark klassifisert som kalktørreng (sone 5). Det er vedtatt følgende forvaltningsmål for sonen:

- Det skal ikke være kratt, med unntak av Vestre-strand og ved Søndre hue som skal ha en sekstendedel til en åttedel dekning.
- Det skal ikke være nitrogenelskende planter som hundekjeks, brennesle, åkertistel og vegtistel.

(Forvaltningsplan Jomfruland nasjonalpark, 2019, s. 38).

Ut fra områdets egenskaper, skjøttes naturverdiene best ved kontrollert beite utenfor blomstringssesongen. Med beiteopphør 20. mai vil en rekke arter ha god mulighet til reetablering på arealet. Forvaltningen bør følge opp beitingen og overvåke artssammensetningen, mht. ev. justering av beitetidspunkt.

Mht. landskapsverdiene vil gjerdet innebære et nytt tiltak i nasjonalparken, men dette avveies mot fordelene inngjerdingen gir gjennom økt biodiversitet. På samme tid er området allerede påvirket av landbruksgjerder, som også er en del av helhetsinntrykket på øya. Beitedyrene spiller en nøkkelrolle i bevaringen av landskapet og tradisjonelle nettinggjerder oppleves som en del av kulturlandskapet.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget

Stråholmen er godt kartlagt gjennom enkeltfunn (artskart) og tidligere forvaltningsplaner. Områder på øya som ligger innenfor landskapsvernområdet og nasjonalparken er omfattet av forvaltningsplanen for verneområdene som ble vedtatt i 2019. Forut for denne ble det i 2010 utarbeidet en egen forvaltningsplan for Stråholmen naturreservat og landskapsvernområde for 2010-2019. Gjeldende forvaltningsplan peker ut en rekke forvaltnings- og bevaringsmål for øya (s. 38-39), samt potensielle truser mot artsmangfoldet og kulturlandskapet (s. 33-34). Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og gjengis ikke ytterligere her. § 9 – føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse.

Arealet som søkes inngjerdet har tidligere vært beitet. Arealet har vært nyttet som beitemark, men har de senere årene ikke inngått i beiteområdet. Arealet er i dag preget av tidlig gjengroingsfase. Et tilpasset beitetrykk kan bidra positivt til å fremme arts mangfoldet og hindre videre gjengroing. Noe manuell rydding av etablerte oppslag kan være aktuelt ila. de første årene. Tiltaket medfører små endringer i forhold til dagens bruk og vil trolig ikke ha nevneverdig betydning for lokalt økosystem og landskapsinntrykk.

Vurdering etter § 11 – kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og § 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder anses som lite relevante i denne saken. Tiltaket bidrar direkte til bevaringen av naturverdiene i nasjonalparken og landskapsvernområdet. Inngjerding av areal til beite er i tråd med forvaltningens plan for området. Tiltaket anses ikke å være i vesentlig strid med allmennhetens tilgang og ferdsel i området.

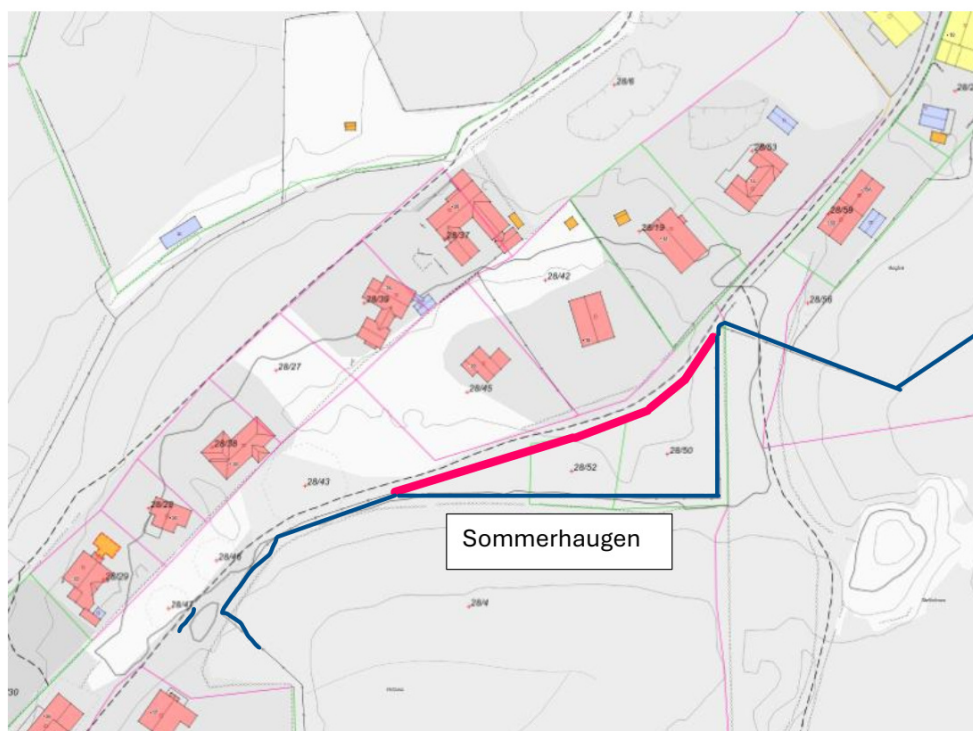
Vedlegg - Søknad

Nytt sauegjærde på Sommerhaugen.

05.02.2026 TK

Rød strek på kartet - nytt gjærde. Ca. 100 m. Gjerdet settes opp i grensen mellom nasjonalparken og fellesveien som er et sameie.

Blå strek eksisterende gjærde. Dette gjerdet skal beholdes.

For å opprettholde det biologiske mangfoldet på Sommerhaugen er det viktig at området beites. Tidligere var det her rik blomsterflora, nå har gresset tatt overhånd. Det er flere på øya som ser dette og har anmodet om at noe gjøres.

Området vil bli beitet fra 1. jan til ca. 20 mai, men kan bli stengt av tidligere. Høstbeite noen uker etter ca. 1. sept., om nødvendig. Altså ingen beiting på sommeren. Da er normalt dyrene på innsiden av øya.

Det er ønskelig at gjerdet kan settes opp sommeren 2026.

Materialkostnader utgjør ca. kr 10 000.

Samdrifta på Stråholmen bygger gjerdet.

Arkivsaksnummer: 2026/1975-1

Saksbehandler: Eirik Johansen Dobbedal

Dato: 23.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Jomfruland nasjonalparkstyre	14/2026	02.03.2026

Leie av beiterettigheter på eiendommer i Jomfruland nasjonalpark

Innstilling fra forvalter

Jomfruland nasjonalparkstyre gir forvalter myndighet til å inngå avtaler som vedlagt om leie av beiteareal på hhv. gbnr. 29/1, 29/6 og 29/26 i Jomfruland nasjonalpark.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger og vurdering

Beitedyr er nødvendige for å opprettholde naturverdiene i Jomfruland nasjonalpark på Jomfruland og Stråholmen. Per i dag er det ikke tilstrekkelig med beitedyr på Jomfruland og nasjonalparkstyret måtte i 2025 leie storfe fra fastlandet. Nasjonalparkstyret har hjemmel til å drive skjøtsel, men beiteretten er fortsatt en grunneierrett. For å sikre en forutsigbar situasjon for alle parter, er det ønskelig at nasjonalparkstyret har beiteretten på areal som er omfattet av Jomfruland nasjonalpark hvor beiting er et viktig skjøtselstiltak for å opprettholde naturverdiene.

Det har over tid vært jobbet med en ny fellesbeiteavtale på Jomfruland, men i møte med landbrukslaget 09.02.2026 ble forvalter enig med landbrukslaget at det enkleste ville være hvis nasjonalparkstyret inngikk leiekontrakt om beiterett med de aktuelle grunneierene, i stedet for en felles beiteavtale for alle gårdene på øya.

Forvalter sikret i 2025 beiteretten for eiendommen Øytangen (eid av staten) og har sendt ut forslag om beiteavtale til tre grunneiere i Jomfruland nasjonalpark. Disse eiendommene er 29/1 – Hovedgården, 29/6 – Hasselgården og 29/26 – Løkstad.

Avtalen vurderes nødvendig for å sikre tilstrekkelig beitetrykk for å ivareta verneverdiene på Vestre Saltstein, Ankerplassen, naturbeitemarkene og skogshagemarkene i eikeskogen, samt beitemark på Østre Saltstein og Øytangen.

Avtalen legger til grunn 150,-/dekar og fordeler seg på følgende:

29/1 – Hovedgården: 80 daa.: 12.000,-/år

29/6 – Hasselgården: 63 daa.: 9450,-/år

29/26 – Løkstad: 39 daa.: 5850,-/år

Tiltaket anses som nødvendig ifbm. skjøtsel og kostnadsføres på tiltaksmidlene 1420.31. Jf. avtalen står nasjonalparkstyret fritt til å leie inn beitedyr fra eksterne besetninger. Nasjonalparkstyret kan, ved å holde i beiteretten, i større grad regulere beitetrykket.

Vedlegg - avtaler

Avtale om beiterett på gbnr. 29/1 i Jomfruland nasjonalpark

mellom

Jomfruland nasjonalparkstyre (forvaltningsmyndighet) og gbnr. 29/1 - Hovedgården

1. AVTALEN OMFATTER:

Areal: Inntegnet areal i vedlagt kart i arealkategoriene innmarksbeite, skog og annet markslag. Arealet omfatter Hovedgårdens eiendom innenfor Jomfruland nasjonalpark i eikeskogen rundt og nord for Ankerplassen, samt areal på Vestre Saltstein. Beiteretten omfatter i tillegg et mindre areal nord på Vestre Saltstein utenfor Jomfruland nasjonalpark, jf. vedlagt kart. Svaberg og rene rullesteinsområder (ikke nyttbare areal) er ikke medregnet.

Det legges til grunn 80 daa. beiteareal.

Avgrensninger i terrenget: Ingen

Dyretall: Vurderes ut fra beitegrunnlag.

Beitesesong fra/til: 15. mai. til 15. oktober

2. AVTALEPERIODE

Jomfruland nasjonalparkstyre disponerer beitearealet for en periode på 10 år gjeldende fra og med beitesesongen 2026 med automatisk forlengelse for ett år om gangen etter den tid.

Forvaltningsmyndigheten disponerer beiteretten og forbeholder seg retten til å benytte husdyr fra innleide besetninger, innenfor rammen av verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark. Jomfruland nasjonalparkstyre kan videre inngå som part i ev. fellesbeiteavtale sammen med øvrige rettighetshavere på Jomfruland.

Retningslinjer for bruk, slått og beite følger av verneforskriften, forvaltningsplan og gjeldende skjøtelsesplaner for Jomfruland og nasjonalpark.

Det skal kun beites med småfe, avhorna storfe, kastrat og kuer.

3. OPPSIGELSE AV AVTALEN

Avtalen kan sies opp skriftlig av alle parter i forkant av den enkelte beitesesong, innen 31.12 med virkning fra påfølgende år. Oppsigelsen sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre, som orienterer de øvrige avtalepartene.

4. ETABLERING AV INSTALLASJONER OG GJERDER

Forvaltningsmyndigheten eller den som opptrer på vegne av forvaltningsmyndigheten har rett til å sette opp nødvendige, midlertidige installasjoner av hensyn til sikkerhet og dyrevelferd innenfor rammene av verneforskriften. Forvaltningsmyndigheten eller den som opptrer på vegne av forvaltningsmyndigheten, har tillatelse til å etablere nødvendige gjerder i beiteområdet. Forvaltningsmyndigheten bærer kostnad ved etablering og vedlikehold.

5. AVGRENSING AV BEITEOMRÅDE MOT BYGNINGER

Forvaltningsmyndigheten vil primært benytte fysiske gjerder og/eller gps-klaver for digital inngjerding av beiteområdet.

5. TILSYN OG SANKING

Tilsyn og sanking skal gjennomføres i tråd med offentlige retningslinjer og regler for organisert beitebruk. Vi viser ellers til forskrift om velferd for stor- og småfe.

6. GODTGJØRELSE FOR LEIE AV BEITERETT

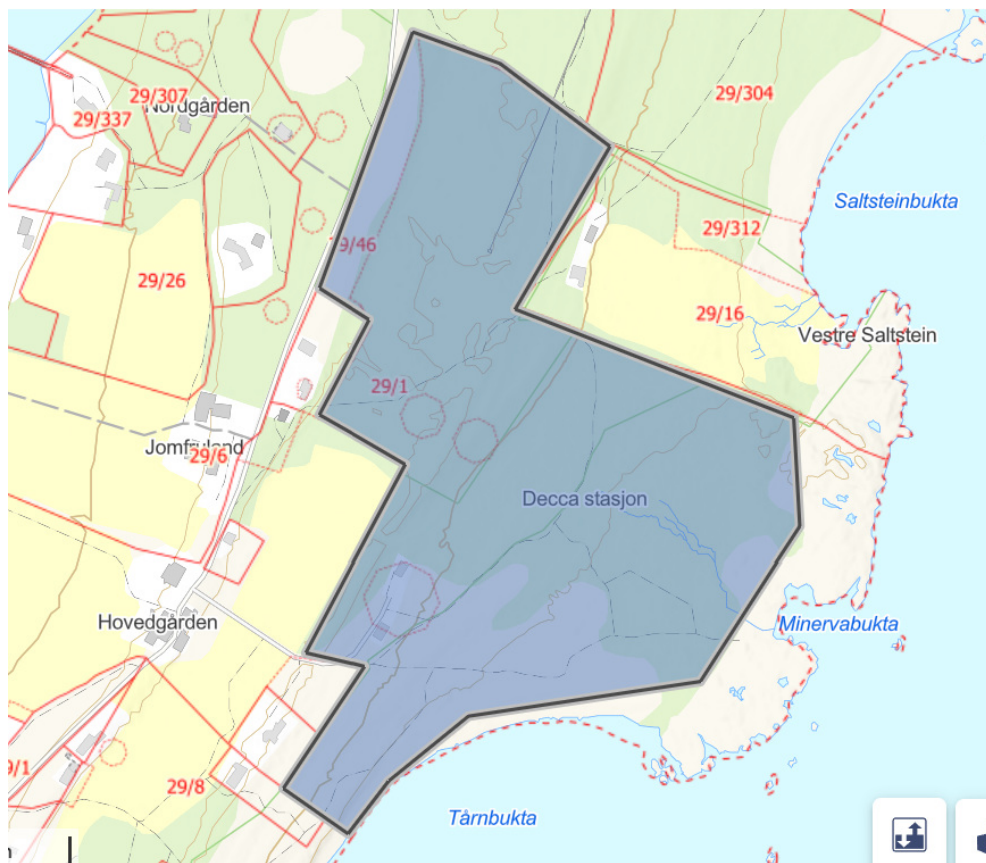
For disponering av privat beiteareal avtales en leiepris på 150 NOK/ daa. Det legges til grunn 80 dekar beiteareal i området. Leien faktureres Jomfruland nasjonalparkstyre innen 1. oktober hvert år, totalt 12.000,-/år.

7. TVISTER

Tvister om avtalen avgjøres med megling.

8. KART

Beiteretten omfatter følgende areal i og utenfor Jomfruland nasjonalpark på gbnr. 29/1:

9. DATO OG SIGNATUR

.....

N.N
for Hovedgården

.....

Eirik Johansen Dobbedal,
nasjonalparkforvalter
Jomfruland nasjonalparkstyre
(for forvaltningsmyndigheten)

Avtale om beiterett på gbnr. 29/6 i Jomfruland nasjonalpark

mellom

Jomfruland nasjonalparkstyre (forvaltningsmyndighet) og gbnr. 29/6 - Hasselgården

1. AVTALEN OMFATTER:

Areal: 63 daa i arealkategoriene innmarksbeite, skog og overflatedyrket mark. Arealet omfatter Hasselgårdens eiendom i Jomfruland nasjonalpark i eikeskogen og Holmsløkka, jf. kartskisse i pkt. 8.

Avgrensninger i terrenget: Ingen

Dyretall: Vurderes ut fra beitegrunnlag.

Beitesesong fra/til: 15. mai. til 15. oktober.

2. AVTALEPERIODE

Jomfruland nasjonalparkstyre disponerer beitearealet for en periode på 10 år gjeldende fra og med beitesesongen 2026 med automatisk forlengelse for ett år om gangen etter den tid.

Forvaltningsmyndigheten disponerer beiteretten, men forbeholder seg retten til å benytte husdyr fra innleide besetninger, innenfor rammen av verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark. Jomfruland nasjonalparkstyre kan videre inngå som part i ev. fellesbeiteavtale sammen med øvrige rettighetshavere på Jomfruland.

Retningslinjer for bruk, slått og beite følger av verneforskriften, forvaltningsplan og gjeldende skjøtselsplaner for Jomfruland nasjonalpark.

Det skal kun beites med småfe, avhorna storfe, kastrat og kuer.

3. OPPSIGELSE AV AVTALEN

Avtalen kan sies opp skriftlig av alle parter i forkant av den enkelte beitesesong, innen 31.12 med virkning fra påfølgende år. Oppsigelsen sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre, som orienterer de øvrige avtalepartene.

4. ETABLERING AV INSTALLASJONER OG GJERDER

Forvaltningsmyndigheten eller den som opptrer på vegne av forvaltningsmyndigheten har rett til å sette opp nødvendige, midlertidige installasjoner av hensyn til sikkerhet og dyrevelferd innenfor rammene av verneforskriften. Forvaltningsmyndigheten eller den som opptrer på vegne av forvaltningsmyndigheten, har tillatelse til å etablere nødvendige gjerder i beiteområdet. Forvaltningsmyndigheten bærer kostnad ved etablering og vedlikehold.

5. AVGRENSING AV BEITEOMRÅDE MOT BYGNINGER

Forvaltningsmyndigheten vil primært benytte fysiske gjerder og/eller gps-klaver for digital inngjerding av beiteområdet.

5. TILSYN OG SANKING

Tilsyn og sanking skal gjennomføres i tråd med offentlige retningslinjer og regler for organisert beitebruk. Vi viser ellers til forskrift om velferd for stor- og småfe.

6. GODTGJØRELSE FOR LEIE AV BEITERETT

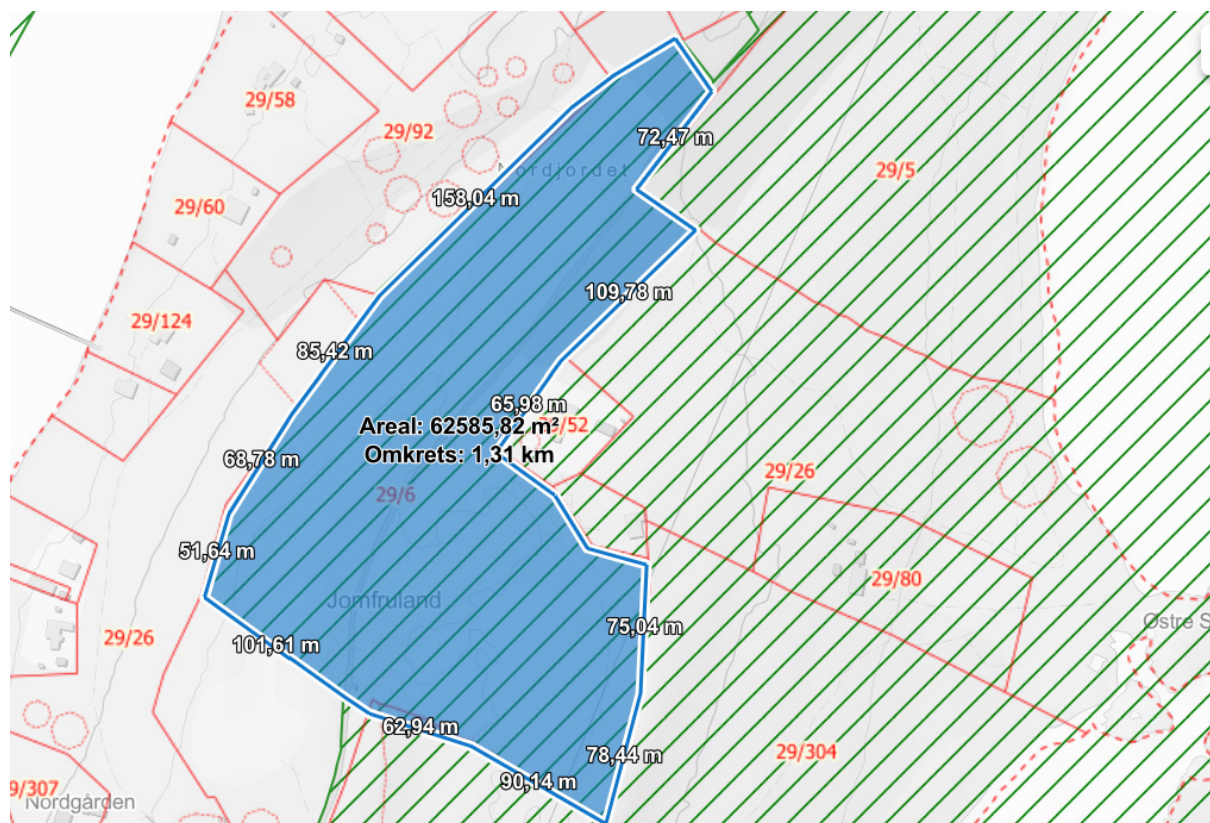
For disponering av privat areal avtales en leiepris på 150 NOK/ daa. Leien faktureres Jomfruland nasjonalparkstyre innen 1. oktober hvert år, totalt 9450,- per år.

7. TVISTER

Tvister om avtalen avgjøres med megling.

8. KART

Beiteretten omfatter følgende areal i Jomfruland nasjonalpark

9. DATO OG SIGNATUR

.....

n.n
Hasselgården

.....

Eirik Johansen Dobbedal,
nasjonalparkforvalter
Jomfruland nasjonalparkstyre
(for forvaltningsmyndigheten)

Avtale om beiterett på gbnr. 29/26 i Jomfruland nasjonalpark

mellom

Jomfruland nasjonalparkstyre (forvaltningsmyndighet) og gbnr. 29/26 - Løkstad

1. AVTALEN OMFATTER:

Areal: 39 daa i arealkategoriene skog og annet markslag. Arealet omfatter Løkstad sin eiendom i Jomfruland nasjonalpark øst for Holmsløkka mot Østre Saltstein, jf. kartskisse i pkt. 8.

Avgrensninger i terrenget: Ingen

Dyretall: Vurderes ut fra beitegrunnlag.

Beitesesong fra/til: 15. mai. til 15. oktober

2. AVTALEPERIODE

Jomfruland nasjonalparkstyre disponerer beitearealet for en periode på 10 år gjeldende fra og med beitesesongen 2026 med automatisk forlengelse for ett år om gangen etter den tid.

Forvaltningsmyndigheten disponerer beiteretten, men forbeholder seg retten til å benytte husdyr fra innleide besetninger, innenfor rammen av verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark. Jomfruland nasjonalparkstyre kan videre inngå som part i ev. fellesbeiteavtale sammen med øvrige rettighetshavere på Jomfruland.

Retningslinjer for bruk, slått og beite følger av verneforskriften, forvaltningsplan og gjeldende skjøtselsplaner for Jomfruland nasjonalpark.

Det skal kun beites med småfe, avhorna storfe, kastrat og kuer.

3. OPPSIGELSE AV AVTALEN

Avtalen kan sies opp skriftlig av alle parter i forkant av den enkelte beitesesong, innen 31.12 med virkning fra påfølgende år. Oppsigelsen sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre, som orienterer de øvrige avtalepartene.

4. ETABLERING AV INSTALLASJONER OG GJERDER

Forvaltningsmyndigheten eller den som opptrer på vegne av forvaltningsmyndigheten har rett til å sette opp nødvendige, midlertidige installasjoner av hensyn til sikkerhet og dyrevelferd innenfor rammene av verneforskriften. Forvaltningsmyndigheten eller den som opptrer på vegne av forvaltningsmyndigheten, har tillatelse til å etablere nødvendige gjerder i beiteområdet. Forvaltningsmyndigheten bærer kostnad ved etablering og vedlikehold.

5. AVGRENSING AV BEITEOMRÅDE MOT BYGNINGER

Forvaltningsmyndigheten vil primært benytte fysiske gjerder og/eller gps-klaver for digital inngjerding av beiteområdet.

5. TILSYN OG SANKING

Tilsyn og sanking skal gjennomføres i tråd med offentlige retningslinjer og regler for organisert beitebruk. Vi viser ellers til forskrift om velferd for stor- og småfe.

6. GODTGJØRELSE FOR LEIE AV BEITERETT

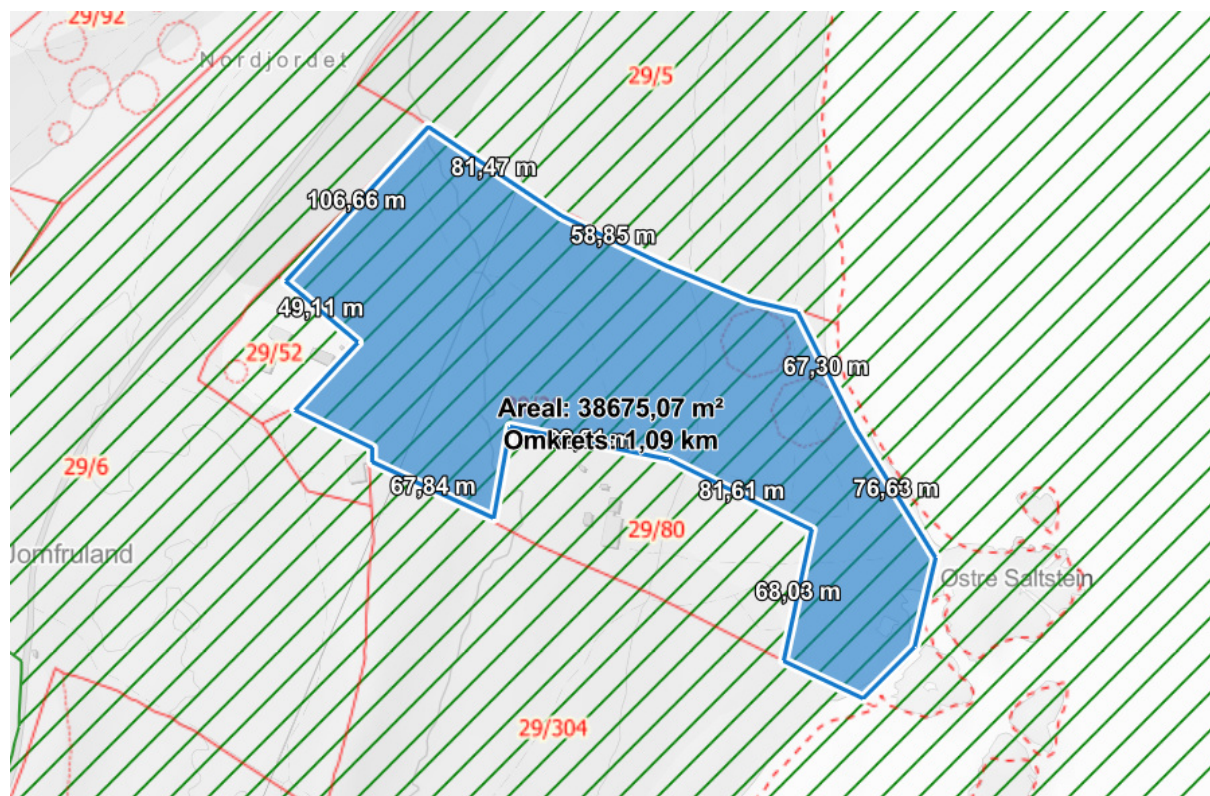
For disponering av privat areal avtales en leiepris på 150 NOK/ daa. Leien faktureres Jomfruland nasjonalparkstyre innen 1. oktober hvert år, totalt 5850,- per år.

7. TVISTER

Tvister om avtalen avgjøres med megling.

8. KART

Beiteretten omfatter følgende areal i Jomfruland nasjonalpark

9. DATO OG SIGNATUR

.....

n.n
Løkstad

.....

Eirik Johansen Dobbedal,
nasjonalparkforvalter
Jomfruland nasjonalparkstyre
(for forvaltningsmyndigheten)

Arkivsaksnummer: 2026/2526-2

Saksbehandler: Eirik Johansen Dobbedal

Dato: 23.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Jomfruland nasjonalparkstyre	15/2026	02.03.2026

Søknad om organisert ferdsel i forbindelse med fremføring ved Tårntjernet

Innstilling fra forvalter

Jomfruland nasjonalparkstyre gir Kragerø musikkorps tillatelse til organisert ferdsel/arrangement i Tårnskogen som del av gjennomføringen av konserten i Tårnhagen på Jomfruland under Kittelsen-uka, søndag 26. april 2026.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 7 tredje og fjerde ledd.

Forvaltningsmyndigheten oppfordrer arrangørene til å spre kunnskap om og informere om hensyn, naturverdier og atferd i Jomfruland nasjonalpark.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Søknad om gjennomføring av deler av arrangement

Saksopplysninger

Kragerø musikkorps søker tillatelse til organisert ferdsel i forbindelse med gjennomføring av konsert i Tårnhagen på Jomfruland den siste helgen i april.

Ferdselen knytter seg til fremføring av en sats av en sats i et nykomponerts stykke ved Tårntjernet.

Kragerø musikkorps skal ha en konsert hvor de fremfører sitt eget stykke, skrevet spesielt til oss av komponist Idar Torskangerpoll. Stykket heter Kittelsen-suite, og er inspirert av fire bilder fra Kittelsens samling. Det er kun den ene satsen "Nøkken" som vi ønsker å fremføre ved Tårntjernet. Korpset og publikum skal stå under fremføringen ved tjernet og det er ikke behov for stoler, transport av materiell o.a. Etter fremføringen av stykket ved tjernet, spiller korpset så resten av konserten i Fyrmesterhagen.

Fremføring av stykket ved tjernet er en viktig del av det visuelle ved musikken og den aktuelle satsen i stykket.

Det lokale Th. Kittelsen-nettverket er et samarbeid mellom flere ulike frivillige og andre aktuelle instanser. Blant annet så samarbeidet Kragerø musikkorps med Ruth Ellegård i Jomfruland nasjonalparksenter AS om opplegget rundt konserten på Jomfruland.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a. Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken
- b. Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog
- c. Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller
- d. Kulturminner på land og i sjø
- e. Vitenskapelige referanseområder.

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteeenger, strandenger og lauvringstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark (2019), s. 66:

Retningslinjer om organisert ferdsel:

- *Når flere enn 30 personer ferdes samlet eller spredt utenfor veger og stier etter et organisert opplegg, er det å anse som organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet. Det bør gis tillatelse til organisert ferdsel på veger og stier med eller uten følgeperson.*

Retningslinjer om større arrangementer:

- *Ferdsl i forbindelse med arrangementer skal normalt foregå på etablerte veger og hovedstier. Aktivitetene kan ikke innebære konsentrert bruk av slitesvake arealer, rydding av vegetasjon eller oppsetting av innretninger.*

Vurdering

All ferdsel i Jomfruland nasjonalpark skal skje varsomt og med hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner på land og sjø. Verneforskriften § 7 tredje ledd stiller krav om at organisert ferdsel krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplanen.

I forvaltningsplanen for Jomfruland nasjonalpark er det etablert retningslinjer for hva som anses som «organisert ferdsel»:

- *Dersom flere enn 30 personer ferdes samlet eller spred utenfor veger og stier etter et organisert opplegg, er det å anse som organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet. Det bør gis tillatelse til organisert ferdsel på veger og stier med eller uten følgeperson.*

Videre skal organisert ferdsel ifbm. arrangementer foregå på etablerte hovedstier og veier og skal ikke medføre konsentrert bruk av slitesvake eller sårbare områder.

Den omsøkte konserten skal primært foregå i Tårnhagen utenfor nasjonalparken, men en sats ønskes fremført ved tårntjernet. Ferdslen knytter seg til forflytning fra Tårnhagen til tjernet. Forflytningen vil foregå på etablert stinett og i liten grad påvirke selve skogen.

Tårnskogen er i tillegg til nasjonalpark, statlig sikret friluftsområde. Stiene inngår i nettverket som anses som «hovedstier» i nasjonalparken og tåler mye bruk.

Vurdering etter §§ 8-12 i naturmangfoldloven

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget

Hensynet til plante- og dyrelivet som er relevant i forbindelse med gjennomføring av større arrangementer og organisert ferdsel. Det er utarbeidet en egen skjøtselsplan for Tårnskogen. Området består av yngre, tett barskog. Det er ikke påvist stasjonære rødlistearter i området som vil ta skade av ferdselen. Nasjonalparkstyret har de siste årene tatt ut fremmede treslag i skogen, og stormen Amy veltet en rekke trær. Stiene i tårnskogen er åpne for ferdsel, men veltede trær utenfor stiene ligger i skogbunnen. Eksisterende stier er relativt slitesterke og fraværet av svært sårbare naturtyper og stinenettet, gjør at området tåler høy bruk.

Forvaltningsmyndigheten mener at det forelegger tilstrekkelig kunnskap om dyre- og plantelivet i denne delen av nasjonalparken.

Kunnskapsgrunnlaget er vurdert som tilstrekkelig og naturmangfoldloven § 9 om føre-varprinsippet kommer ikke til anvendelse

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning

Det er ikke kjent hvor mange søknader som kan forventes knyttet til organisert ferdsel i nasjonalparken, og forvaltningsmyndigheten må vurdere dette løpende.

Gjeldende forvaltningsplan åpner for at det bør gis tillatelse til organisert ferdsel dersom denne foregår på veier og stier. Selv om man i fremtiden trolig vil se en økende mengde

søknader om organisert ferdsel i nasjonalparken, utgjør trolig den uorganiserte ferdselen en større forvaltningsmessig utfordring mht. slitasje og bevaring av verneverdiene. Hensynet til samlet belastning ved å gi tillatelse i denne saken vurderes derfor å være begrenset.

§ 11 – kostandene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Paragrafen er mindre relevant i denne søknaden, men tiltakshaver plikter å sikre at skade på naturmangfoldet ikke oppstår. Dersom skade oppstår plikter tiltakshaver å dekke ev. utgifter med opprydding

§ 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Konserten foregår i slutten av april, som del av Kittelsenuka. Nasjonalparken opplever en del ferdsel i slutten av april/starten av mai, ifbm. hvitveisblomstringen. Tårnskogen ligger «utenfor» hovedleden i denne perioden.

Dyrelivet tilpasser seg trolig til en viss grad aktivitetsnivået i mye brukte områder (som bl.a. Tårnskogen).

Det bør derfor være et mål å styre hoveddel av belastningen/aktivitet mellom stier og veier på Jomfruland. Forutsatt at ferdsel følger hovedstier og veier vil ikke omsøkt aktivitet, med begrenset forstyrrelse øve nevneverdig press på verneverdiene.

Vedlegg – Søknad

Fra: Kragerø musikkorps[kragero.musikkorps@gmail.com]

Sendt: 20.02.2026 14:35:35

Til: Dobbedal, Eirik Johansen[Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no]

Tittel: Søknad om fremføring ved Tårntjernet

Hei!

Viser til samtale på SMS, hvor jeg nevner at vi (Kragerø musikkorps gjennom TH. Kittelsen-nettverket) ønsker å søke styret i nasjonalparken om å få fremføre en sats av vårt eget stykke ved Tårntjernet.

Fremførelsen finner sted i fbm en konsert som vi skal ha i Fyrmesterhagen. Der vil vi - som et ledd i Kittelsen-uka, ha en konsert hvor vi fremfører vårt eget stykke, skrevet spesielt til oss av komponist Idar Torskangerpoll. Stykket heter Kittelsen-suite, og er inspirert av fire bilder fra Kittelsens samling. Det er kun den ene satsen "Nøkken" som vi ønsker å fremføre ved Tårntjernet. Vi spiller stående, og publikum må også stå å høre på oss. Etter dette spiller vi så resten av konserten i Fyrmesterhagen.

Det er viktig for oss å få spille "Nøkken" ved Tårntjernet. Det er noe av "kluet". Det handler om det visuelle ved musikken og den aktuelle satsen i stykket.

Det lokale Th Kittelsen nettverket er et samarbeid mellom flere ulike frivillige og andre aktuelle instanser. Blant annet så samarbeidet Kragerø musikkorps med Ruth Ellegård i Jomfruland nasjonalparksenter om opplegget rundt konserten på Jomfruland.

Vi håper på et positivt svar på denne søknaden.

mvh

Bente Elise Lieberg, leder

Arkivsaksnummer: 2026/2527-2

Saksbehandler: Eirik Johansen Dobbedal

Dato: 23.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Jomfruland nasjonalparkstyre	16/2026	02.03.2026

Søknad om tillatelse til lavtflyging i forbindelse med telling av ærfugl og storskarv/mellomskarv

Innstilling fra forvalter

Jomfruland nasjonalparkstyre gir NINA – Norsk institutt for naturforskning – v/Rune Bergstrøm tillatelse til motorferdsel og lavtflyging i forbindelse med telling av ærfugl og storskarv/mellomskarv i Jomfruland nasjonalpark.

Tillatelsen innebærer dispensasjon fra forskriften § 9 første ledd og § 10 første ledd. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 11. Nasjonalparkstyret innvilger dispensasjon, da tiltaket ikke vurderes å være i strid med vernevedtakets formål eller innebærer nevneverdig påvirkning av verneverdiene. Formålet med flyvningen er sentral i spørsmålet om tiltaket anses i strid med verneformålet, hvor forskning og kartlegging kan styrke forvaltningen av sjøfugl og formålet med verneområdet.

Tiltakets nytte vurderes større enn ulempene (støy), da tellingene kan bidra til økt kunnskap og bedre forvaltningsgrunnlag sjøfuglbestandene i nasjonalparken, jf. formålet i verneforskriften § 1 fjerde ledd. Kartleggingen inngår som en viktig del av det nasjonale overvåkingsprogrammet for sjøfugl (Seapop).

Tillatelsen er gyldig ut inneværende styreperiode (2024-2027). Det må søkes på nytt i 2028.

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

- Statens naturoppsyn (SNO) og nasjonalparkstyret skal varsles i forkant om tidspunkt for flyvningene og hvilket fly (registreringsnummer) som benyttes.
- Flyet skal ha AIS-sender som er slått på under flyvningen.
- Forvaltningsmyndigheten skal ha kopi av resultatene etter gjennomført telling.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark. Tiltakshaver er selv ansvarlig for ev. tillatesler etter annet lovverk.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

Dokumenter i saken

Søknad om tillatelse til lavtflyvning i forbindelse med årlige takseringer av ærfugl og mellomskarv (gjengitt under «saksopplysninger»).

Saksopplysninger

Rune Bergstrøm søker om tillatelse til motorferdsel og lavtflyging i Jomfruland nasjonalpark i forbindelse med taksering av hekkebestandene av ærfugl og storskarv/mellomskarv langs den norske Skagerrakkysten. Tellingene gjennomføres med høyvinget småfly (Cessna) og omfatter hele kystlinjen og tilhørende øyer. Ærfuglhanner og hekkeplasser/reir av mellomskarv fotograferes for etterfølgende analyse.

Arbeidet utføres på oppdrag for **NINA – Norsk institutt for naturforskning**, og inngår som en viktig del av det nasjonale overvåkingsprogrammet for sjøfugl(Seapop). Dataserien er langvarig og har stor verdi for forvaltning, forskning og vurdering av bestandsutvikling over tid.

Flyvningene gjennomføres i en høyde på ca. **500–600 fot** over havet. Erfaringer gjennom mange år viser at fuglene i svært liten grad reagerer på overflyvningene. Flyet har lav hastighet under tellingene (ca. 140–160 km/t) og vil kun befinne seg over hvert område i få sekunder. Det er heller ikke observert reaksjoner hos sel som ligger på land i forbindelse med flyvningene.

Både ærfugl og mellomskarv er arter av stor forvaltningsmessig betydning. De har høy opplevelsesverdi i skjærgården og er per i dag jaktbare arter. Ærfuglen har hatt en merkbar bestandsnedgang de siste 25 årene, mens mellomskarven – som er en relativt ny hekkefugl i Skagerrak – har økt raskt i antall. I 2025 ble det registrert over 4 000 hekkepar. Dette har gitt opphav til omfattende diskusjoner knyttet til jakt, bestandsstørrelse og forvaltning, noe som understreker behovet for en pålitelig og konsistent bestandsovervåkning.

Tidligere har vi hatt en generell tillatelse fra daværende Miljøverndepartementet til å gjennomføre disse tellingene. Som påpekt av nasjonalparkforvalter for Jomfruland er det nå nødvendig å innhente tillatelse fra den enkelte nasjonalpark for lavtflyvning i forbindelse med gjennomføring av tellingene. Tellingene gjennomføres normalt i april–mai. Statens naturoppsyn (SNO) varsles i forkant om tidspunkt for flyvningene og hvilket fly (registreringsnummer) som benyttes.

På denne bakgrunn søker vi med dette om tillatelse til å gjennomføre årlige flytelling av ærfugl og mellomskarv i de aktuelle nasjonalparkene, med bruk av høyvinget småfly i en høyde på ca. 500 fot over havet.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Omsøkt motorferdsel/ flyving faller utenfor forskriftens kan-bestemmelser i § 9 a.) til g.) og må behandles etter verneforskriften § 11. Søknaden er ikke omfattet av forvalters delegasjonsmyndighet og er videre av prinsipiell karakter mht. motorferdsel og lavtflyging.

Verneformål – forskrift

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a. Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken
- b. Naturtyper på land som kystnære sandmarker, dyner, strandenger og edellauvskog
- c. Kystlandskapet på land og i sjø, herunder områder med rullestein og strandvoller
- d. Kulturminner på land og i sjø
- e. Vitenskapelige referanseområder.

I sone A er det et spesielt formål å bevare naturtyper som skogshagemarker, naturbeitemarker, slåtteenger, strandenger og lauvvingstrær, jf. kart som følger av § 2.

I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse i naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Søknaden er også vurdert opp mot verneforskriften;

§ 9 første ledd:

- *Det er forbud mot motorferdsel på land, på is og i luften lavere enn 300 meter over bakken.*

og

§ 10 andre ledd, første setning:

- *Unødvendig støy er forbudt.*

Forvaltningsplan

Forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark (2019):

s. 8:

- *Motorferdsel skal holdes på et minimum. Å sikre områder for friluftsliv og naturopplevelse er et viktig delmotiv ved opprettelse av store verneområder.*

Presedens

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad vurdere dispensasjon basert på en konkret vurdering av den enkelte søknad. Hver søknad behandles for seg. I og med at det gis dispensasjon til et (i utgangspunktet forbudt) tiltak, danner ikke en dispensasjon i sak presedens i ev. påfølgende saker.

I tråd med god forvaltningspraksis skal saksbehandlingen være forutsigbar. Saker skal behandles individuelt, men bør ses i sammenheng med tidligere vedtak for en helhetlig,

rettferdig og forutsigbar forvaltning. Forvaltningsmyndigheten har anledning til å endre praksis på bakgrunn av nye retningslinjer eller tolkninger av lovverket.

Vurdering

Etter verneforskriften § 9 første ledd er det forbud mot motorferdsel på land, is og i luften lavere enn 300 meter over bakken. § 9 tredje ledd a.) – g.) omhandler spesifiserte unntak fra forbudet. § 9 fjerde ledd g.) nevner spesifiserte tilfeller hvor nasjonalparkstyret kan dispensere fra forbudet.

Omsøkt flyving faller utenfor unntakene i både tredje og fjerde ledd. Ev. dispensasjon må derfor behandles etter forskriften § 11, jf. naturmangfoldloven (nmfl.) § 48.

Adgangen til dispensasjon etter § 11 er streng. Miljødirektoratet påpeker at *«Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.»* (s.11).

Jf. videre avklaringer i rundskrivet skal den generelle dispensasjonsbestemmelsen ikke benyttes til å utvide rammen som er etablert gjennom verneforskriften. Det følger av dette at dispensasjonsbestemmelsen kun skal nyttes i særlige tilfeller og som en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses på vernetidspunktet (Rundskriv M106-2014, s. 10).

Det bemerkes særlig at selv om tiltaket vurderes å ikke være i strid med verneformålet, eller ha nevneverdig betydning for verneverdiene, utløser ikke dette en rett til dispensasjon. Oppfyllelse av vilkårene er premisset for at forvaltningsmyndigheten kan vurdere dispensasjon.

98 % av nasjonalparken er under vann og knyttet til marine habitater. Forvalter mener derfor at strid med vernevedtakets formål er i denne saken må ses i lys av § 1 tredje ledd som omhandler sjøfugl:

- *I sone B er det et spesielt formål å ta vare på sjøfugl og deres hekkeplasser jf. kart som følger av § 2.*

Formålet med vernevedtaket er å ivareta sjøfugl og hekkeplassene. Formålet med flyvingen er å kartlegge hekke lokaliteter og antall individer av ærfugl og storskarv/mellomskarv. Metodikken er lik tidligere år, hvor tellingen er gjennomført med fly. Koloniene/hekkeområdene fotograferes i lav høyde for senere dataprosesering. Siden formålet med flyvingen innebærer datainnsamling som kan være viktig i bevaring og forvaltning av sjøfuglene, vurderer forvalter at tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål. Flyvingen innebærer videre en forbigående forstyrrelse og gjennomføres av profesjonelle aktører med tidligere erfaring fra denne typen kartlegging. Vilårene for vurdering av dispensasjon etter § 11 vurderes derfor som oppfylt.

Den videre vurderingen av dispensasjon berører forbudet mot unødvendig støy etter forskriften § 10. Vurderinger rundt støy og lavtflyvingsforbudet ble gjort i forarbeidene til verneforskriften. I kongelig resolusjon vurderer Fylkesmannen at:

- *Bakgrunnen for forbudet mot lavtflyging er at landing og avgang med sjøfly og turflyging/akrobatflyging i lav høyde kan forstyrre dyrelivet, og da spesielt dersom sjøfly går inn lavt over sjøfuglområder eller taxer på sjøen tett inntil. Derfor er det gitt*

anbefalinger i forvaltningsplanen om i hvilke tilfeller det kan vurderes tillatelse. Det er også slik at forskjellige former for flyging, spesielt akrobatflyging vekker irritasjon hos mange, da det reduserer opplevelsen av ro og stillhet. Bestemmelsen er ønsket av de lokale organisasjonene. (s. 40)

Direktoratet underbygger Fylkesmannens vurdering og uttaler at:

- *Direktoratet viser til at lavflygingsforbud er innført i langt de fleste nasjonalparker i Norge, for bl.a. å begrense forstyrrelse av dyrelivet samt sikre mulighetene for uforstyrret naturopplevelse. (s. 41).*

Tellingene skal ifølge søknaden gjennomføres i april–mai. Dette er et tidspunkt hvor flere arter har begynt å legge seg på reir. Utover i mai øker også aktiviteten på land og sjøen i nasjonalparken. I denne forbindelse vil samlet belastning for både sjøfugl og hensynet til øvrige besøkende ha betydning. Valg av flyvningsdag må være relativt åpen pga. vær, men flyvningen bør fortrinnsvis gjennomføres på ukedager, hvor antall besøkende i nasjonalparken er lavere enn i helgene.

Selv om støymengden fra fly er høyere enn f.eks drone, vurderes fly i denne sammenhengen som en hensiktsmessig metode basert på en helhetsvurdering. Siden formålet er å fotografere hele kolonier for senere telling på foto, vil fly være tidseffektivt, samtidig som metoden blir lik tidligere år.

De senere årene har bruken av drone overtatt mye i kartlegging og nasjonalparkforvalterne i Oslofjord-området fra søknader og henvendelser om bruk av drone. Drone er mer effektivt, kan gjennomføres på kort varsel og avgir mindre støy enn fly. Samtidig ser vi at droner i bestemte høyder kan imitere atferd til stor rovfugl (bl.a. havørn) som prederer på sjøfugl i nasjonalparken. Drone kan i gitte situasjoner innebære mer stress på fuglene enn det et forbipasserende fly kan, selv om den lokale støyen vil være vesentlig høyere i tidsrommet overflyvingen foregår.

Vurdering etter miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven:

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget:

Forvaltningsmyndigheten mener å ha tilstrekkelig kunnskap om fugle- og dyrelivet i nasjonalparken. Jomfruland fuglestasjon kartlegger og overvåker bestandsvariasjoner fra år til år. Samtlige fuglefredningsområder i nasjonalparken vil bli berørt under kartleggingen. Områdene er gitt særlig beskyttelse gjennom ferdselsforbud og bør tas ekstra hensyn til knyttet til støy. Jomfruland nasjonalparkstyre bidro med økonomisk støtte til utarbeidelse av rapporten **Resultater fra 50 år med overvåkning av hekkebestandene av sjøfugl på Telemarkskysten 1974 – 2023** av Jomfruland Fuglestasjon - Bird Life Norge avd Telemark v/ Rune Bergstrøm, Rune Solvang og Vidar Kristiansen. Rapporten var ferdig i 2024 og gir et samlet bilde av situasjonen for sentralt sjøfuglarter i Telemark og områdene i og rundt Jomfruland nasjonalpark. Gjennom erfaringer fra tidligere kartlegginger, viser begrenset overflyving liten reaksjon fra sjøfuglene. Kunnskapsgrunnlaget er vurdert som tilstrekkelig for å vurdere dispensasjonssøknaden og naturmangfoldloven § 9 om føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse.

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning

Jomfruland nasjonalparkstyre har siden 2018 behandlet et fåtall søknader om dispensasjon fra forbudet om flyvning under 300 meter med fly og helikopter. Søknadene har i hovedsak omhandlet transport ifbm. ulike byggetiltak, samt dispensasjon av sikkerhetsmessige årsaker. Samlet belastning må i hver enkelt sak vurderes mot lokal samlet belastning (slitasje, skade på sårbare arter m.m.) og samlet belastning for nasjonalparken som helhet.

De senere årene har forvaltningsmyndigheten sett en økning i antall brudd på lavtflyvingsforbudet i nasjonalparken. I 2025 er det gjennom Statens naturoppsyn anmeldt 4-5 brudd på forbudet og hittil er det anmeldt to brudd på forbudet over nasjonalparken på Jomfruland. Statens naturoppsyn og forvaltningen har viet ekstra fokus til småfly og forvaltningsmyndigheten har tidligere sendt ut informasjon om forbudet til flyklubber i nærhet til nasjonalparken. Bruddene knytter seg til private og kommeriselle aktører.

Forvaltningsmyndigheten har lagt til grunn en streng praksis, som trolig har bidratt til å redusere antall dispensasjonssøknader. Samlet belastning lokalt kan i en enkelt sak tale for dispensasjon, samtidig som samlet belastning for nasjonalparken som helhet kan tale mot dispensasjon. Forvaltningsmyndigheten må derfor vurdere hver sak for seg med henblikk på mulige konsekvenser av endret forvaltningspraksis i mer liberal eller streng retning.

Jf. vurderingene vurderes kost-nytte i denne søknaden i retning av å tillate flyvning ifbm. kartlegging av sjøfugl. Nyten gjennom videreføring av dataserier veier opp for kortvarig og forbigående støy i nasjonalparken.

§ 11 (kostandene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaver må dekke kostander dersom det oppstår akutt forurensning på land eller vann som følge av tiltaket.

§ 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

Hensynet til samlet belastning i form av støy, forstyrrelse av fugler og andre brukes opplevelser i nasjonalparken bør forvaltningsmyndigheten legge til grunn en streng praktisering av verneforskriften. Forvalter mener det foreligger tilstrekkelige fordeler ved tiltaket for å innvilge dispensasjon. Vurderingen er gjort ut fra fordeler og ulemper ved flyvningen, og samlet belastning for nasjonalparken som helhet. Kartlegging fra fly vurderes som en hensiktsmessig metode ut fra en helhetsvurdering.

Arkivsaksnummer: 2025/276-0

Saksbehandler: Eirik Johansen Dobbedal

Dato: 23.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Jomfruland nasjonalparkstyre	17/2026	02.03.2026

Initiativ til oppstart med etablering av nytt/utvidelse av eksisterende hummerfredningsområde i Kragerø kommune i Jomfruland nasjonalpark

Innstilling fra forvalter

Jomfruland nasjonalparkstyre oppfordrer Kragerø kommune starte arbeidet med å utvide hummerfredningsområdet i Jomfrulandsrenna fra dagens 2,78km², med målsetting om at nytt reservat skal være på 12-13km². For best mulig måloppnåelse og økosystemeffekt, bør utvidelsen omfatte arealet mellom Jomfruland og Stråholmen (Stråholmsgapet), samt moreneryggen øst for Jomfruland. Fredningsområdets endelige avgrensing gjøres som del av utrednings- og høringsprosessen som koordineres av Fiskeridirektoratet. Utvidelsen av hummerfredningsområdet følger forvaltningsmål og tiltak i forvaltningsplanen for Jomfruland nasjonalpark. Formålet med tiltaket er å styrke hummerbestanden og fremme et robust økosystem, samtidig som hummerfredningsområdet vil bidra til å fremme formålet med Jomfruland nasjonalpark. Utvidelsen gjennom Stråholmsgapet og mot utsiden vil innebære at viktige oppvekstområder for hummeren innlemmes i fredningsområdet.

Forvalter i Jomfruland nasjonalpark kan bistå kommunen i arbeidet og dialog med Fiskeridirektoratet.

Forvalter sender henvendelse til Kragerø kommune, med kopi til Fiskeridirektoratet, hvor sakens bakgrunn og vurderinger legges ved.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger og vurdering

De første fredningsområdene for hummer ble opprettet i 2006. Fredningsområdene er i dag vernet med hjemmel i forskrift om fredningsområder for hummer (FOR-2006-07-06-883). I Kragerø kommune ble det i 2006. Kragerø kommune har i dag to fredningsområder: Jomfrulandsrenna (2,78km²) og Valberg (1,57km²). Begge områdene ble opprettet i 2006.

Prøvefiske og forskning på fredningsområdene i Sør-Norge (inkl. Kragerø) viser positive effekter på bestanden av hummer inne i områdene. Forskning i fredningsområdene viser positive effekter på bestanden av hummer i områdene, hvor bl.a.:

- Hummeren er større og hunnene bærer dermed flere og større egg, noe som igjen gir større larver med bedre evne til å overleve.
- Det er dokumentert at larver driver ut av områdene og således bidrar til hummerrekrutteringen utenfor fredningsområdene.
- Det foregår også en viss utvandring av større hummer fra fredningsområdene. Det vil imidlertid ta enda noen år før utviklingen i bestanden inne i fredningsområdene eventuelt kan vise den fulle effekten av slik utvandring.

Fredningsområder er reguleringstiltak som kommer i tillegg til de mer tradisjonelle tiltakene, som utforming av teiner, begrensninger i antall teiner og fiskeperioder. Den lave bestand av hummer gjør det nødvendig å videreutvikle reguleringene, og erfaringene så langt viser at fredningsområder peker seg ut som viktige og effektive tiltak. (fiskeridir.no, 2025).

Europeisk hummer (*Homarus gammarus*) står oppført som sårbar på Norsk rødliste for 2021. I en nylig publisert rapport ([Marcussen, et.al., 2025](#)) peker forskere på at fritidsfisket står for 71–90 % av den totale hummerfangsten, noe som gjør dem til den dominerende aktøren i fisket. Dersom fritidsfangst ikke tas med i bestandsvurderinger, blir bestandens status overvurdert og fisketrykket betydelig undervurdert.

Rapporten peker påfølgende:

- Fritidsfiske er hoveddriveren for hummerfangst i Norge
- Manglende inkludering av fritidsfangst gir feil bestandsstatus
 - Overfiske fremstår som mindre alvorlig enn det faktisk er, og dagens fisketrykk undervurderes.
- Historisk overfiske dokumentert
 - Rekonstruksjon av fangsthistorikk viser at hummerbestanden har vært utsatt for langvarig overbeskatning, og at dagens reguleringer ikke har vært tilstrekkelige til å gjenoppbygge bestanden.
- Anbefaling for forvaltning.
 - Fritidsfiske må integreres i bestandsvurderinger og forvaltningsplaner.

Rapporten understreker behovet for nye forvaltningsmessige tiltak knyttet til rapportering og regulering av fritidsfisket. Samtidig peker rekonstruksjon av fangstdata på behovet for tiltak som kan bidra til å gjenoppbygge hummerbestandene.

Jf. erfaringer og forskning på etablerte hummerfredningsområder, har disse vist seg som effektive tiltak for å bygge opp lokale bestander av hummer. Selv om fiske er forbudt i selve reservatet, vil spill-over-effekten fra reservatet gi positive ringvirkninger for omkringliggende fiskeriområder.

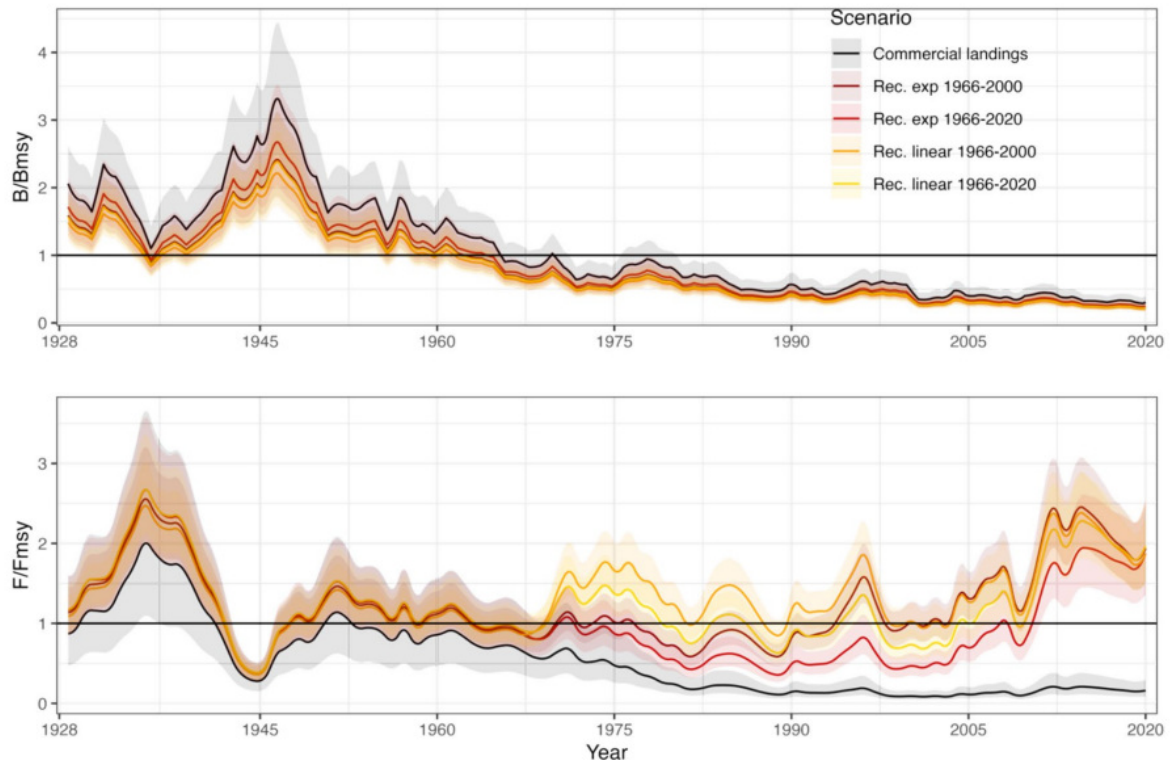

Fig. 4 Relative harvestable biomass (top) and harvest pressure (bottom) of the European lobster stocks in the South of Norway. The different scenarios illustrate different evolution of the commercial-to-recreational landings ratio to the 10:90 ratio

in 2020. The baseline scenario with only reported landings is shown in black. Scenarios including reconstructed recreational landings with, respectively, exponential (red) and linear development (yellow)

Skjermdump av graf fra rapporten ([Marcussen, et.al., 2025](#)). Grafen viser relativt høstbar biomasse (B/B_{msy}) og fangsttrykk F/F_{msy}).

98% av Jomfruland nasjonalpark er under vann.

Formålet med Jomfruland nasjonalpark er å ta vare på et større naturområde med geologisk særpreg med israndavsetninger og biologisk mangfold i sjø og på land med særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a. Naturtyper på sjøbunnen som tareskog, ålegrasenger, bløtbunn og skjellsand, herunder gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, som har betydning for økosystemet og økosystemtjenester både i og utenfor nasjonalparken

I forlengelse av § 1 er er dyrelivet på land og i sjø, herunder hi, reir, hekke- og yngleplasser er vernet mot skade og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i sjø er forbudt. Jf. § 5 første ledd.

Etter verneforskriften § 5 annet ledd a.) er bstemmelsene i første ledd ikke til hinder for:

- a. Høsting av villlevende marine ressurser etter havressursloven, med unntak av høsting med redskap som slepes under fiske og som i den forbindelse kan berøre bunnen.

Det er fiskeridirektoratet som har ansvaret for havressursloven og opprettelse av fredningsområder for hummer administreres av direktoratet i samarbeid med den aktuelle kommunen.

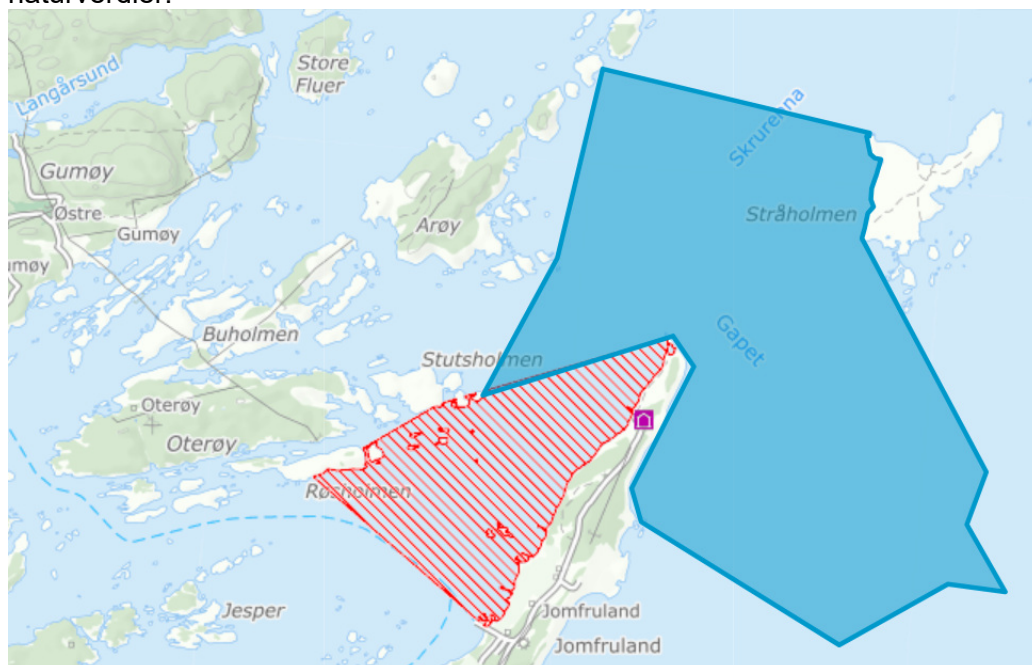
Jomfruland nasjonalparkstyre har fastsatt følgende forvaltningsmål og tiltak for hummer i verneområdet (Forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark (2019) s. 27):

Forvaltningsmål: Bestanden av hummer skal styrkes ut over effekten av gjeldende fangstbegrensninger og frednings-område. Fangstene skal i gjennomsnitt være større enn en hummer på fem teiner på en natt.

Tiltak: Ta initiativ til at det blir etablert ett nytt hummerfredningsområde i nasjonalparken i området Jomfruland – Stråholmen. Samarbeid med yrkesfiskerne og hobbyfiskerne.

Utgangspunktet for henvendelsen til Kragerø kommune er å følge opp forvaltningsmål og vedtatte tiltak for bevaring av hummer innenfor grensene til Jomfruland nasjonalpark. Samarbeid med yrkesfiskere og fritidsfiskere vil bli gjort som del av prosessen i samråd med fiskeridirektoratet, jf. prosessbeskrivelsen på [Ønsker at flere kommuner etablerer nye fredningsområder for hummer](#).

Forslag til utredningsområde for eventuell utvidelse av hummerfredningsområdet nord-øst for Jomfruland (markert med blått). Utredningsområdet har et areal på ca. 10 km². Sammen med eksisterende hummerferdningsområde på 2,78 km² (rødt skravert areal). Forvalter mener et nytt hummerreservat bør omfatte sentrale oppvekstområder i raet-avsetningen ut til nasjonalparkens vernegrense. Målet med utvidelsen bør være å etablere et utvidet hummerfredningsområde på 10 til 13 km² som omfatter viktige oppvekst- og skjuleområder i moreneavsetningen langs raet-ryggen. Områdene har rike tareskogforekomster med store naturverdier.

Hjemmelsgrunnlag

Hjemmel til opprettelse av hummerfredningsområder ligger til Fiskeridirektoratet. Jomfruland nasjonalparkstyre har kun en funksjon som initiativtaker og videre prosess med involvering

og høringer gjøres i samarbeid mellom Kragerø kommune og Fiskeridirektoratet. Forvalter i Jomfruland nasjonalpark kan bistå Kragerø kommune dersom kommunen ønsker eller har behov for dette.

Dokumenter i saken

Forvaltningsplan for Jomfruland nasjonalpark (2019)

Artikkel: Recreational survey data indicates decades of overfishing of European lobster (Homarus gammarus)

